

Maret

12

HIND
35
SENTI

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Kasutage veel viimaseid päevi, et tellida

SOODUSTATUD KIIRTELLIMISHINNAGA

naiste ja

kodude
kuukirja

Maret 1939. aastaks

SOODUSTATUD KIIRTELLIMISHIND ON KUNI 1. JAANUARINI 1939. A.

Kr. 3.20

Soodustatud hinnaga kiirtellimisi võtab vastu ainult kirjastus „MARETI“ talitus, TARTUS, Ülikooli 25.

Need tellijad, kes elavad väljaspool Tartut, peavad käesoleva numbri vahel leiduva posti jooksva arve sissemaksukaardiga maksuma kiirtellimishinna lähemas postiasutises meie posti jooksvale arvele nr. 22-01.

Muul viisil saadetud tellimised ei kuulu soodustatud hinnaga vastu-
võtmisele, vaid arvestatakse tavalise aastatellimishinnaga, s. o.

Kr. 3.50

PÄRAST 1. JAANUARI 1939. A. ei saa ajakirja kiirtellimishinnaga tellida. Hariliku hinnaga, s. o. KR. 3.50, võtavad aastatellimisi vastu kõik postkontorid ja tellimiste vastuvõtjad.

„Maret“ algab 1939. a. 5-ndat aastakäiku

Tänutäheks sõbralikkuse ja sooja poolehoiu eest julgeb „MARETI“ pakkuda oma sõpradele mõningaid kinke:

ERIKINGID KIIRTELLIJATELE

Kinkide jagamine kiirtellijatele toimub 4. jaanuaril 1939. a. kõigi nende „Mareti“ kiirtellijate vahel, kelle aastatellimine on ühes tellimisrahaga jõudnud 2. jaanuariks 1939. a. „Mareti“ talitusse. Kiirtellijate kinkide saajate nimekiri ilmub jaanuarikuu „Maretis“.

Kinkideks kiirtellijatele on:

- 1) raadioaparaat; 2) lõunaserviis 6-le inimesele; 3) kohviserviis 12-le inimesele; 4) pool tosinat hõbeteelusikaid; 5) pool tosinat hõbesupilusikaid; 6) hõbekoogilabidas; 7) kuus mitmesugust lillevaasi; 8) viis hõbesupikulpi; 9) kümme hõbesõlge; 10) kümme hõbe-puuviljanuga; 11) elektrikeedunõu; 12) kleidiriideid; 13) elektri-triikraud; 14) viis „Armastusromaanide sarja“ iluköites; 15) kümme aastatellimist ajakirja „Vallatu Magasin“ peale; 16) 100 eks. ilukirjanduslikke teoseid — ja palju muid väiksemaid kinke.

KINGID KÕIGILE AASTATELLIJATELE (Kaasa arvatud ka kiirtellijad)

Kõigil neil, kes tellivad endale „MARETI“ korraga 12 kuuks, alates novembri- või detsembrikuuga 1938. a. või jaanuari- ja veebruarikuuga 1939. a., ja kelle tellimine on hiljemalt 2. veebruariks 1939. a. ühes vastava rahaga meie talitusse päralt jõudnud, on võimalus kinke saada, kaasa arvatud ka kõik kiirtellijad (neile avaneb kahekordne kingisaamise-võimalus). Kinkide jagamine toimub 4. veebruaril 1939. a. ja kinkidesaajate nimekiri ilmub veebruarikuu „Maretis“.

Kinkideks kõigile aastatellijatele on:

- 1) jalaga Singeri õmblusmasin; 2) raadioaparaat; 3) lõunaserviis 12-le inimesele; 4) kaks kohviserviisi 6-le inimesele; 5) kolm siid- ja kolm vabrikuvillast kleidiriidet; 6) pool tosinat hõbesupilusikaid; 7) pool tosinat hõbeteelusikaid; 8) kolm hõbekoogilabidat; 9) kümme hõbe-puuviljanuga; 10) viis hõbesupikulpi; 11) kümme mitmesugust lillevaasi; 12) kaks elektritriikrauda; 13) kümme hõbesõlge; 14) moodne kirjutuslaua-garnituur; 15) moodne tualettlaud; 16) kümme kandmikku; 17) kolm serviisi kausse (à 6 asja); 18) kaks kohviveskit; 19) kolm komplekti maniküürtarbeid; 20) kümme „Armastusromaanide sarja“ iluköites; 21) 100 eks. ilukirjanduslikke teoseid — ja palju muid väiksemaid kinke.

Nagu ülaltoodust nähtub, on

kahekordne kingisaamise-võimalus

kõigil neil, kes tellivad endale „MARETI“ 1939. aastaks kiirtellimishinnaga (Kr. 3.20), mille viimseks tähtpäevaks on 1. jaanuar 1939. a. Need saavad osa võtta niihästi erikinkidest kui ka kinkidest kõigile aastatellijaile.

Seepärast rutake tellimise ärasaatmisega 1939. aastaks!

Kasutage käesoleva numbriga kaasasolevat posti jooksva arve sissemaksukaarti.

Rutake „MARETI“ tellimisega
1939. aastaks.

Kiirtellijatel on
kahekordne võimalus
kinkidesaamiseks.

Kiirtellimishind kr. 3.20 aastas.

Maret

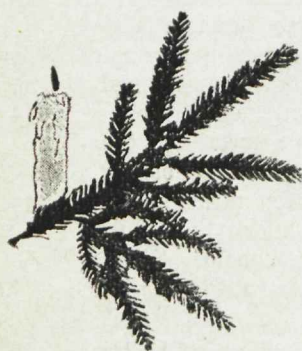
NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 12 (48)

4. AASTAKÄIK

DETSEMBER 1938

TRÜKITUD 36000 EKSEMPPL.

Jõulukellad kutsuvad

Õnnistuse = ootajad

„Jesand, ma ootan Sinu õnnistust...“

I Moos. 49, 18

Sugejad tunnevad wist kõik Jakobit, toda meest, kes Jumalaga wõitles. Surma eel ütles ta need sõnad, millest siin juttu.

Ta elu oli küllalt seiklusrikas. Nooruse-ihad, wõitlus wara ja wõimu pärast — need on ju kõigile nii tuttawad asjad. Tal õnnestus petta wend Gejawilt endale esijõuni ning seega ka pärimisõiguse, läks korda palju muudki, milles inimesed edu näewad.

Alga ta sai ka oma palga. Bibi põgenema ilma selle warata, mida oli ihaldanud, tühjade taskutega, näljasena, südamel waid teadmine, et oli petnud surijat isa...

Eiis tulid uued ajad, uued püüded ja wõitlused. Ta oli tark ning kawal, tal oli püsivust ja kannatust. Edu järgnes talle ka wõõrsile. Kuid siiski ihaldas ta weel midagi. Tulles tagasi kodukohta ning oodates kohanamist wend Gejawiga, sundis süda minema teda lagedale wäljale palwetama.

Tuli see kartusest wenna ees, keda ta oli petnud? Kindlasti ka sellest. Alga oli weel suurem põhjus, mis sundis teda koiduni pidama ränka heitlust. See oli teadmine, et kõige selle kõrwal, mida ta omab, puudub tähtsaim — Jumala õnnistus.

See oli ta elu raske wõitlus. Kas ta sai siis kätte, mille eest wõitles, sai ta selle õnnistuse?

Eluõhtul kuuleme teda fordamas seda palwet. Müüd olid kõik arwed peetud, töö ja kohustused poegadele antud, õnnistussoowidki jagatud. Wäsinud süda wõis anduda mälestusile.

Seal oli palju, mida mälestada, rõõmsat ja kurba. Armsama poja kadumine, ta werine kirju kuub, leinawal, siis jälle rõõmus teade poja leidmisest, rännak wõõrsile weel wanas eas — kõik see oli jätnud jügawaid jälgi.

Kõigi nende aastate kestel oli ta hing p danud igatsema ja otsima. Mida juu — kas teadis ta seda? Eluõhtuluste keerises kippus sageli ununema, mida ta juu wajas. Kuid nüüd eluõhtul tundis ta seda päris selgesti. Ta otsis ja ootas ikka weel Jumala õnnistust. Sellela ei saanud ta surra.

Jaa — ootamine!

Jakob ootas, Iisrael ootas, kõik inimesed ootasid. Dotawad weelgi...

Kiri ütleb, et see õnnistus on juba tulnud. Jõuluõöl saatis Jumal oma Poja, saatis armastuse ja elu, awas inimestele oma awara süle. Et see ole tema õnnistus? See tuli siis, kui aeg sai täis — ootamisaeg.

Kas mõtleme, et nüüd ei tarwitse keegi enam oodata?

Et tuleb waid rõõmus olla ja tänada Jumalat õnnelikuks ja rikkaks muutunud elu eest?

Ei, armsad sõbrad. Jeesus Kristus ei tulnud maailma selleks, et meid ootamiseist wabastada. Meie õnn ei seisne ju ainult selles, mida omame, waid weel enam selles, mida ootame. Õnnetu on inimene, kel midagi p. le oodata

Kuid on tarwis teada, mida tuleb ja mida maksab oodata. Jõululaps tuligi selleks, et seda näidata.

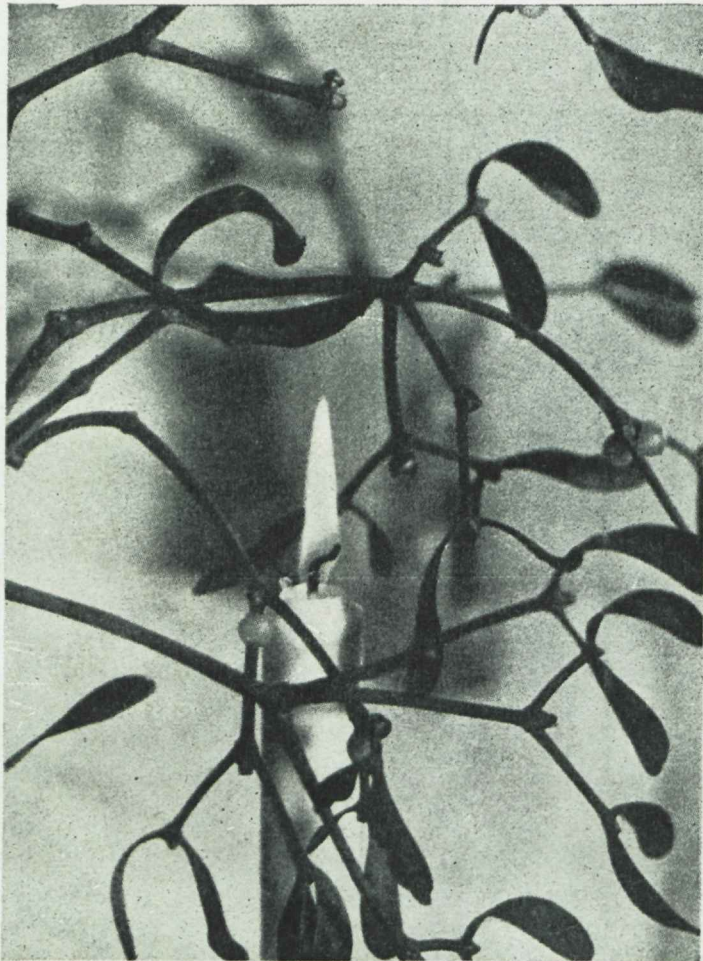
Jõulupühi wõib täie õigusega nimetada mälestuste suurpäewadeks. Neil päewil kangelte ja lähedalt kogunenud perekonna ringis elatakse enamasti mälestustes. Lastatse filme eest mõõduda nüüd kuldjena näiw lapselõli ning sellele järgnenud aastad täis tööd ja muret.

Ent lõpmata wähe on neid, kes suudawad olla südamest rõõmsad. Lapsed jutustawad hallipeasele isale oma püüetest ja saawutistest ning finnitawad, et nad on rõõmsad ja eluga

rahul. Kuid ometi pole see nii. Tuntatse millegi puudumist ja aimatkse, et juu see kõige tähtsam puudub.

Muidugi — seda ju teatkse, et elu tõeline pale on hoopis teisjagune, kui seda kujutles jõulupühi ootaw lapselõli. Ka kõlawad seal hoopis teised häälled ja niisid kui jõu'upuu all. Inghäält pole kuskil. Alga siiski lootetkse tunda ja läbi elada lapselõlwe uniistatut. Terwe eluaeg otjitatse ja oodatakse seda, mis südame õnnelikuks teeks.

Kas aimawad inimesed isegi, et nad ootawad Jumala õnnistust? Wahel ehk siiski, kui kõik muu tühisena näib. Müid enamasti ihaldatkse ja püütakse seda, millele Ja'obki kulutas oma elu parema aja.

Õelbasse — elu on võitlus ning alles siis elamisvää-
riline, kui on, mille pärast maksab võidelda. Aga — mille
pärast maksab võidelda! Meie arvates on selleks just
meie võitluste eesmärk. Varandus, hea koht ja nimi,
võim ja kuulsus...

Jeesus tuli päästma oma õnnistuste rahutuid ja õnne-
tuid inimesi. Eepärast õnnituid, et nad võitleksid nende
liiga väikeste asjade pärast. Ta näitas et ükski hing ei
saa olla õnnelik, kui seal pole võitlust Jumala õnnistuse
pärast

Kuid milles seisneb lõpuks see õnnistus? Milles seis-
neb ka jõuluöö kuulutus? Kas jääb seegi niisama teadma-
tuks, nagu terve elu siht ja mõte?

Ei, seda mitte. On midagi, mis on päris selge ja
siiski sõnul seletamatu. Selleks on kõik, mis tuleb ülalt
ja mida tejub Jumalale awatud hing.

Jõuluöö õnnistuseks on just see, et siis on inimese hing
harilikult rohkem lahti tehtud. Nõndakäse ju siis suurest
rõõmusest ja armastusest ning see on vägi, mis suudab awada
ka kõige kindlamini juletud ufjed.

Alles Jumalale awatud süda tunneb oma tühjust ja
waesust. Siis algab palumine ja ootamine — õnnistuse
ootamine. Kuid see on hoopis midagi muud kui tühiste,
kaduwate asjade ihaldamine. See on ühenduses kindla täide-
mineku lootusega. Seal pole enam meie, kes on seadnud
sihid ja ripud, vaid Jumal ise.

Selles seisnebki saladus. Nõndakäse kui peame oma
õnne sõltumaks sellest, mida meie juudame ja teeme, pole
ka elus õiget õnne. Seda tundis Jakob, seda tunnivad
teisedki. Muidugi — palju oleneb sellest, kuidas meie
võitleme, millise hinge-seisundiga täidame oma elu-üleandeid.
Ka märkide eesmärkide taotlemisel on tarwis õnnistust ülalt.
Jakob sai selle võideldes — see oli võitleja-õnnistus.
Aga viimaks tundis ta, et suurim ja ülewaim pole saavu-
tatav tema enese püüdluste abil. See on midagi, kus oma
nõu ja mure midagi ei maksa. Tuleb waid valuda ja
oodata. Etuõhtul lootis ta leida ootaja-õnnistust.

Esimest wajas ta päewal, teist õhtul.

Dieta wajame meie mõlemaid samal ajal. Kuid täht-
sam on ometi teine. Jõulupühad on ootajate pühad. Kes
ei juuda seda olla, ei leia ka õnnistust.

Wajame alati teadmist, et meid kannab Jumala käsi-
wars. Paljude aselduste ja murede keskel wõiw muidu

tõdimus meid wallutada. Siis on süda rahul, kui teame,
et kuulume Jumalale, ja siis teame ka, mis on õnnistus.

Teame enamgi veel. Tunneme ka elu sihti ja mõtet.
Seegi on ühenduses sellega, mida suudame olla tei-tele in-
imestele ja Jumalale. Oma laste kaudu, sõprade kaudu,
naabrite, õnnetute, waenlaste kaudu — Jumalale.

Täit õnnistust ei saa meie siin veel muidugi tunda.
Maine süda ei mahuta palju, kõrw ei kuule palju. Aga
siiski õnnistus saab olla seda suurem, mida vähemad püüame
olla meie ise.

Püha Alfisi Franciscus harrastas wahel imelikku
muuikat. Suurte kannatuste aegadel wõttis ta wafakuuse
kätte lauatiiki, paremasse kēpi ning mängis siis nagu wiulil.
„Ta kēha kõikus edasi-tagasi selle tumma mängu juures,
mille heliõid kuulis ainult tema... Viimaks heitis ta maa-
pinnaile ja kadus iseenda hinge kui laineisje.“

Ta mängis lauatiikil, kuid kuulis ometi heliõid, heliõid
kõrgustest. Sinna kippus mehe süda, kes oli jätanud rikkuse
ja au ning saanud wilersaks kerjuseks — Jõsanda pärast.

Kas pole lõpuks kõik meie elu püüded, töö ja saavu-
tused wõrreldawad katsega mängida wiulil lauatiikil? Mii
puudulituks jääb ometi kõik. Kull aga wõib Jumal lasta
meil kuulda häält kõrgustest ning muuta pühaks meie wähi-
madki ülesanded. Peame tundma, kui suur wähe on selles,
mida suudame teha ja olla ise, selle kõrwal, mida Jumal
meist ja meie kaudu teeb.

Siis juudame olla palju. Mitte meie ise, waid Tema
meie sees. Eüidagi wõib muutuda Jumala kandleks, mille
helid kajawad ülal.

Jaa — nõndakäse kui meie ise teeme jõulupühi, jääb
seegi kõlatuks mänguks lauatiikil. Argu siis imestutagu, et
nukrus ja tühjus on hinges. Siis pole ka meie lauludel ja
oreiitel mingit tähendust. Jääb kuulmata õige jõulumuõjika,
inglite laul.

Nõnda siis tahame olla ootajad, walmis wastu wõtma
seda, mis tuleb ülalt. Kõike ei saa meie siiski veel kätte,
niikäse kui wiibime maja muldjes hoones. Aga Jeesus tuli
ju töötusi täitma. Meed töötusest ulatuwad kaugemale siin-
poollest. Igawikku juhüib ta meie otõiwa pilgu. Sinna, kus
on kõik hea ja ilus täielikkuses olemas.

Eepärast — saabuwatel pühadel ja edaspidigi, töö,
waewa ja murede keskel ning kord õhtu saabudes olgu meie
palwe:

Jõsänd, ma ootan Sinu õnnistust!

Ed. Männik

LUNASTUS

Õhtune kiirrong möõdus peatumatult väikesest jaamakesest.
Jaamaülem Saat laskis langeda roheline laternatule ning waat-
tas rongile järele. Ra-ta-taa... ra-ta-taa kajas eemalt rataste
mürin. Punane tuli vilkus veel mõned silmapilgud roobaste
kohal, siis oli kõik kadunud pimedusse.

Saat kustutas laterna ning sammus läbi ooteruumi kon-
torisse. Täna oli kõik imelikult vaikne ja tühi. Kogu ooteruu-
mis polnud ainustki inimest. Mitmele poole seintele oli ripu-
tatud kuuseoksi. Saat naeratas neid nähes — täna oli jõulu-
laupäew.

Ta astus väikesse kontorisse ning avas rahalaeka. Kogu
päew oli olnud palju tegemist, ent nüüd oli lõpp. Viimane rong
oli just äsja möõdunud ja täna polnud oodata enam midagi
erakordset. Aegamisi hakkas ta raha lugema, kui korraga
kostasid väljast sammud.

— Prr... prr... koputati aknaluugile.

Saat tundis koputajat, see oli ärijuht Makart. Ta lükkas
luugi lahti ning küsis:

— Noh, mis siis on?

— Tulin sulle järele, vastas Makart naerdes. — Teeme täna
mõne partii. Velt, Kuulep ja paar teist juba istuvad minu pool.

Saat ei vastanud sõnagi. Ta lükkas rahalaeka kinni ja
pani võtme taskusse. Talle ei meeldinud minna täna mängima.
Hommikul oli seda koguni lubanud Annele, ent nüüd seisis
seal luugi taga Makart ja ootas.

— Kas tuled siis? küsis ta jälle.

Saat vaatas kellale ning tõusis üles. Anne ootas vist juba
õhtusööõiga. Nad olid mõtelnud veeta tänase õhtu kahekesi
kodus. Ning hiljem, pärast sõõki, süütavd kuuse küljes küün-
lad. See oli nende esimene jõulupuu, sest olid alles aasta
abielus.

See kõik tuli Saadile meelde. Kuid paar päewa tagasi oli
ta kaotanud Makardile suurema summa raha. Oieti oli ta kaota-
nud alati, päewast päewa, see oli peaaegu tema kahe kuu
palk. Ta vaatas ärijuhi otsa, nähes selle pruunes silmis nagu
pilget.

— Ma lähen kohe järele, ütles ta siis järsku ning lükkas
luugi kinni.

Makart lahkus ooteruumist, kuna Saat avas uuesti rahalaeka
ning võttis sealt kümme krooni. See oli juba teine kord, kui
ta võttis mängu jaoks võõrast raha. Esimene kord oli seda
Anne näinud. Ta oli pannud käed mehe õlale ning vaadanud
talle kurvallt otsa. Ainult vaadanud, muud ei midagi.

Kuid mees tundis selle pilgu ees häbi. Ta oli pannud raha
laekasse tagasi, võtnud Anne ümbert kinni ning ütelnud:

— Ah tühja, ma ei mängi enam kaarte!

— Mitte kunagi?

— Muidugi mitte kunagi. Nõnda võin enesele veel häbi
teha.

KÜLM HOMMIK

Ent ta ei pidanud sõna. Juba mõni päev hiljem istus ta Makardi pool ja mängis. Mõnikord võitis veidi, ent enamasti ikka kaotas ja kaotas. Sügisel oli Anne pidanud jääma talvpalituta, sest raha kadus mängus. Nüüd jälle kaotas ta peaaegu kahe kuu palga.

See kõik tuli Saadile meelde. Ent teda meelitas, tõmbas ja kiskus mäng. See oli nagu painaja, mis ei lasknud lahti. Ikka ja jälle mõtles ta oma suurele võidule, mis kord pidi tulema. Ta tahtis näha Makardi, Veldi, Kuulepi ja teiste kaotusest punaseks muutunud nägusid, värisevaid sõrmi, kähisevaid häält. Kord pidid nad lõimitama ta ees, nagu oli tema palju kordi neilt palunud viimaseid panuseid. Ainult kord seda näha ja tunda, võib-olla siis võiks ta heita mängu.

Kell lõi seitse. Saat kustutas tule, sulges ukse ning läks läbi ooteruumi teisele korrale. Anne tuli juba uksele vastu.

— Kuhu sa jäid nõnda kauaks? küsis ta. — Rong mõõdus juba ammu.

— Mul oli asjaõjendusi, puikles mees.

Ta vaatas naise otsa. Anne oli kahvatu ja näis nagu haige. Ta pilk ei säranud nagu harilikult. Suu oli kõvasti sulatud, otsekui painaksid teda valud. Mees võttis ta käed oma pihku ja küsis:

— Mis sul on, Anne?

— Mul pole midagi.

— Sa näid nõnda kahvatu ja haiglane.

Nüüd naeratas Anne. Ta võttis mehe kaela ümbert kinni ja sosistas:

— See on vist sellest, tead küll...

Nüüd mõistis mees. Ta suudles naist ning vaatas pilguga toas ringi. Anne oli juba ehtinud kuuse. Selle küljes särasid mõned klaasunud, paar valget sabadega lindu ning hulk küünlaid. Ent ta ei mõtelnud nüüd sellele, vaid Makardile, kellele oli lubanud järele minna.

— Ma lähen ainult natukeseks ajaks, pooleks tunniks, mõtles ta, naeratas Annele ja hakkas palitut selga ajama.

— Kuhu sa lähed? küsis naine.

— Lähen natukeseks. Tulen kohe tagasi. Makart käis järele, tahtis midagi rääkida.

Ta nagu häbenes Annele otsa vaadata. Ent siis tuli meelde kassa võti. Ta võttis selle taskust ja pani lauale. Siis astus naise juurde, silistas ta põski ja lausus:

— Ära arva, et ma mängima jään. Lähen niisama... tulen kohe tagasi. Siis sööme õhtust ja süütame kuuse küljes küünlaid. Eks ole?

Anne noogutas vaikides pead. Nõnda läks ta alati, poolhiilides, poolsalaja ja pettes. Kümneid kordi oli ta lubanud naasta poole tunni pärast, ent tuli alles hilja õõsi või koguni hommikul, kui kõik raha maha mängitud. Mõnikord ei jõudnud ta koju hommikuse kaubarongi ajakski ja siis oli pidanud Anne üles tõusma ning täitma mehe kohustused.

Nüüd läks ta jälle. Väljas oli pime ja vaikne. Juba jaama perroonilt silmas Saat väikest vilkuvat tuld. See paistis ühiskaupluse tagaruumist, kus asus ärijuht Makardi korter. Ruttu sammus Saat mööda raudteeroopaid. Siis pöördus vasakule, hüppas üle kraavi ning seisis ühiskaupluse ees. Ta ei mõtelnud enam Annele, väikesele jõulukuusele, mis ootas süütamist, ega sellele rahale, mille oli võinud raudteekassast. Nüüd tahtis ta ainult mängida, tunda seda imelikku hasardi-uima, mis sunnib unustama kõik muu.

Ruttu avas ta ukse ning seisis ruumikas toas.

— Oh-hoo, hüüdis Makart, — meie mõtlesime, et sa ei tulegi. Vaata, Kuulep teeb just praegu toreda panga. Kaks-kümmend kaheksa krooni, ah, see on juba kena raha.

Laua taga istus väike mehenäss vesiste silmade ning sarakil vurrudega. Ta nägu oli pruuniks parkunud nagu tallanahk, ainult madal kumer otsmik valendas higipisarais. Nüüd hoidis ta kaarte käes ja segas neid. Ta vaatas Saadi otsa ja küsis:

— Tahad ka lehte?

Ta noogutas pead. Ta istus palitus toolile, müts peas, sest Kuulep hakkas jagama kaarte. Ärevalt vaatas ta esimest lehte — see oli emand.

— Emand tähendab head, mõtles ta peaaegu ebausklikult.

Velt, kes mängis esimesena, kaotas. Teine mees võitis. Makart hoidis hulk aega kaarti pihus ning mõtles. Ta mängis alati rahulikult ja külmalt, nagu polekski need rahad, mida ta panka pani või sealt võttis. Ent seekord meelitas teda suur pank.

— Kõik, ütles ta korraga.

Kõik vaatasid Makardi otsa. Ent see jäi rahulikuks, ainult väike pilkav joon ilmus huulte nurka. Kuulep andis kaardi. Ta kühmulised sõrmed värisesid pisut.

— Veel, sirutas Makart käe.

Hetke valitses kogu ruumis pinevus. Kuid siis laskis Makart kaardid langeda ning lausus rahulikult:

— Kaotasin. Nüüd on sinu kord, Saat.

Ta lükkas raha panka ja nüüd seisis kogu see hunnik Saadi ees.

— Kaks-kümmend krooni, lausus see mõtlematult.

Kuulep andis lehe. Siis veel teise ja kolmanda ning korraga viskas Saat kaardid lauale ning hõikas:

— Võitsin, kaks-kümmend üks!

Nüüd muutus ta elavaks, julgeks ja rõõmsaks. Kaks-kümmend krooni, see oli tükk raha. Kui seda osavalt kasutada, väikeste panuste viisi mängida, siis võib hulk aega vastu pidada. Ning kui õnnestub mõni suurem löömine või koguni pank, siis võib võita tagasi kogu eelmise kaotuse.

Velt hakkas panka pidama, kuid see läks edasi järgmisele. Ka sel polnud õnne ning Makart võttis kaardid oma kätte.

Nüüd oleme jälle Saadiga kahekesi vastamisi, naeratas ta, segades oma pikkade valgete sõrmedega nobedalt kaarte.

Nõnda olid nad peaaegu alati mänginud vastamisi: Makart ja Saat. Kuid alati oli Makart võitnud. Ikka ja jälle pidi Saat tühjalt lauast üles tõusma. See kasvatas temas nagu seletamatut viha selle suure, ilusa ja enesekindla mehe vastu.

Ent nüüd oli tal õnne, sest võitis. Makart lükkas uue raha sisse ning naeratas:

— Proovime veel.

Ka seekord võitis Saat. Tal oli uskumatult õnne, kuna seitsmele jooksid juurde kuus ja jälle seitse. Kaks-kümmend. Makart sai aga oma tuusale juurde ainult kaheksa. Kolmas kord pani Makart raha panka ning lõi kaardid hooltult segi. See pidi olema teisele juba erakordne õnn, kui ta jälle kaotas. Saat mõistis ka ise seda, kuid reeglite kohaselt pidi siiski kolmas kord mängima kogu panga. Üheksale jooksis juurde kuningas ja siis äkki kaheksa. Kaks-kümmend üks.

Makart heitis lehed lauale hunnikusse. Esimest korda surus ta lõuapärad kokku ning vaatas peaaegu vihaseks Saadi otsa. Nüüd tegi see temalt võidetud rahaga panka. Kuulep kaotas, Velt kaotas, kolmas mees riskeeris õige väikeselt ja võitis.

Nüüd seisis kogu raha Makardi ees.

— Kõik, lausus ta rahulikult.

Saat jagas kaarte. Ta tundis südames imelikku aimust, et Makart kaotab. Ja kolmas leht viiski selle lõhki. Ärijuht tõusis toolilt, otsis taskust kapivõtmed ning tasus panka kaotuse. Ent ta pikad valged sõrmed värisesid seekord.

Teisel ringil kaotasid jälle kõik. See oli erakordne õnn võita kaks korda nelja mängijat. Saat nagu ei uskunud isegi seda. Kuid nüüd lebas ta ees laual peaaegu sada krooni. See oli suur raha. Nüüd võis ta osta selle eest Annele uue talv-mantli ja kõik. Ent Makart justkui aimas ta mõtteid. Ta suu ümber oli pilkav kurd, mis torkas nagu ohakas Saadi südamesse.

Kell lõi üheksa. Viies mängija tõusis üles, ta oli kaotanud oma raha. See oli nüüd Saadi ja Veldi käes. Nemat kahekesi olid võitnud, kuna teised kaotasid kogu õhtu. Kuulep pühkis aeg-ajalt taskurätiga valget otsmikku. Ta mõtles hirmuga rahakotile, mis hakkas saama tühjaks. See sundis teda ikka ja jälle riskeerima, ent üks kaotus järgnes teisele.

— Saat, laena mulle natuke, palus ta siis väriseval häälel.

Saat vaatas paluja otsa. Selle silmad olid veel vesisemad kui harilikult, käed värisesid ning kitsad kokkusurutud õlad muutsid teda kuidagi haletsemisväärseks. Nüüd vaatas ta paluva ja alandliku pilguga Saadi otsa. Võib-olla oli temal enesel samasugune paluv ja alandlik pilk, kui küsis pärast kaotust Makardilt või mõnelt teiselt võitjalt väikest laenu, et edasi mängida. Nüüd tuli see kõik nõnda elavalt Saadile meelde.

Ta mäletas sedagi, et mitu korda polnud Kuulep ja Makart talle laenanud sentigi. Ent ta oli ikka manganud, kuna teised naersid ja irvitasid teda. Peaaegu esimest korda nägi ta nüüd selle mangumise alandust ja häbi. Ta lükkas Kuulepi poole kümme krooni ega lausunud sõnagi. Nüüd ei tundnud ta selle väikese kõhetu mehe vastu enam viha. Selle paluv ja alandlik pilk oli hävitanud kõik ta südamest.

Nüüd hakkas Makart tagasi võitma oma kaotust. Ta pilk oli endiselt külm ja rahulik, nagu polekski kaotanud mitme kuu palga. Kahe ringi järel oli Kuulep jälle kaotanud kõik. Nüüd ei palunud ta enam kedagi, tõukas kaardid kokku ning lausus:

— Mängige edasi.

Ta seisis Veldi selja taha, vaatas ärevalt selle võite ja kaotusi, otsekuu mängiks ise. Kaardid käisid ruttu käest kätte, panused tõusid, igaüks nagu tahtis ruttu lõpetada mängu. Saat vaatas kella, see hakkas saama üksteist. Ent Makart püüdis ta pilgu kinni ja ütles:

— Kakskümmend krooni pangas.

Nõnda suurelt polnud nad peaaegu kunagi mänginud. Saat kahtles hetke, ent nähes jälle Makardi irvitavat pilku, ütles:

— Mängime!

Nüüd kaotas ta kolm korda järjest. Laual oli hulk raha. Kõik jälgisid põnevalt mängu. Kuulepi otsmikul pärlendasid ikka higipiisad, nagu oleks ta kogu aeg kaasa mänginud. Velt viskas järsku kaardid lauale ning tõusis püsti. Ta oli kaotanud kogu oma raha.

Makart segas jälle kaarte.

— Tõsta, käskis ta Saati.

Siis langesid lehed lauale. Saat vaatas kaarti — see oli tuus. Korraga tõusis temal imelik soov riskeerida kõigele. Nagu mingi seletamatu aim ütles, et võidab. Just samasugune tunne oli olnud tal alguses, kui riskeeris kahekümne krooniga.

— Noh? küsis Makart ja ta valged käed puhkasid laual.

— Kõik, lausus Saat.

Ta vaatas õige ettevaatlikult saadud lehte. Terve minuti piilus ta seda teise serva tagant ning avas siis järsku. See oli emand. Ta käed hakkasid veidi värisevama. Emand ja tuus, see oli räbal mäng. Iga järgmine kaart võis tuua kaotust.

— Endale! ütles ta järsku kähisedes.

Makart avas kaardi, see oli seitse. Nagu miski surises läbi Saadi pea. Ta oleks võitnud, ta oleks võitnud, kui oleks võtnud veel selle lehe, tagus mõte. Makardi teine leht oli üheksa. Hetke jäi ta mõtlema. Pani käed lauale ja vaatas Saadi otsa. Ja just sel hetkel märkas Saat, et Makardi pikad valged sõrmed tõmbasid kaardipaki pealt veel ühe lehe. See sündis nõnda kiirelt, kõigile peaaegu märkamatu, et Saatkil selles kahtles.

— Kakskümmend! hüüdis Makart ning pani kaardid lauale.

Saat vaatas ärijuhile silma. Ta otsekuu otsis kuskilt tõendit, et Makart oli mänginud valesti. Ent selle silmad olid külmad ja rahulikud, ainult suu ümber oli endine pilkav joon.

— Olen kaotanud, ütles Saat.

Ta luges raha panka ja nüüd ei jäänud talle enam midagi järele. Ent just nüüd ihkas ta paljastada Makardit, seda rahulikku ja külma petturit. Talle tuli meelde laeka võti, mille oli pannud tuppa lauale.

— Oota, ma tulen kümne minuti pärast tagasi, ütles ta rahulikult ning tõusis püsti.

Ent väljas oli kadunud kogu ta rahu. Ruttu hüppas ta üle kraavi ning jooksis mööda raudteed jaama poole. Nüüd ta paljastab selle Makardi! Nüüd ta tasub kätte kõik need kaotused, südamepiinad ja ahastused, mida tundnud pärast mängu.

LUMINE METS

Jaama ooteruumis jäi ta hetkeks seisma. Ta ei võinud ju nõnda üles tuppa minna võtit võtma. Anne oleks märganud kõik. Tasakesi võttis ta saapad jalast ning sammus mööda treppi üles. Toas oli kõik vaikne. Anne magas vist juba ammu.

Ettevaatlikult surus ta ukse käepidet ja see andis järele. Nüüd avas ta ukse praokile ja pugest tuppa. Siit oli viis-kuus sammu lauani, kus lebas võti. Saat astus kikivarvastel läbi pimedat ruumi ja sirutas käe välja. Seal oligi laud ja sõrmed puudutasid võtit. Sama tasa hakkas ta hiilima tagasi ukse juurde. Nüüd puudutas ta juba käepidet, kui korraga kostis Anne hääl:

— Endel!

Mees seisis vait, kartes hingatagi.

— Endel, pane tuli põlema, kostis jälle sängist.

Nüüd tundus mehele see hääl nagu liialt tasane ja kähisev. Kas Anne oli jäänud haigeks? Võib-olla oli ta oodanud teda kaua ning siis nutnud. Võib-olla — ah, kui kole oli see mõte — oli ta teinud enesele koguni midagi halba?

Saat kobas ruttu tikke ning süütas tule. Ta nägi Annet kahvatuna ning haiglasena lamavat sängis. Ta silmad olid tõepoolest niisked, nagu oleks nutnud. Uue tiku valgel nägi ta Anne kutsuvat kätt ning kuulis ta nõrka sosinat.

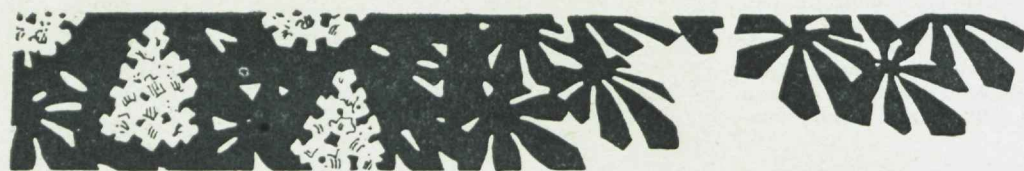
— Tule... tule vaata...

Jälle kraapis Saat uue tiku üles ning astus sängile lähemale. Järsku silmas ta Anne kõrval üht väikest imelikku olevust. See oli Saadi meelest nõnda pisike ja imelik, nagu ei võikski ta olla väike laps. Ent uue tiku valgel nägi ta selle silmi, väikest nina, suud ja kõrvu.

— Anne! sosistas ta ärevalt.

— Jah, võttis naine ta käest kinni, — see... see on poiss. Ma ootasin kaua sind... ja siis sündiski... Ma olin nii üksi...

Nüüd ajas mees enda järsku sirgeks. Ta astus kindla sammuga laua juurde ja pani võtme sinna. Siis tuli ta tagasi ja võttis pihku naise käe. Ta ei lausunud sõnagi, ent ta südamest käis läbi suur ja pühalik tõotus. Anne justkui aimas mehe mõtteid ning naeratas.

TOOMAS MERIHEINA

KASTANIÕIS

ROMAAN

12. järg.

Uus romaan uuel aastal

Järgmises „Mareti“ numbris hakkab ilmuma meil väga tuntud saksa kirjaniku **Bernhard Kellermanni** kõige uuem armastusromaan

SININE PAEL

Oma uue romaaniga „Sinine pael“ jätkab Kellermann oma mahukate romaanide seeriat. Nii nagu suurem osa tema teisigi romaane, nii haarab ka see romaan väga suure hulga tegelasi mitmesugusel viisil ja kujul. Nad kõik on juhuse tõttu sama saatuse osalised, nimelt selle juhuse tõttu, et nad viibivad omaaegse kõige suurema ja uuema liniauriku „Kosmose“ kabiinides. Siin on kuulnud laulja Eva Königsgarten, tema endine mees komponist Kinsky, härra Cranach, noor ameerika ajakirjanik Warren Prince jt. Tegevus, mis nende inimeste ümber sünnib, on niivõrd põnev ja paeluv ning jutustatud sellise meisterlikkusega, et lugeja on hoiatud viimse võimaluseni pingel all.

Olin osanud peale muu enese ümber koguda ka rea oma-guseid, kellega siis päevad läbi kolati niisama linnas või istuti kaardilaua taga või oldi seadmas mõnd karutempu.

Niisuguses ulaelus oli ainukeseks mureks — kust saada raha. Pea-allikaks olid muidugi vanemad, kes kehvale olukorrale vaatamata püüdsid oma ainukesele võsule anda, mis vähegi suutsid. Paljuks seda aga ei jätkunud ja rahahäda oli igapäev teravalt torkimas. Haudusin kõiksuguseid plaane, kuidas raha hankida, ja üks neist plaanidest oli võrdlemisi kaugeleulatuv: rännata laia maailma, Ameerikasse või Austraaliasse, kus olud õeldi olevat mitu korda lahedamad kui siin. Aga see plaan oli niisama mõttes hõljumas, tegelikult ei osanud seda asja veel seada.

Noil päevil istusin kord kinos. Oli väike saalipüberik, paksu õhku täis, rahvast samuti kubinal. Vaheajal jäid silmad nagu juhuslikult peatuma mu ees istuvale preilile. Oli punapõseline tüdruk, blondide kiharatega, ja kui ta naeris, siis tekkisid põskedesse sügavad lohukesed. Mu esimene mõte oli: ai, kui kena tüdruk. Ja nii vahtisin teda kõik vaheajad, ikka suurema kiindumusega. Kui tüdruk eeskava oli läbi vaadanud ja hakkas ära minema, olin ka mina kohe püsti ja sammusin ta kannul.

Esiailgu oli mul mõte talle juurde karata ja juttu alustada, mis oli tol ajal minusugusele kõige tavalisem võte, kuid tänavale jõudes ja tüdruku järel kõndides tundsin, et nagu ei julge. See oli võõras ning veider tunne ning tegi tusaseks. Aga midagi polnud parata, ma ei saanud seekord oma sõandamatusest üle ja tüdruk jäigi kõnetamata. Jälgisin teda kuni ta elukohani — see oli kuski Koidu tänava kandis. Seisin pärast seda veel hulka aega üksinda pimedal tänaval. Koju läksin väga segaste tunnetega, mille üle ei osanud enesele aru anda.

Seni olin tüdrukutega tegemist teinud ainult niipalju, et „plikadega nalja teha“. Käidi nendega kinos, talviti uisuteel ja lõmpsiiti ning tehti niisama koerust. Tõsisemalt polnud ma

vaadanud ühelegi. Aga nüüd tundsin korraga, et hoopis midagi muud on tekkinud südame alla, valulist, kuid ühtlasi rõõmsat ja sooja. Esiailgu naersin seeütle ja viskasin sõpradega nalja, aga paar päeva hiljem leidsin enese kõndimas Koidu tänaval... Kõndisin veel mitmed korrad, kuni ühel õhtul nägin oma tüdrukut tulevat. Ta astus kärmesti ja suure rutuga ja mul polnud kuidagi mahti teda peatada, kuigi olin kindlaks nõuks võtnud täna juttu alustada. Kõmpisin jälle tühjalt koju, meeled imeliselt hellad, mis minu toleaege vaimuseisu ning elukommete juures oli haruldane asi.

Jäin kõigis oma avaldusis silmanähtavalt taltsamaks ja vanemad juba rõõmustusid, et viimaks poisist saab veel asi. Et jookseb sarved maha ja hakkab siis õige mehe elu elama. Seisin päevad läbi mõtetega oma kinotüdruku juures ja iga päev tegin käigu Koidu tänavale.

Kord tabasin teda jälle. Seekord olin kategooriline ja — pidasin ta kinni. Alles nüüd nägin esmakordselt ta nägu tervikuna ja see ainult süvendas hellust mu rinnus. See oli nagu täis võlu ja õitsvust... Meie vahel sobis jutt, kuigi olin alguses väga kohmetu ning kogelesin rohkem kui kõnelesin. Aga tasapisi sain julgust juurde, tüdruk omalt poolt oli ka valmis rõõmsalt vestlema ja nii olime varsti elavas jutuhuos nagu vanad tuttavad.

Olin üpris õnnelik. Kodus laulsin ja lasksin vilet ja õhtul jõime sõpradega kõvasti õlut. Olin väga lõbus ja elu näis õitsva roosiaiana. Järgmisel päeval olin kokkuräägitud kohtamisel juba pool tundi varem, nagu kartes, et õige tund võib muidu käest ära lipsata, ja kui ta tuli, siis löi kuum hoog südame alt läbi.

Ta oli väga elav ning rõõmus tüdruk. Ka minul ei olnud elavusest ega lustakusest puudu. Tundsin instinktiivselt, et tüdruku tunded minu vastu olid võrdsed minu omadega, mis ainult suurendas õnne suurt särämist.

Sellest päevast peale olime iga päev koos.

Käisime kinos või luusisime niisama mõõda linna ringi. Tüdrukul ei olnud palju vaba aega, ta emal oli pesukoda ja seal oli vaja abiks olla. Aga paar tundi näpistas ikkagi minu jaoks. Mõne aja möödudes julges tüdruk juba minu juurde sisse astuda. Vanemad vaatasid talle altkuulmu ja umbusaga, kuid mina ei hoolinud sellest palju, nii võisin tüdrukut õige tihti enda pool näha. Tema pool aga ei käinud ma kordagi, nähtavasti ei olnud tüdrukul just eriti sobiv minusugust oma külaliseks kutsuda.

Siis tuli see saatuslik suvi. Vanemad sõitsid mul mõneks ajaks maale, mina aga jäin jonnakalt linna. Kuidas ma võisingi nüüd ära minna, kui süda oli linnas nii kinni. Ja ühtlasi oli hullusti meelitatav see, et terve korter jäi nüüd ainuüksi minu päralt, kus võisime kahekesi olla täiesti segamatult. Oli hoopis teine, kui igal pool ei olnud jälgimas etteheitvaid ning tigedaid silmi.

Sügisel tabas meid katastroof. Märkasid juba mõningat aega, et tüdruk on jäänud kuidagi nukraks ja enesesetõmbunuks. Püüdis seda küll varjata ja surus end lõbusaks, kuid see ei õnnestunud kuigi hästi. Jälgisin teda esiotsa niisama, aga kui olukord ei muutunud, siis hakkasin talle peale käima, et ta seletaks, milles asi seisneb.

Siis ta kord seletas. Paljukannatanud südamest pahvatus olukorra kogu traagika. Ta oli õnnistatud seisukorras.

Olin nagu puuga pähe löödud. Ei olnud kunagi lähemalt mõelnud säärasele võimalusele ja nüüd ei osanud esialgu üldse orienteeruda. Kodus mõtlesin seisukorra põhjalikult läbi ja siis selgus mulle, et lood on rängalt rasked. Abiellumisele ei võinud ma mõeldagi, sest polnud eneseltgi õiget ülalpidamist. Pealegi näis tol ajal mulle kindla tõena, et mingisugust viisakat kohta leida kodumaalt on täiesti võimatu.

NIVEA-hambapasta on midagi erilist!

"NIVEA-hambapasta on parim, mida võin Teile pakkuda." –

"Kuid kas pole ta kibeda maitsega?"

"Otse vastupidi, NIVEA-hambapasta omab haruldaset meeldiva aromaatses maitse – peapõhjus, miks lapsed ja daamid teda just eriti hindavad. NIVEA-hambapasta puhastab hambad ruttu ja põhjalikult ning on hammas-tele täiesti kahjutu."

Hinnad: 50 senti ja 75 senti

Werner Mehks, Tallinn

Need olid väga rasked päevad. Ühelt poolt oli mulle tüdruk äärmiselt armas ja mulle tegi teravat valu näha teda kannatamas, teiselt poolt aga tundsin mingi saatusliku paratamatuse, et ma talle abiks olla ei suuda. Seletasin talle kõik, midagi varjamata.

Ta oli vait ega kaevanud. Nähtavasti oli ta arvestanud, et minus peituv tugev annus kergemeelsust ning käegalöövust oma osa pärib, vaatamata sellele, et teda armastasin. Püüdsin teda igati lohutada, kuigi mul selleks oli vähe võimalusi. Seletasin talle, et purjetan laia maailma, tulen sealt tagasi rikka mehe ja siis on kõik hästi. Ta naeratas ainult nukralt ega teinud mulle ühtki etteheidet.

Ühtlasi hakkasin aga nüüd tegelikumalt väljarändamisele mõtlema. Ei oska praegu enesele kuidagi seletada, mis minus tol ajal õieti mässas, sest oli selge, et ma tüdrukut väga armastasin, kuid ometi ihkasin ära põgeneda, jättes tüdruku üksinda hätta. Aga nii see oli. Käisin mööda laevakontoreid ning reisibüroosid ja kogusin enesele põhjalikud andmed väljarändamise võimalusist ning tingimustest.

Tüdruk oli kogu aeg vaikne ning sõnakehv. Mul oli väga raske temaga koos olla, sest tundsin end ju kõiges süüdlasena, kuid oli raske olla ka teda nägemata — siis süda kipitas ja põletas ja suur rahutus täitis hinge.

Tüdruk aga oli siiski enese eest valvel ega muutunud lõdvaks meeleheitest. Ja ühel päeval oli ta kuidagi rahulikum ja nagu üleolevam tavalisest.

"Kõik on nüüd korras," ütles ta.

Ehmusin esimesel pilgul ega saanud aru. Kuidas korras? Ja siis ta seletas, mis oli juhtunud. Ta oli juba ammu tundnud üht lehestunud härrat, kel oli väike poeg abikaasast maha jäänud ja kes meeleldi oleks tüdrukuga abiellunud. Tüdruk ei mõelnud säärasele asjale tõsiselt, kuigi mees oli talle sümpaatne — ja nii püsis sõprus sõbralikkuse piires. Kuid nüüd, oma väljapääsmatus seisukorras, vaatas tüdruk asjale hoopis teisiti, ja kui tuli paras juhus, pihtis ta mehele kõik, mis oli juhtunud ja missuguses seisukorras ta viibib. Lisas siis juurde, et kui mees lepih temaga, nagu ta on, oleks ta nõus abielluma. See oli õilsa loomuga mees, kuldse südame ning meheliku kindlusega. Ta oli nõus tüdrukule andestama ja võtma tema — nagu ta on.

Esimesel pilgul tärkas minus kohutav viha, aga surusin selle kohe maha, sest kõiges olin ju ainuüksi mina ise süüdi. Viha asemele tekkis sügav piinlikkus ja mul oli raske midagi kõnelda. Sain vaevu mõned katkendlikud laused suust. Tüdruk oli aga rahulik ja kindlameelne, ta oli oma valud juba läbi valutanud ja vaatas tulevikku sügava rahuga.

Meie kohtumised muutusid nüüd endastmõistetavalt harvemaks, ja kui olid pulmad läbi, siis nägime teineteist ainult juhuslikult. Ei hakka siin kõnelema, mis ma sel ajal kõik tundsin, aga kerged need päevad mulle ei olnud. Üht igatsesin: rutem ära siit!

Mõne aja pärast sain tunda lühikest õnnesilmapiilku: sain näha osakest enesest, pisikest roosat plikat... Ta nimeks pandi Marta.

Ka mina olin varsti oma asjadega nii kaugel, et võisin rasked päevad ja alles siis nägin ma, mis tähendab õieti töö ja elu. Käis võitlus elule ning surmale ja kogu mu kergemeelsus ning käegalöövus kadus seal nagu pühitult. Aegamisi muutusin hoopis teiseks inimeseks ja varsti ei osanud ma enam enesele seletada, kuidas võisin olla säärane, nagu ma kodumaal olin.

Esialgu ei olnud mul õnne ja tuli ikka ja jälle uuesti peale hakata. Kuid ma ei jätnud jonn, sest mul seisis silme ees kindel siht, mille pidin teostama: raha koguda — maksu mis maksab — ja kodumaale tagasi minna.

Võideldes suurte raskustega, hakkas töö aegamisi vedu võtma. Pean ütleva, et pörkasid kokku mitmed korrad õnnegagi ja nii arenesid asjad päris soodsalt viisil.

Veeresid aastad ja lõpuks... olin niikaugel, et võisin oma sihti teostama hakata. Seadsin sammud kodumaa poole!

Puhast ja ülendavat jõulurõõmu

valmistab lastele

Hall Oökull: **SUUR-VÄIKE JA PÄRIS-VÄIKE.** Hind Kr. 2.20, köites Kr. 3.20

Sügavat hardust ja armastust kõigi Jumala loodud olendite vastu äratav raamat. Kaasakiskuv ka täiskasvanuile. Rikkalikult illustreeritud. Kolme aastaga ilmunud 12 keeles.

Soovitame veel jõuluks:

Jumal on armastus. Ühe naise elamusi Nõukogude Venes. Hind 60 senti.

A. J. Russell: **Ainult patustele.** Hind Kr. 2.50. Oxfordliikumise tuntuim raamat.

Püha Franciscuse lillekesi. Hind 90 senti. Ilusaim ja haaravaim teos usulisest maailmakirjandusest.

Philip Suman: **Kristus tänapäeva haiglas.** Hind 1 kroon.

Kirjastus „KÜLV“ Nõmmel.

Pealadu rmtkpl. „Sõnum“, Tallinn, Pärnu mnt. 32.

Keegi ei suuda tõlgitseda neid tundeid, mis mind valdasid kodumaa pinnale astudes. Ja jätame siin kirjeldamata selle määratu suure elamuse, mis mind tabas, kui astusin uuesti siia ringi, nägin oma vana armast ema Grünbergi, nägin Martat...

Kõik näis minevat suurepäraselt ja mulle paistis juba, et suur saladus, mida kandsin mina ja paar teist inimest, võib jääda igaveseks saladuseks. Kuid saatuse tahtis teisiti. Seati just nii, et minu kõige kallima olevuse eluõnn sattus olene vaks kõigest sellest ja et saladuse paljastamine osutus ainuke seks vahendiks, et olukorda päästa.

Siis polnud mul teha muud, kui tõmmata kate suurel saladusel. Tahan loota, et see ei tekita liiga suurt murrangu. ja et ma leian andestamist kõiges selles, mis olen teinud lubamatut."

Onu Kork lõpetas.

Pihitumise järel

Toas valitses sügav vaikus.

Siis tõmbas Haljaste, kes istus ema Grünbergi kõrval, ema pea hellalt enesele lähemale ja vajutas suudluse ta otsaesisele. See oli tumm kinnitus: sind on mõistetud, kõik on hästi, kõik on korras.

Isa Grünberg suitsetas, ilmselt nautides onu poolt toodud värsket tubakat, ja ta suunurgis värises tasane muheus.

Marta vantis endamisi tardunult lauale ja alles pärast väikest pausi haaras ta ema käte järele. Siis tõstis ta silmad onu poole, aralt ja nagu hirmunult. Onu naeratus hajus aga korrapealt igasuguse võõrastavuse ja Marta naeratas vastu.

„Isa!“ ütles ta tasa.

Onu haaras ta käed ja suudles neid pikalt ning anduvalt.

„Täna sind,“ kõneles ta, „andestuse eest.“

„Noh, vana onu,“ kõneles nüüd Haljaste, „seepeale peaks tulema vist üks ilmatu suur olemine?“

„Tuleb, tuleb...“ kinnitas onu, „ennem aga...“

„Ahjaa,“ katkestas teda Haljaste, „ennem peame ju nägema, kes on see kõiges süüdlane, see härra Nugis.“

„Kutsu ta ometi siia,“ ei saanud ka ema Grünberg enam vait olla. Ta oli juba üle saamas sellest erakordsest ärritusest, mis teda oli haaranud kogu päeva jooksul. Verepunagi põskedel hakkas aegamisi kahvatuma.

„Toon... kohe homme toon!“ hüüatas Marta ja nüüd alles tundis ta enese üle tulvavat taltsutamatu rõõmu ning õnne.

„Siis peame ka pidu,“ ütles onu Kork. „Aga peale muu pean teatama, et nüüdsest peale jään jälle üksinda kodumaale — mu naine reisib nimelt neil päevil tagasi Austraaliasse. Olgu see kurb sõnum sellega teatavaks tehtud. Aga tänase õhtu mälestuseks võtku Marta väikene kingitus...“

Ta ulatas Martale kastaniõie, lopsaka ning kauni nagu päris ehtsa.

„Täna... isa,“ sõnas Marta naeratades.

L Ö P P.

Selma Lagerlöf, üle maailma tuntud rootsi naiskirjanik, kes pühitses hiljuti oma 80. sünnipäeva.

UUSI AJAKIRJU

• KIRJASTUS „MARETILT“

1939. a. alates hakkab kirjastus „Mareti“ väljaandel ilmuma peale naiste ja kodude kuukirja „Mareti“ ja magasin-ajakirja „Vallatu Magasin“ uus noorsoo-ajakiri „Viiking“.

„Viiking“ on määratud poistele ja tüdrukutele, kelle vanus kõigub 10—16 aastani. „Viikingis“ hakkab ilmuma kaks piltidega kaunistatud romaani: 1) rootsi kirjaniku Jarl Hemmeri romaan „Onni Kokko“ ja islandi kirjaniku Gunnar Gunnarssoni romaan „Vandevennad“. Peale nende ilmub veel palju kirjutisi kaugetest maadest ja rahvastest, kirjutisi kummalistest loodusnähtustest, huvitavaid ja põnevaid lühijutte, artikleid spordist, kinost, teatrast ja kirjandusest, mitmesuguseid huvitavaid õpetusi poiste ja tüdrukute käsitöö-aladelt, „Viiking“ sisaldab suure ja huvitava foto- ning malenurga jne. „Viikingi“ esimene number ilmub müügile enne jõule.

Odava rahvaraamatu-seeria hakkab ilmuma jaanuarikuust 1939. a. alates „50 - sendi ne romaan“. Selle seeria ülesandeks on tutvustada eesti lugejaskonda maailmakirjanduse parimate, vanimate kui ka kõige uuemate ilukirjanduslikkude teostega.

„Vallatu Magasin“, mis seni ilmus aastas 4 korda, hakkab 1939. a. alates ilmuma 6 korda aastas.

Jõulukuu-jutuke

Ühel Viini peatänaval, suure kahekordse maja laia ukse kohal on lugeda: „Kuldse Pirni“ võõrastemaja. Võõrastemaja taga uinub väike aed, see on jäänud hooletusse, vaevalt võib veel aimata selle kunagist ilu. Ilmastik pole kohelnud liivakivist aiajumalannat just väga sõbralikult. Ta on katnud jumalanna paljad käed, ümmarad õlad ja pisikesed rinnad halli ning kareda korruga, kõikjal mureneb kivi. Ometi on säilinud liikumise õrnus, mis varjab endas midagi lõpmatut, midagi ääretu leebet, alistuvat ja paganlikku, kaebust paratamatust surmast. Näokese hurm on kustunud, väikesel peal lebab mütsike. Õlgadel on lumest pagunid, valged ja säravad. Üha enam lund langeb võõrastemaja hüljatud aiale ja kitsapuusalisele jumalannale. Too, kes vaatleb kõike seda juba kaua teise majakorra aknast, on noor tumedajuukseline naine. Kollakas valguses, mis paistab aknast aeda, on vaevalt veel midagi selgesti näha. Pealegi on näitlejatar Marie Haslacheri silmad väsinud lumesaju vaatlemisest ja nutust, millesse ta aeg-ajalt satub pikiks minuteiks.

Näitlejatar on jõudnud mõne päeva eest Viini koos tähtsusetu trupiga Ungari piirilt. On detsember ja aasta 1853. On mängitud kena menuga provintsilinnakestes ja lõigatud igal õhtul loorbereid laval. Marie Haslacher on ilus, pisut karm tüdruk. Ka täna oleks ta pidanud esinema laval koos kolleegidega, kui seda poleks takistanud äkiline nõrkushoog. Kõik teised olid juba varasel pealelõunal ära läinud, et teatris kõik korda seada õhtuseks etenduseks. Haslacher oli koju jäänud, kohkunud oma esimesest nõrkushoost. Nüüd ta tunneb end nukrana üksinduses, mis seirab teda suure kambri kõigist nurgist. Kerge ja külm tuuletõmbus riivab ta laupa. Et Marie

on nii tundlik, see oleneb seisundist, milles ta viibib ja mida ta algul enda ja pärast ka kolleegide ees püüdis teadlikult varjata. Ta ootab last. Seni on ta käinud sirgena ja kiiremini kui muidu, kuigi mitte enam nii nõõrituna, nagu nõuab mood, ja teised pole märganud midagi. Kaunis ja sale on ta alati olnud. Nüüd on ta veel enam õitsele lõõnud, ta ümmar nagu näib äraseletatuna. Ta on neiu ja peab saama emaks, ilma et tohiks leida armu oma ema juures. Ta ei või oma lapselikku hirmu kolleegi juures ära nutta, kes on selle lapse isaks. Sest too viibib kaugel, olles ilmunud heleda taevatahena ja kadunud taas kiiresti.

Vili oli kasvanud kõrgeks ja kollaseks, õunad aias muutunud punaseks, kuid keegi ei tulnud Marie juurde. Ja ometi

Talv

TALVINE VAIKUS

oli ta olnud nii tore, sädelev ning oivaline, muusika hääles ja sügav sina silmis.

Ent nüüd Viinis, selle võõrastemaja ebasõbralikus urkas saabuvad valud, algul pealiskaudsed, siis ikka sügavamad, kestvamad ja tumedamad, lõhkikärstavad ja jälle nagu pehmet hajuvad. Tunnid, mis mööduvad valutul, on tugevasti täidetud õnnetundega, uue elutahtega. Marie Haslacher — ta vabandas end direktori ees nõrga ettekäändega. Nüüd istub ta akna juures, seljas kirev taftkleit, ja vaatab lumest mütsikesega alasti aiakuningannat.

Kui valud muutuvad ägedamaks, põletavamaks ja vintsutavamaks, läheb ta suurde vanasse voodisse, mis seisab kõrgilt ja vürstlikult peaaegu pimedas toas. Ja kuna puu-uss tiksus manitsevalt kapis ning aastakümneid sureva maja tasased, ent siiski tihedad sahinad kostavad nagu vaipadega summutatult ta kõrvu, et eemalduda jälle vaikselt, sünnitab Marie „Kuldse Pirni“ võõrastemaja tagakambris valudes ja õndsuses ühe poisi. —

Pärast etendust istub väike näitlejatetrupp lava taga peeglikildude ees ja võtab suitsevate lambikeste all minki maha. Direktor on voorimehega linna sõitnud.

Mis võib küll Mariel viga olla, küsitakse, tal, kes pole kunagi haige olnud? Vana proua, keda tüdruk oli usaldanud, leiab sobiva aja olevat seletuseks. Mõni minut valitseb täielik vaikus, nii pidulikult vaikselt polnud näinud veel keegi neid inimesi siin koos. Midagi uut, tundmatut on nende hulka astunud. Marie on saanud lapse, nende Marie, suur pruun Marie, printsess muruneidude-näidendis, noor daam naljamängudes, kangelanna vanades tragöödiates. Aga nüüd tahavad nad talle rõõmu valmistada, teda austada, talle näidata, et nad teda hoiavad. Kas on väga imestusväärne end jälle näidendiks rõivastada? End jälle minkida, habemeid kleepida? Kaks naist ruttavad tegema mõningaid sisseoste: kuuseoksi ja õunu, mõned kirjud küünlad, rosinaid ja pähkleid ning riiet,

sest Marie polnud kindlasti millelegi mõelnud. Mõlemad kinkidega varustatud naised ja ülejäänud trupiliikmed kohtuvad peaaegu üheaegselt „Kuldse Pirni“ võõrastemaja tagumise sissekäigu juures. Oo, nad ei imestu sugugi, kui neile aia pimedusest astuvad vastu kolm kuningarüüs meest, mehed säravate kroonidega, helkivatest kividest preesidega ja hermeliiiniga kaunistatud mantlites; nad on ju harjunud nägema endid kostümeerituna ja libistama oma hingi teiste hingesse nagu hoiukohta. Säravasse kollasesse rõivastatuna seisab mooralane kahe kuninga vahel. Nad sammuvad üles mööda räpast, nagisevat treppi, hoides käes pikki, odavaid, kiiresti ärapälevaid küünlaid. Teised järgnevad kolmele hommikumaaalsele, igaühel kaasas pisike kink: õun, torbikuke rosinat ja pähklikega, tükk riiet.

Ja kuna nad kõik on näitlejad, ebatavalised inimesed, kõrgemalt hõljuva tundega ja stiiliküllaste ideedega, siis hakkavad nad tasa laulma vaevaliselt valgustatud trepil, ümbritsetuna oma isiklikkudest varjudest. Mingisuguse jõululauluga, millise nad kord lastena õppinud, astuvad nad Marie tuppa. Vana proua nende hulgast märkab esimesena magavat ema ja pisikest last. Ta viipab teistele. Need seavad endid voodi ümber; kolm kuningat astuvad ema jalgade ette, kuna vana proua jääb voodi kõrvale. Üks ainult ei leia kuskil sobivat kohta ja seisab järsku üksi, nagu peategelane, Marie peatsis. Truusüdamlikult ja saamatult seisab ta seal, kaitstes käega vabisevat küünlaleeki.

Siis ärkab ema. Aeglaselt tunnevad õnnelikud väsinud silmad ära sõbralikud kaaslased. Ka väike poeg, kel pole isa, ärkab. Kui kuldkollane moorakuningas kummardub ta ees sügavalt, naeratab laps õnnelikult. Ja ikka võluvamaks ja haruldasemaks muutub särav naeratus.

Väljas sajab laia lund. Näib, nagu oleks aed ja paganlik alasti jumalanna, suur Viini linn, kogu lai maailm kaetud pimedusega ning unustatud. Toas on aga sära ja valgust, tagasihoidlikku vaimustust ning õnne.

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat
kõigile lugejaile, kaastöölisele ja ärisõpradele

soovib „Maret“

Meie sõbrast — raamatust

Nüüd detsembris toimus jälle midagi raamatu heaks — kui kord korraldati raamatuaasta, siis nüüd oli raamatunädal. Neis ringkondades, kus tehakse neid aastaid ja nädalaid, toonitatakse, et iga aasta on vaja hakata pidama raamatunädalat.

Miks nii?

Aga miks siis mitte, sest meil on omakultuuripäevad, on „Eesti nädalad“, on karskuspäevad, on emadepäev, on surnute-püha jne. Inimesed on seatud liialt tõttavasse ja rabelevasse tegevusse igapäevases elus. Tundub, et neil enam pole nagu mahti millekski peale selle, et teenida leiba, ulalust ja muud hädalist äraelamiseks. Inimene leiutas endale küll abimeheks igasuguseid masinaid ja rakendas elektri tegevusse, et olla peremeheks kõige selle mehaanilise jõu üle, aga masin on nüüd paraku inimese haaranud oma kiirusesse ja masina looja on saamas masina orjaks, on muutumas isegi masinaks ja materialiseeruma ka hingelt ja mõtlemiselt. Inimene, kes kuulutas enese oma vaimu ülevuse pärast looduse kuningaks, hakkab tundma, et ta ei suuda iseenda loodud mehaanilises tsivilisatsioonis enam ärkšana hoida neid omadusi, mis ta teevad kuningaks teiste üle: vaimu.

Sellest mõistame, et ühiskond otsib mitmesugustelt päevadelt ja nädaladelt tuge oma vaimuerkusele. Ta organiseerib näit, omakultuuripäevi, et siis üldise ja hästi tiheda pingega hoida meeli elevil kõigiks mõteteks ja huvideks, et elustada omakultuuri keset moodsa elu rahvusvaheliste vaimukäikude ristlemisi. Ta organiseerib karskuspäevi, millal mõtteid suunatakse järele mõtlema, et elul on rõõmusid ka ilma viinata. Ta organiseerib riiklikke pühi, et inimesed saaksid tunda, kuidas isiklike huvide kõrval elab veel ühiskondlik mõte ühiskondlik-riiklike kohustustega. Me korraldame iga viie aasta tagant ülemaalse laulupeo, kuhu tuleb kokku kogu rahvas ning kinnitab endas tunnet, et meid on palju ja et see palju on suur loov jõud, mis võib teha suuri tegusid inimeste heaoluks ja tuleviku paremuseks. Just laulupeod on parimaks tunnistajaks, et neil mitmesugustel päevadel ja nädalatel on suur vaimukasvatav tähtsus. Sest me ju usume oma isade ja emade kinnitusi, kuidas esimesed laulupeod meie kurnatud ja tülpinud inimestes panid surisema uuesti selle vaba inimese iseteadvuse, millele toetudes oleme arenenud iseteadmatust rahvamassist kultuurrahvuseks.

Kui mõtleme ärkamisaja tõusvale vaimustusele, siis näeme, et inimesed kõige kallimaks pidasid hariduse saamist. „Kallimaks kui kullavara, tuleb tarkust tunnistada,“ kuulutati siis elaval sõnal kõikjal. Paljude verstade taha tammusid läbi lume ja pori koolilapsed koolimajadesse, kus õpiti lugemist ja harjutati tähtede kirjutamist. Vaevane oli see koolitöö pimedates ja mustades koolitardes, aga see vaev tõi vaimuvalguse meie ellu. Kes või mis oli kõige heledamaks lambiks selle vaimuvalguse andmisel? Eks raamat ja jälle raamat, mille mõistmisele tungisid kõik need, kes kuid ja aastaid veerisid tähti, et kord lugeda soravalt.

Mis tol korral tundus raskena tuimadele peadele ja üpris ebasoodsas ümbruses hariduselule, on nüüd muutunud kergeks. Lugemaõppimine läheb nüüd kergelt ja raamat pole enam kui haruldus, mida nähakse harva. Raamatuid on nüüd palju ja kõiksuguseid — lademete viisi on neid suurtes magasinides ja trükimasinad saadavad sinna alati uut lisa. Aga nüüd kipub olema tundmus, et haridustungid ei tõmblegi nende järele sel määral, nagu oleks vajaline, et meie vaim oleks alati rikas ja erk uute aegade suuremate nõuete kohaselt. Raamatunädalate ülesanne on meenutada inimestele, et raamat on parimaks sõbraks, mõtete andjaks ja vaimutuleks kõigile. Seepärast osutage kõik vajalist tähelepanu raamatunädalatele.

Kui meil esimene kord võimalus avanes pöörduda suurte rahvahulkade poole avaliku kõnega — esimese laulupeo ajal 19. juunil 1869. a., siis Jakob Hurt pühendas oma kõne täies ulatuses haridusele ja õpetas kõne esimeses osas, et kõik eesti vanemad, kes 1819. a. kingitud priiuse osalised, ikka enam igapäevasest vaimuharimisest osa võtaksid ja seda teeksid ajakirjade, raamatute ja kogukonna raamatukogude kaudu ja et rahvas mitte raskeks ei peaks seks vaimutuleks kulutada mõnd kopikat.

Meie esimesed ajalehed ja rahvamehed kulutasid väga palju jõudu, et õpetada rahvast armastama raamatuid. Kui ärkamisajal asutati Eesti Kirjameeste Selts, siis kujunes selle tegevus suureks õnnistuseks meie rahva edasijõudmises.

Hiljem meie tulisemaid rahvuslasi Villem Reimani tegi otse palavat tööd, et õhutada hariduse-armastust rahvale. Ja Reimani kaaslane ning suurimaid rahvajuhte Jaan Tõnisson õpetas, kuidas väikerahva kindluse parimaiks kahureiks on nende haridus ja kultuur.

See on sisult sama, mida veel hiljuti väljendas peaminister Eenpalu, kui ütles oma valitsuse teadaandes riigikogule, et vaim on suurem kui võim. Ja selles kõlab sama vaim, mis mõlles 1935. a. — raamatuaastal president K. Päts, kui ütles selle avamisel: „Ilma raamatuta ei toida meie oma vaimu ja ei saa tõusta kultuuriliselt kuigi kõrgele. Rahvas, kellel puudub vaimutoit raamatute näol, jääb teistest rahvastest maha. Ainult see rahvas, kes võib niisugusest vaimutagavarast, nagu seda on raamat, ilmlõpmata uusi mõtteid, uusi tundeid ja äratust saada, läheb kultuuriliselt edasi.“

Me mõistame, et raamat on südametungide ja mõtete kandjaks inimhulkadesse. Raamatuis väljenduvad rahva parimate inimeste elamuste sügavused, mõtete vaimukus, südame äratundmised ja õigekspidamised, teadmiste varakambrid ja elukogemuste tähelepanekud ning aimused tulevast päevist.

Laulik Visnapuu seab eesti kirjaniku ülesandeks: „...avastada eesti inimese tõupärane suurus ja asend rahvaste peres, lahata see sotsiaalne ning eetilise vaimne oluslik, milles elab eesti inimene, aidata ennast tunnetada eestlasena, võidelda rahva saatusliku iseloomu-pärandusega, aidata väärata enes-usaldamatuse- ning alaväärsustunnet vaimsete võitude taotlemisel, tõsta vaimset pinevust, juhtida kogu elu kvantiteedilt kvaliteedile ning võidelda kõige välispidise ning lagastava vastu rahva elus — see on eesti kirjanduse missioon.“

Nii siis näeme, et ei ole mõeldav praeguses tsivilisatsioonis kultuurrahvas ning kultuuri alatine süvenemine raamatuta. Inimesi haaraks nagu mahajäetus ja pimedus, kui kaoks trüki-sõna. Inimesed leiaksid kõik oma vaimse elu olevat otsekui nõutuses, kui nende vaimsemad kaaslased ei saaks läkitada sõna — raamatut, mis saab ühiskonna juures valguseks, jõuallikaks, tegude algatajaks.

Pangem tähele, kuidas raamatust peegelduvad aja nõuded ja ajavaimu vajalised leegid.

I. Ärkamisaja vajalisimaks ülesandeks oli rahva õpetamine tulusatele tegevustele. Raamat jagaski siis neid tulusaid õpetusi ja sai sõbralikuks nõuandjaks, ja see nõuanne rändas suust suhu ning tungis praktikasse.

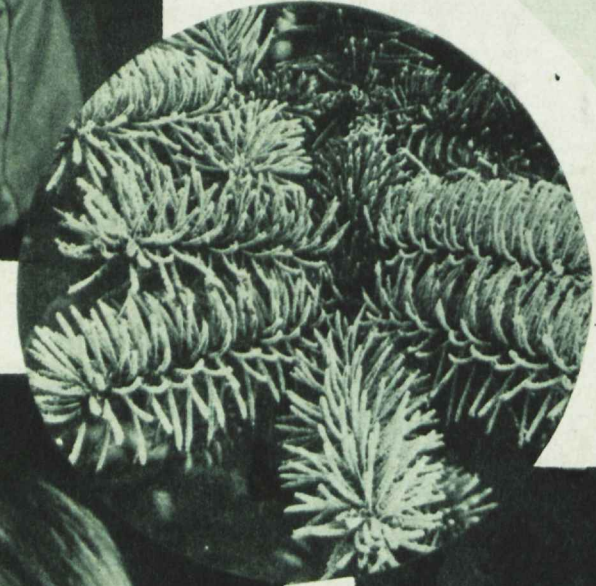
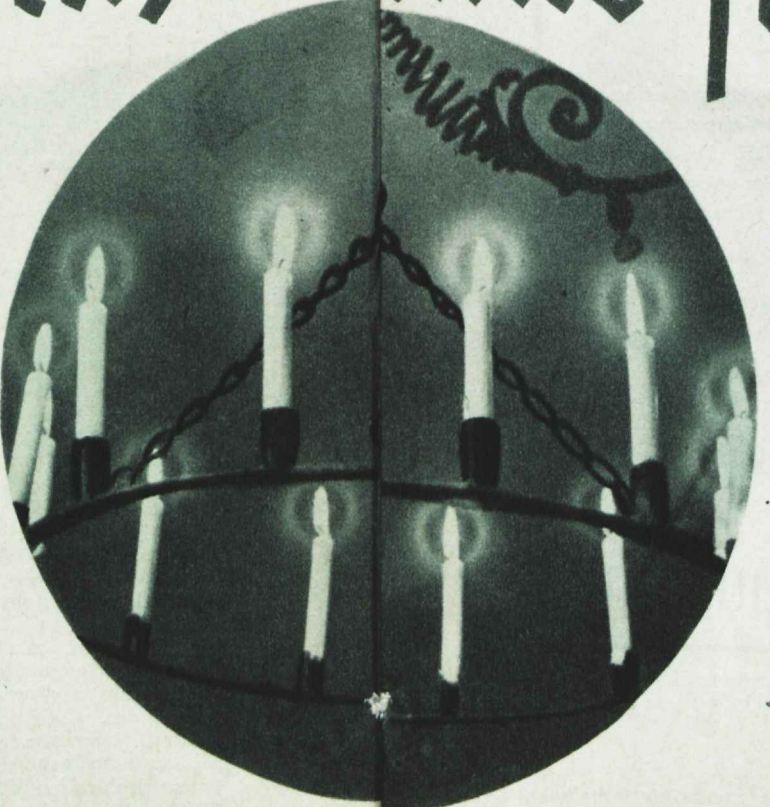
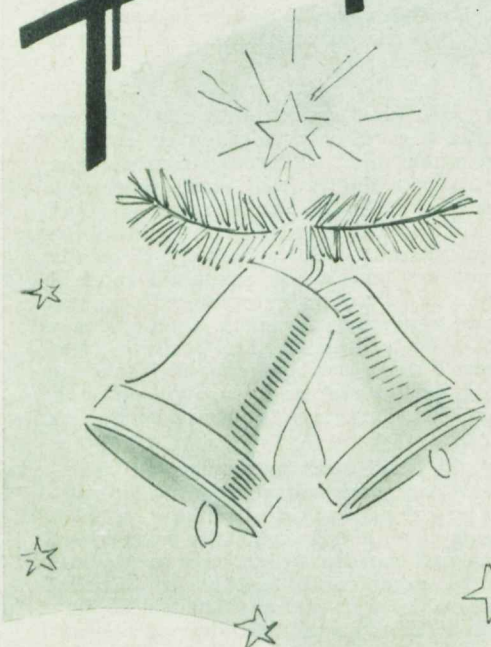
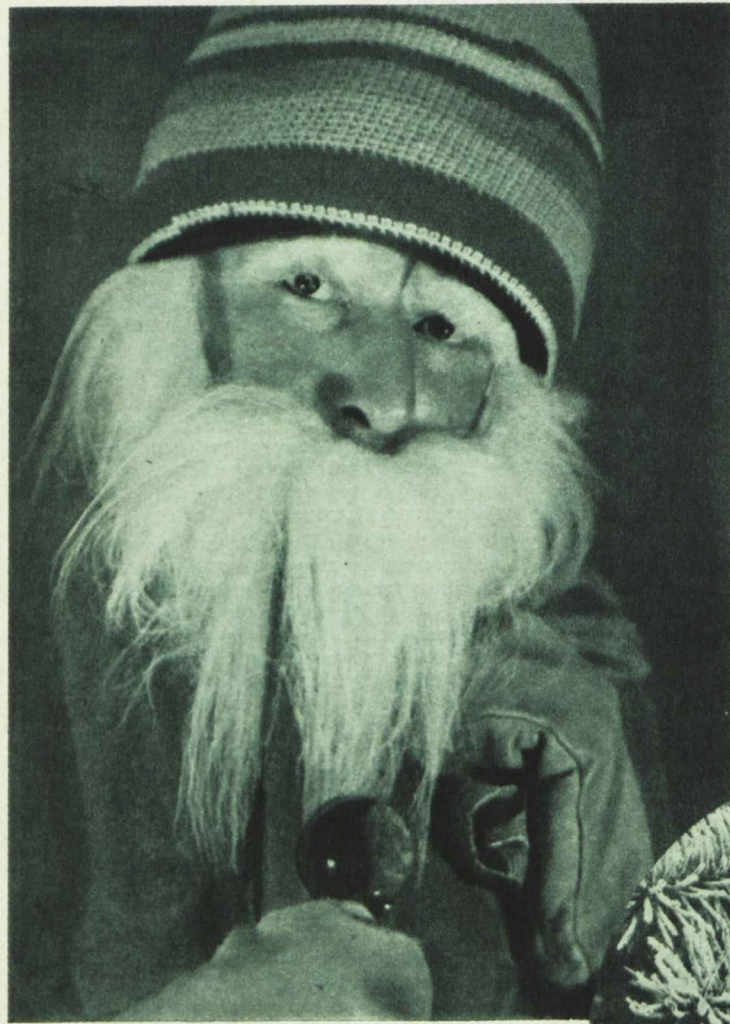
Teiseks raamatu ülesandeks oli iseteadvuse külvamine iseteadmatuks surutud inimhulkadesse. C. R. Jakobson oma „Kolmes isamaa kõnes“ viskaski tuld inimeste südamesse, et rahvahulkade eluõigus pole vähem väärtus eesõigustatud här-raskihtide omast. Ja „Kalevipoeg“ sai nagu testamendiks, kust kannatanud rahvas leidis kinnitust, et ta on ajaloo rataste all muljutud kuningarahvas.

OMPLUS SINGER MASINAD

SINGER

Õmmelge elektriga

Pühalik, vaikne jõuluaeg

On taas saabunud waitne, pühalik jõuluaeg. Üle linna ja küla, üle nurme ja metsa laitub liritulell. de püha soow: rahu maa peal ja inimestest hea meel Eesti kodus on rahu. Kui heledad päikeskiired soojendawad inimsüdameid jõuluõhtu järawad armastuseküünlatuba on soe ja walge. Sardufes ristawad käd suur ning wälte, tundes rohendamu kuuse ämber kodukolde tugewat siset. Teatatsse, et ollakse ühine

pere, tugewad eesti emad ja isad, tütreid ja pojad, saawes jõulumüsteeriumist uut innustust armastusetegudele. Kodumaa lumelagendikke meenutades süütawad walged küünlad ta need, kes pühitsewad jõule kaugel wõõrriil, langedes mõttes kodukiriku unustematu palge ette.

Parimate soowidega kauniteks rahupühadeks
"Maret"

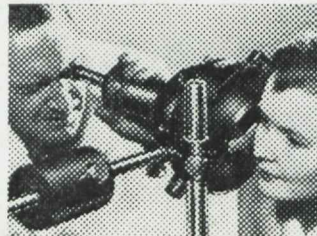
Pond's

PUUDER

- POND's laboratooriumid on uurinud 200 naise näonahka koloroskoobi abil ja leiutanud varjundeid, mis annavad igale näotübile selle erilise võlu.
- POND's on kasutanud neid kogemusi oma puudri värvingute valmistamisel.
- POND's puuder sellepärast annab Teie näole erilise võlu, mis Teil varemalt puudus.
- NATURAL — annab õhulisust, mis teeb blondide naha kauniks, veetlevaks.
- PEACH — helendab valget näonahka.
- RACHEL I — annab selge, helge tooni.
- RACHEL II — annab kreemika, sametise jume.
- BRUNETTE — annab päikese-kiirgavust, sobib oivaliselt pruunistunud nahaga.

Imestustäratavad faktid!

Kui 200 naise näonahk oli uuritud koloroskoobiga, selgus, et ilus blond nahk omab helesinist varjundit: brüneti näonahk sisaldab aga rohelist helki! Nende teadmistega on POND's koostanud ja lisandanud oma puudri värvingutele just loomulikus nahas leiduvaid erivarjundeid.

ESINDUS:

A/S. Proviisor JULIUS LILL

II. Noor-Eesti päevil elas meie noorpölv teises ärkamisajast, mis tungles vaimu peenema kultuuristumise suunas. Säärane leegitsev tung suurele tööle ja suurele ilule ei saanudki väljenduda muus kui uusromantika kaunisloennus ja sümbolismi peentundeis, sest madalmaa argipäeva kohmakus ei saa lumistele mäeharjadele — ei tõsielus ega luulelennus. Midagi särises siis ja leegitses ilutulestikus, kui Suits laulis aatemeestest ja Tuglas helistas oma kauniskeelt. Noorus otsekui imes endasse uut tõusu, kasvatusleeki ja puhastustuld tollest noorelaste kaunismeelest.

Raamat realistlikus vaimus ei püstita otseselt ideale, aga ta juhib inimesi mõtlema elu üle, õpetab meid tunda ülekohtu, mis sünnib vaeste kihtide arvel ning annab hingeletahet eluparandamise püüuks. Suur töötava rahva viletsuste kujutaja Zola lõi nagu haamriga vanade olukordade umbsõlmele ja tõi suuri liikumisi ning paremusi töötava rahva olukorda.

Meie varajasemas kirjanduses tekitasid suurt elevust E. Petersoni realistlikud „Paiseid“ ja „Ühe härja elulugu“. Meie elul oli palju paiseid ja need raamatud aitasid kõrvaldada neid paiseid.

Ajaloolis-ühiskondlikud romaanid, ajalooline teadus jne. selgitavad poliitilisi olukordi. Romantilisised „Tasuja“, „Villu võitlused“ ja ühiskondlik-sotsiaalse sisuga „Mahtra sõda“, „Anija mehed“ jne. on meie kõigi hingesse valanud vabadustahet ja eluvõitluslusti.

EMAKE, KUIS PEAN RAVIMA OMA KÜÜSI?

Korralikud küüned! Sellega on küllalt muret poiste ja tüdrukute juures, kuni saabub suur silmapilk, millal langeb küsimus: „Emake, kuis pean ravima oma küüsi?“ Enne seda küsimust on aga sooritatud juba nii mõnigi lapselik katse, milline pole sugugi rõõmustanud ema, näiteks küünelõikamine järskuleiatatud rätsepakääridega. Priuh-prauh on küüsi juba nii palju ära lõigatud, et sõrmeots valmistab valu. Taskunuga saab ainult suure vaevaga avada ärälõigatud küünega. See-juures puruneb küüs ja — vihast loomulikult — see kistakse lihtsalt ära. Nüüd tekib naha sisse haav ja — pahandus on juhtunudki. Teinekord hakatakse suurte kääridega lõikuma jälle küünenahka, mis liiga kaugemale küünele kasvanud, hakates kuival ja teravalt küünest eralduma. Loomulikult ei tohi seda nahka ära kiskuda, lõikamine on täiesti õigustatud, ent mitte nii suurte kääridega ja kuivas olekus.

Kiiresti võtta appi kausikene kuuma seebiveega, milles hoida sõrme pisut aega, et kõva nahk pehmeneks ja laseks end küüneviili abil kergesti küünest eraldada. Siis lõigata ettevaatlikult ja sobivate kääridega (väikesed väljaõmblus-, parem aga küünekäär) eraldunud nahk kuni küüneservani ära. Kui see toiming ei taha kohe õnnestuda, siis panna sõrm veel kor-raks vette ja lükata tõmbi küünepuhastaja otsaga nahk kergelt tagasi küüneservani. Sellest kergest tagasilükkamisest piisab, et ära lükata pehmenenud naharaasukesi. Siis võib neid lõigata ka küüne nahaserva vigastamata.

Sõrmeküüne serv on nimelt väga tundlik. Sisselõigatud haav avab tee tolmule ja mustusele. Seetõttu võib tekkida punetus, turse, kõvenemine, ja põletikust valutatav sõrme tuleb näidata arstile, kes peab tegema võib-olla isegi ühe lõike. On

Vaadeldagem tänapäeva kirjanduse hingestust: eks see juurdle inimhinge meeoludes, et avada neid aluseid, mis meie elu võiks kanda selgusele ja sisukindlusele.

Kui raamatuaastal anti eriline tõuge raamatute viimiseks rahva sekka, siis möödunud raamatunädal tuletas seda uuesti meelde ja jätkab seda ülesannet.

Riigi mõjuvahendid, kirjanikud, kirjastajad ja hariduslikud organisatsioonid sammusid käsikäes ja korraldasid 300 kirjandusõhtut kogu maal, et inimesed kuuleksid kõnesid raamatu tähtsusest. Kõnekoosolekuil olid kaasas uusimate raamatute komplektid, et igaüks võiks näha ja silmitseda ning valida kõige meeldivamat. Haritud noorsugu tõttas välja ja propageeris meie kirjanduse paremiku. Kirjanikud ise ei jäänud vaka alla, vaid ilmusid rahva ette ja kandsid ette oma loomingu katkeid. Koolides õpetajad korraldasid õpilastele erilisi raamatunädala kirjandustunde, haridusseltsid korraldasid vaimseid koosviibimisi, raamatunäitusi jne.

Kui meie inimesed nüüd istuvad oma kodudes ja teevad hoogsat kodukaunistamist, kas neile ei tundu, et ülimalt iluks toale on raamaturiul, täis lükitud ta ausamaid sõpru — raamatuid. Küsitakse, millisel viisil inimene õpib kõige kergemini kalliks pidama pilte kui kodu ilu? Vaid nii, et riputab nad seintele, harjub nendega ja siis järsku seintelt kõrvaldab — siis taipab ta, milline tühjus jäi järele. Raamaturiuliga ja raamatutega on samuti — tühi on elu, kui neid ei ole.

kergemeelne poiss säärase paha sõrme tekitanud ja kohe emale näidanud, siis võib kuum seebivann — väga sobivalt rohelise seebiga — haava veel õigeaegselt puhastada ja vältida mädanemist. Kui väikesel paharetil on õnne, aitab seebivann täielikult parandada sõrme. Hooletussejätatud sõrmehaavad võivad olla halvimate tagajärgedega, seepärast alati tähelepanu!

Kui ema on näidanud tähelepanelikule õpilasele naha lahtitegemist ja küünelõikamist — ka nurkade ümmaraks viimist —, siis rasvatakse nahakreemiga küüsi, sest mitte ükski käed ei vaja külma, tolmu või mustuse vastu pisut lisa loomulikule naharasvale, vaid ka küüned. Mitte närida küüsi! hoiatab ema veel lõpuks. Närvilised lapsed evivad selleks kalduvusi, mispärast pole kunagi liiga vara neid selle eest hoiatada.

Klaveripedagoog-helikunstnik

KAAREL VALDAS

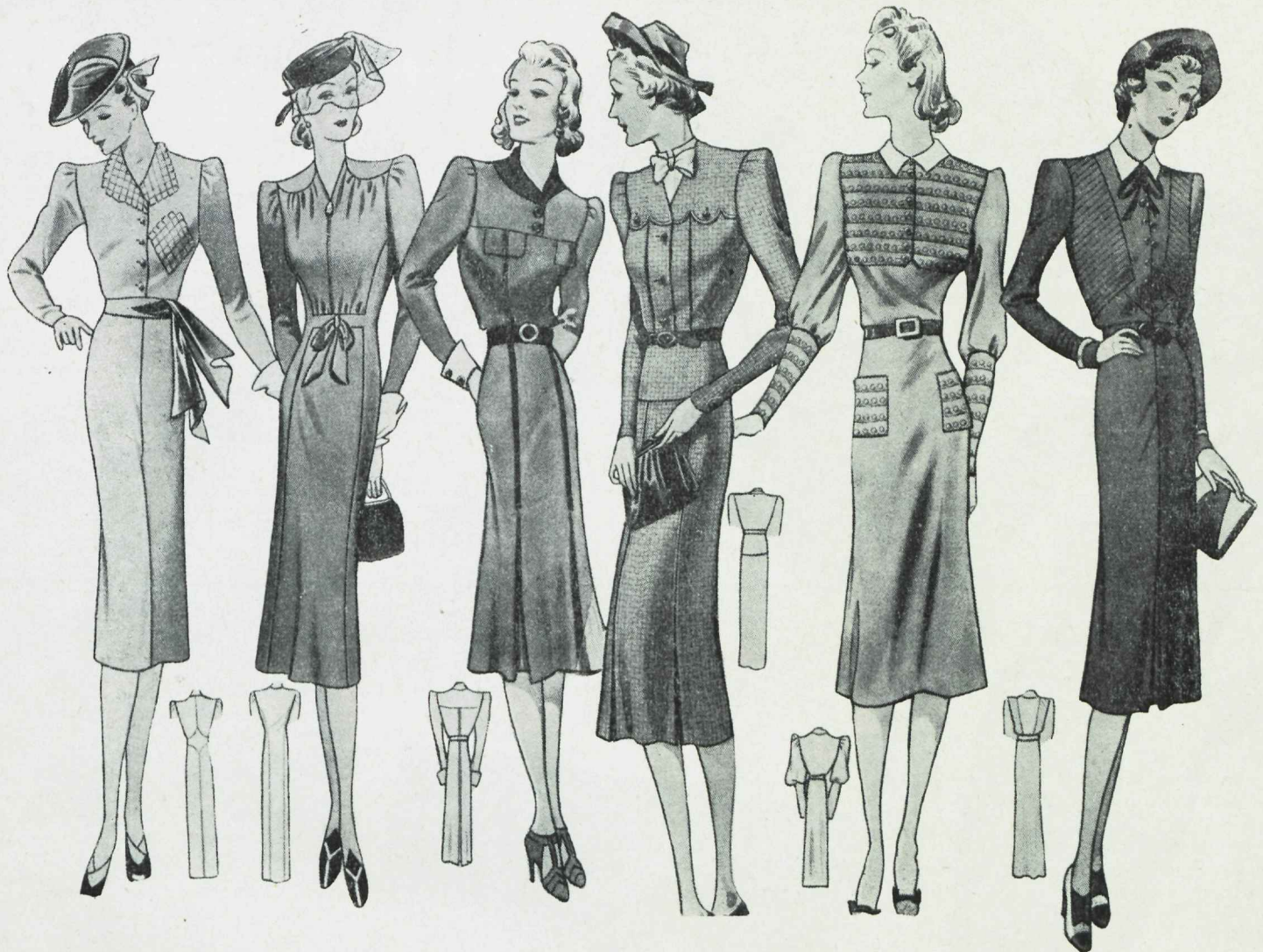
Lõpetanud Leipzigi konserv. kursused klaveril end. Saksa keisrikoja õuepianisti professor C. Wendlingi (Fr. Liszti õpil.) juures.

Klaveritunnid

ja teooria (harm., kontrap., vormiõpetus ja orkestratsioon).

Tartus, VAIKE-TÄHE tän. 18. Kõnet. kella 16—17.

Moode jõuludeks ja uueks aastaks

521

522

523

524

525

526

521. Lihtsa tegumoega kleit siidist või villasest. Reväärid ja tasku on põimitud kitsast siidpaelast, kusjuures paelte otsad on tagasi pööratud ning jäetud lingudena lahtiseks.
522. Moodne pealelõunakleit, mis kaunistatud kroogitud esipartiiga. Ees kleidiga sama värvi tõmblukk.
523. Nägus päevakleit villasest materjalist. Garnituur sametist.
524. Moodne päevakleit villasest peenemustrilisest riidest. Ees väike valge vest seotisega.
525. Päevakleit, milline mood sobib kahesugusest materjalist kleidile. Ühevärvilise materjali puhul võib kleidi esitüki, taskud ja varrukate allosad tikkida madalpiistes punktkestega.
526. Meeldiv kleit, mille pluusiosa on kaunistatud peente nõörvoltidega.

527. Moodne pluus peenetriibulisest materjalist.
528. Nägus pilukaunistisega pluus valgest siidist.
529. Huvitava tegumoega pluus, kaunistatud siidpaela ja nõöpidega. Krae ja vesti äär on läbi tepitud, kuna vahekohtadesse on sisse tõmmatud jäme lõng.
530. Meeldiv pluus triibulisest materjalist.
531. Nägus pluus õhnkesest siidist, kaunistatud smokk-kroogetega.
532. Sportliku tegumoega pluus villasest või puuvillasest materjalist. Lõige I lõikelehel 92-sm rinnamõõdule.
533. Päevakleit oliivrohelisest villasest materjalist. Vöö ja 1/2 osa reväärist pruunist sametist.

527

528

529

530

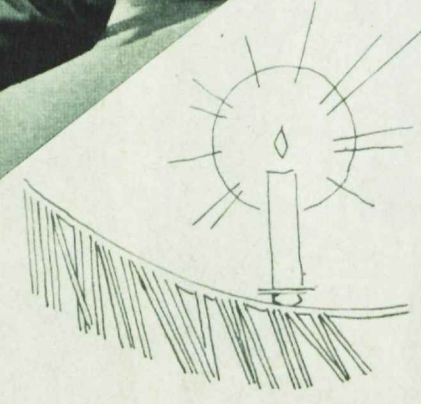
531

532

MOODE talveks

1

3

4

5

6

7

8

1. Moodne pealelõunakleit tumesinisest siidist. Tähelepanu väärrib huvitav kroogetepartii, mis läbib ringikujuliselt nii esitüki kui ka selja.
2. Lihtsa tegumoeiga kleit villasest või siidist. Krae hõbe- või kuld-lameest, millele vastavalt on ka taskutel kas kuld- või hõbetikand.
3. Peenelt plisseeritud esitükiga nägus kleit, mille juurde kuulub sobivas värvitoonis lai vöö.
4. Meeldiv kleit diagonaalselt töötatud lalatriibulisest siidist.

5. Huvitavas tegumoes nägus päevakleit.
6. Moodne pealelõunakleit tumedast siidist või sametist. Kaunistuseks huvitavalt läbitõmmatud vöö ning samast materjalist väike boleerojakk.
7. Moodne seltskonnakleit šifoonist või žoržetist. Kaunistuseks huvitavad smokk-krooked.
8. Pealelõunakleit moodsast siidist. Krae ja vöökaunistis kuldsutašist.

533

534

535

536

537

538

539

534. Nägus kleit hallikasrohelistest villasest või siidist. Kaunistuseks aplikatsioon või tikand.

535. Moodne õhtukleit pastellrohelistest siidist. Ees tumeroosa kunstlill.

536—537. Kaks nägusat pruutkleiti.

538. Moodne õhtukleit väikese boleerojakikesega. Mustale siidile on aplikseeritud brokaat- või pitsornamendid.

539. Nooruslik õhtukleit õrnkollasest žoržetist.

540. Nägus kleit ruudulisest materjalist.

541. Moodne pealeõunakleit plisseeritud seelikuosa ja valge, nõõpidega kaunistatud vestiga.

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

542. Nägus kleit tumesinisest siidist või villasest. Krae ja kätsed pitsist. Lõige II lõikelehel 88-sm rinnamõõdule.
543. Meeldiv kleit. Kaunistuseks nõör- või sutašštikand.
544. Lihtsa tegumoea pealeõunakleit mustast siidist. Kaunistuseks krae hõbe- või kuldlameest. Tikand sessamas värvis, milles krae.
545. Tepitud kaunististega päevakleit villasest materjalist.
546. Nooruslik kleit siidist või villasest. Kaunistiseks tikitud monogramm.
547. Talvmantel ruudulisest villasest materjalist.
548. Lihtsa tegumoea moodne talvmantel diagonaalriidest.
- 549—550. Kaks moodsat klockkiva kraega talvmantlit.
551. Nägus suusaülikond.

552. Suusaülikond pluusilises tegumoes. Lõige III lõikelehel.
553. Moodne kleit suuremale tütarlapsele.
554. Uisutamiskostüüm 10—12-a. tütarlapsele. Seelikpüks ja ruuduline pluus. Lõige IV lõikelehel.
555. Suusakostüüm tütarlapsele. Lõige V lõikelehel.
- 556—557. Kaks nägusat kleiti tütarlastele.
558. Ruudulisest riidest meeldiv kleit tütarlapsele.
559. Püksid ja särk 6—8-a. tütarlapsele. Lõige VI lõikelehel.
560. Aluskleit tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel 8—9-a. tütarlapsele.
561. Nägus ülikond poisile. Lõige VIII lõikelehel.
562. Huvitav kleit tütarlapsele. Lõige IX lõikelehel.

553

554

555

556

557

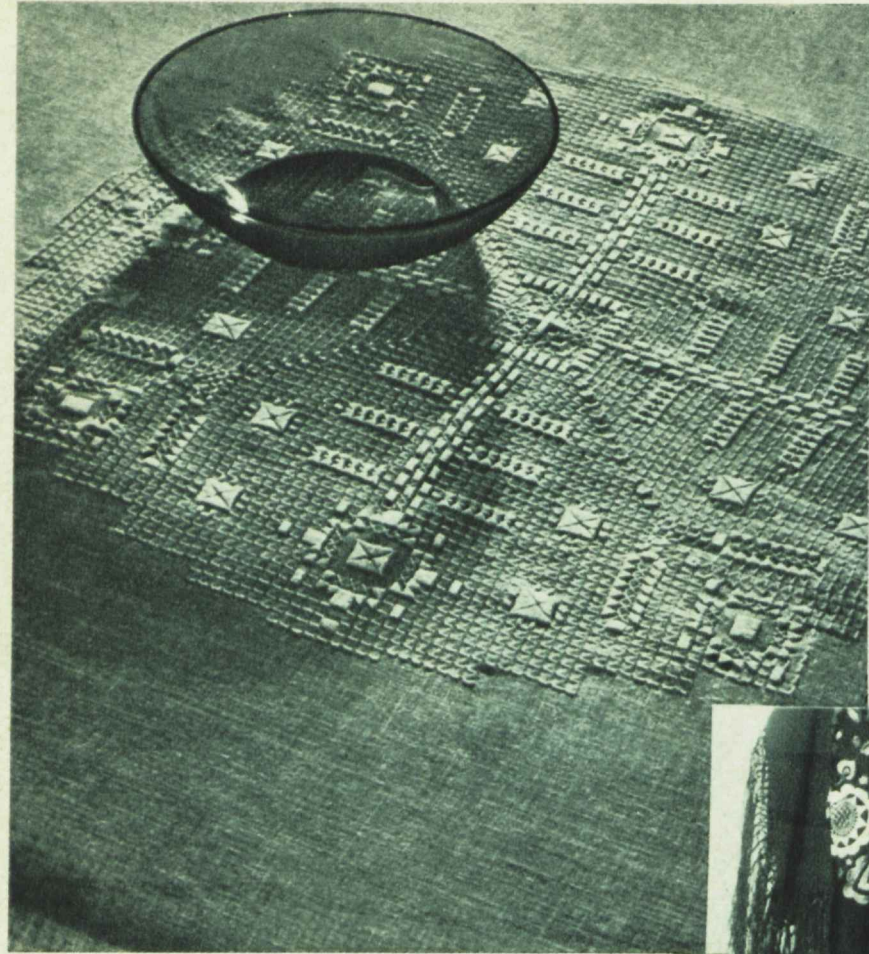
558

559

560

561

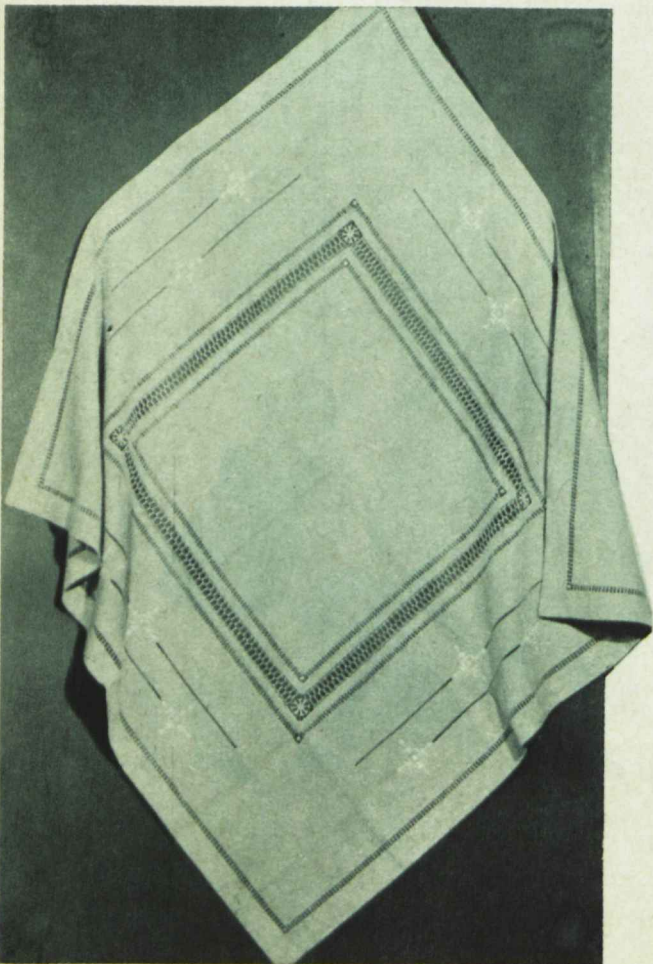
562

Kohvilaudlina valgetikandi ja piluga
L. Rein

Lina on valmistatud valgest linasest riidest. Lina suurus on 132×132 sm. Pilutamiseks on tarvitatud valget mulineed ja pärlniiti nr. 8. Palistipilu laius on 1 sm, mis pilutada härilikus korras ning võtta kokku kahe samba kaupa. Lina keskel asuv kitsam pilu on 1,5 sm lai ning ainult pilu keskel pärlniidiga nr. 8 kümne lõnga kaupa kokku võetud. Laiem pilu keskel on 3 sm lai ja töötatud pärlniidiga nr. 5. Madaltikandile tarvitada pärlniiti nr. 8.

Skeem, pilu ja madaltikandi-joonised asuvad mustrirehel.

Ümargune laudlina ühevärvilise tikandiga

(Kõrval)

Lina suurus võtta vastavalt laua suurusele. Äär kaunistada narmaste või heegelpitsiga. Lina juurde kuuluva tikandi võib valmistada valge või mõne värvilise linase või pärlniidiga. Lina materjaliks võtta pleegitatud või pleegitamata linane riie. Iga mustriruut vastab $\frac{1}{2}$ sm². Tikand on valmistatud madal- ja tikkpistes. Ruudud tikkida esiteks diagonaal- ja ristisihis, siis järgneb madalpistetikand. Muster ja proov mustrirehel.

Tikitud sall

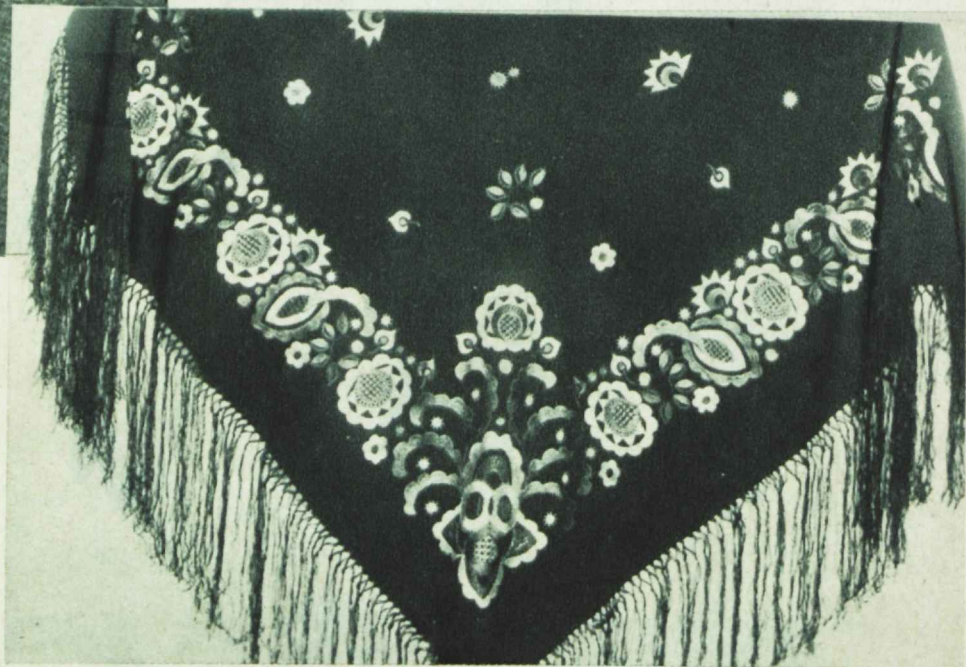
A. Ervart

Sall on valmistatud mustast siidist, kuna tikand on valmistatud mezzana siidiga. Sall on nelinurkne, mistõttu pikkus tuleks võtta seesama, mis on riide laius. Ääres on sallil narmasiidist 15–20 sm pikkused narmad.

Tikand valmistada mezzana siidiga järgmistes värvides:

tumesinine	— nr. 423
helesinine	— „ 422
tumeroheline	— „ 440
heleroheline	— „ 791
helekollane	— „ 429
tumekollane	— „ 432
telliskivipunane	— „ 457½
pruun	— „ 345
hall	— „ 434

Sallil on tikand valmistatud ainult ühele kolmnurgale. See muster sobib ka laudlinale, siis tuleks muster tikkida aga ümberringi. Muster mustrirehel.

Narmastehnikas tikitud padi

L. Leik

Padja suurus on 35×35 sm. Õmmelka käsitöö-džuudile, nii et igale viiendale džuudireale tuleks sõlmederida. Ristisihis vastab samuti iga mustri-ruut viiele džuudilõngale. Värvid on antud A. Trässi „Ekstra“ ja „Estonia“ värvikaartide järgi:

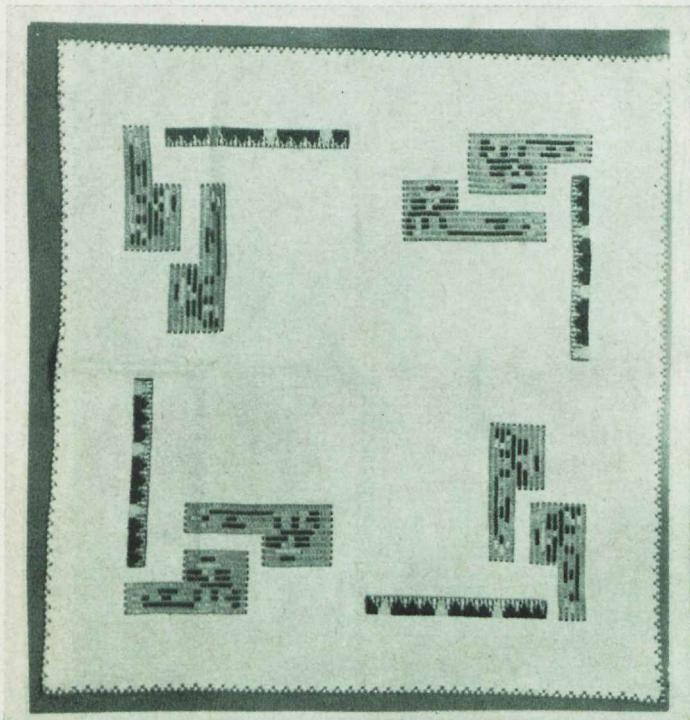
tumepruun	— nr. 76	— nr. 554
oranž	— „ 11	— „ 510
tumebeež	— „ 59	— „ 549
helebeež	— „ 60	— „ 548
tumeroheline	— „ 66	— „ 535
roostepunane	— „ 10	— „ 521

Värviliste piludega lina

L. Ein

Lina suurus on 75×75 sm. Materjaliks linane riie ning pärlniit. Motiivideks tõmmatakse pilud välja järgmiselt: 5 lõnga sisse jätta, 5 l. välja tõmmata, nii korrata, kuni saame antud laiuse. Pilutada kollase mulineega ning põimida sissejäänud lõngadest moodustuvad vahed aedpistes. Siis põimida pilud antud mustri järgi. Värvid on mustrirehel antud Ankur ja DMC värvikaartide järgi.

Skeem ja pilujoonised mustrirehel.

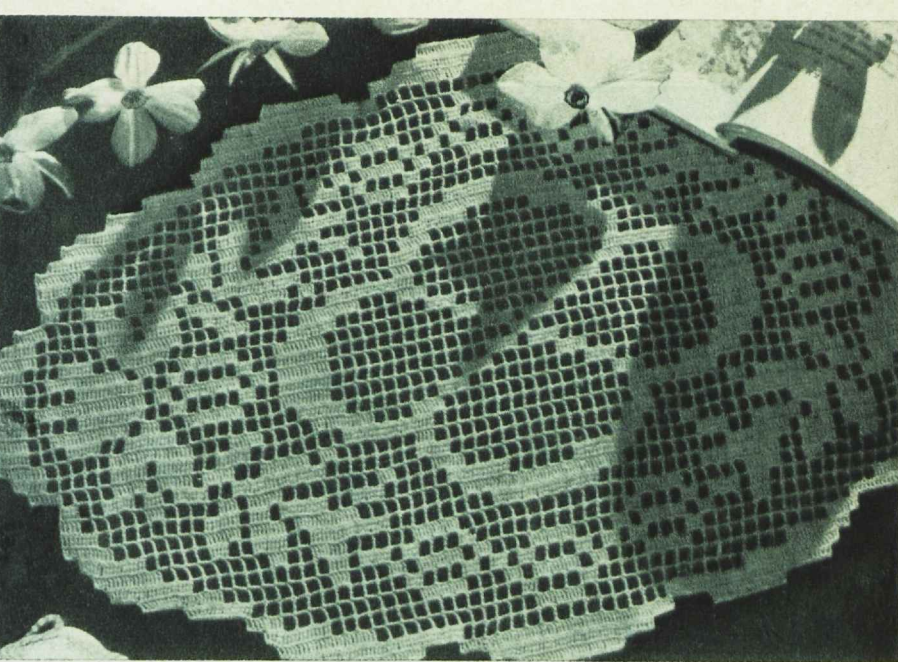
Ovaalne heegeldatud lina

See ovaalne linake on heegeldatud läikega Ankur heegelniidist nr. 20. Heegeldada pikuti külge pidi edasi-tagasi käivates ridades. Muster mustrirehel.

Linik rahvuslikkudel motiividel

A. Kõve

Liniku suurus on 40×80 sm. Materjaliks on kodukootud valge linane riie ning pärlniit nr. 8. Värvideks on sobivates toonides punane, roheline, pruun ja kollane. Tikitud madal- ja ristpistes. Liniku küljed on palistatud 2 sm laiuse pilupalistisega, kuna ostesse on väljatõmbamisel jäetud narmad. Liniku juurde kuuluvad ka tikand-motiiviga tassi-alused, mille suurus 20×20 sm.

Ovaalne heegeldatud linake

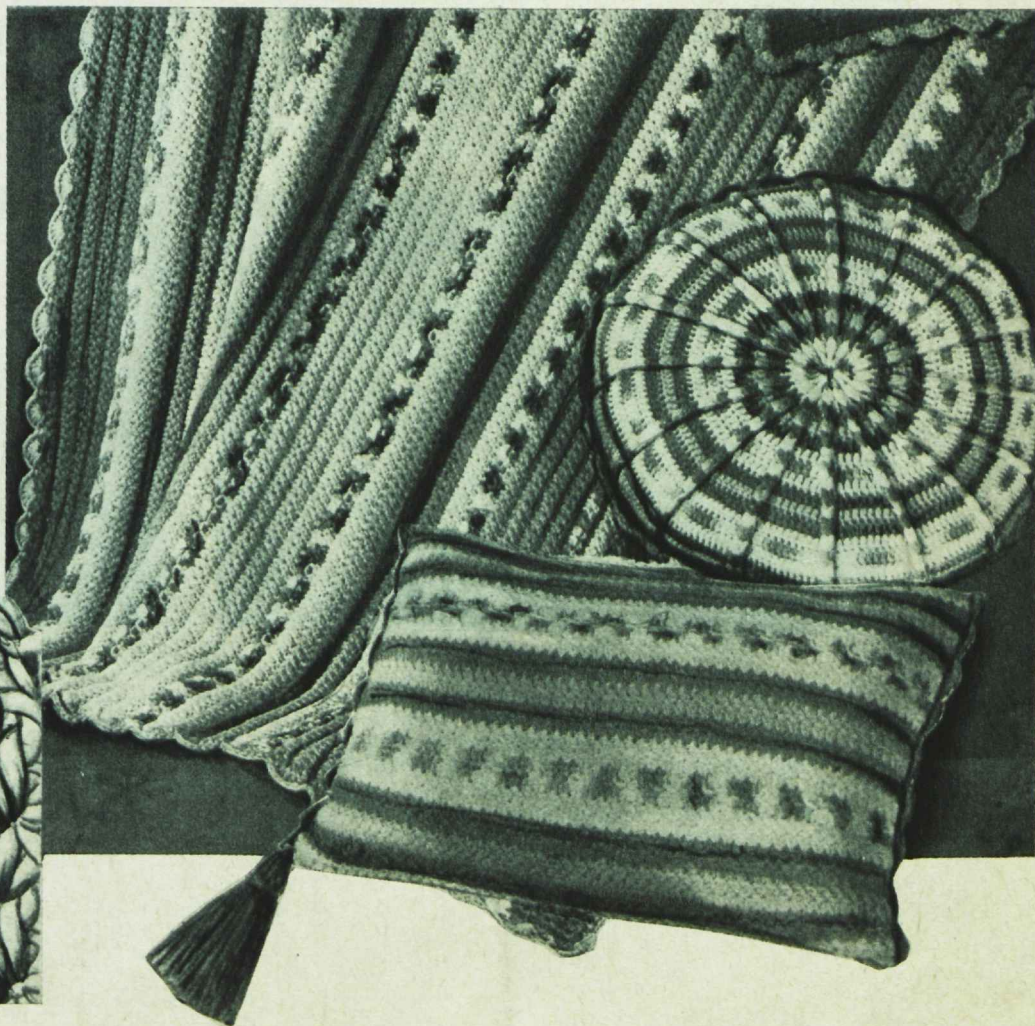
Linik rahvuslikkudel motiividel

Heegeldatud tekk ja padjad

Tekk ja padjad on heegeldatud korrutatud villasest lõngast. Värvideks on tumebeež, helebeež, pruun ja punane-oranž-kollane segalõng. Tekki võib kasutada kas kušeti- või diivanikattena või tekina. Alata vastava arvu ahelsilmuste ülesloomisega, nagu nõuab eseme pikkus, pruuni lõngaga.

1. r.: 2 ahelsilmust, pöörata, 1 silmus kolmandast ahelsilmusest läbi tõmmata ning nõelale jätta, siis 1 silmus järgm. ahelsilm. läbi tõmmata ja nõelale jätta ning järgmisest alumise rea ahelsilmusest. Kõik 4 nõelalolevat silmust üheskoos korraga kokku tõmmata, 1 ahelsilmus, + siis 1 s. läbi võtta sellest silmusest, millega eelmise grupi korraga läbi tõmbasime, 1 silmus alumise rea sellest ahelsilmusest, milles eelmine grupp lõppes, ning 1 silmus järgmisest alumise rea ahelsilmusest. Kõik 4 nõelalolevat silmust korraga läbi tõmmata. + 2. r.: 2 ahels., 1 silmus teisest ahelsilmusest läbi tõmmata ja nõelale jätta, 1 silmus alumise rea esimest gruppi sulgevast silmusest, 1 silmus vahele jätta, 1 silmus 2 alumist gruppi sulgevast silmusest läbi tõmmata ja kõik 4 nõelalolevat silmust korraga läbi tõmmata ning kinnissilmaga sulgeda, 1 ahelsilmus, + 1 silmus eelmise grupi sulgemissilmusest läbi tõmmata ja nõelale jätta, 1 s. alumise rea samast ahelsilmusest, millega eelmine grupp lõppes, 1 s. vahele jätta, 1 s. läbi võtta alumise rea järgneva grupi sulgemissilmusest. Kõik 4 nõelalolevat silmust korraga läbi tõmmata ja kinnissilmaga sulgeda, 1 ahelsilmus +. Korrata + — +, kõikidele ridadele heegeldada sama arv täht-gruppe. 1.—8. r. pruun, 9.—10. r. segavärv.

(Järg lk. 375)

Vaip on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Vaiba suurus on 151×103 ruutu. Vaiba võib õmmelda mitmesugustes tuntud pistetes või ka põimida. Värvid on antud A. Trässi „Ekstra“ ja villatööstus „Estonia“ kaartide järgi:

	„Ekstra“		„Estonia“
1.	tumepruun	nr. 56	— nr. 552
2.	roostepunane	„ 43	— „ 522

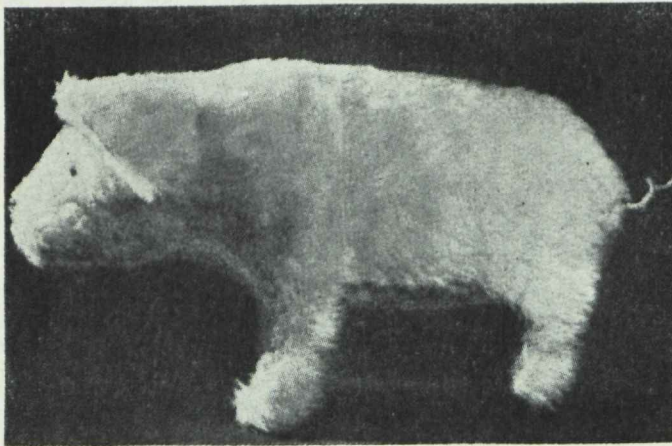
3.	oranž	nr. 11	— nr. 520
4.	heleroheline	„ 19	— „ 557
5.	helehall	„ 48	— „ 585
6.	tumehall	„ 47	— „ 586
7.	helepruun	„ 58	— „ 550
8.	beež	„ 35	— „ 501

Muster mustrilehel.

L. Leik

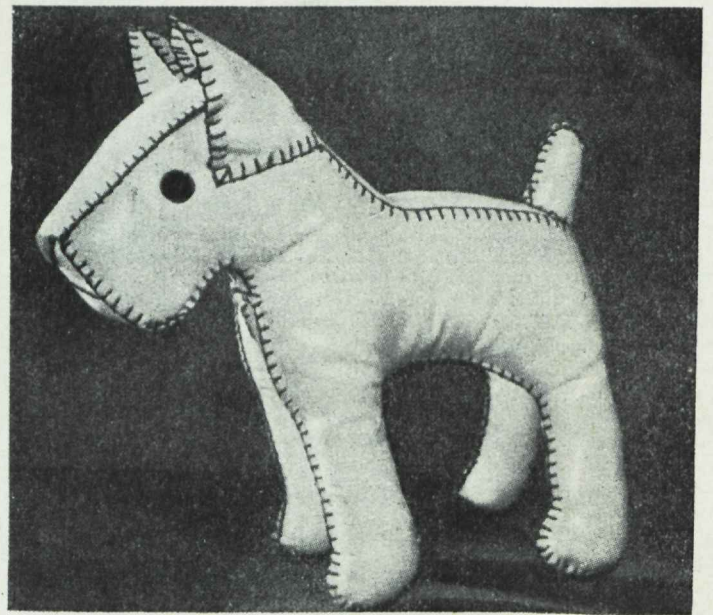
MÄNGUASJU LASTELE

Saabuvad kauaoodatud jõulud ning iga ema mõtleb, kuidas valmistada pühaderõõmu oma pisikestele. Väga nägusad ja lastele meeldivad mänguasjad on täistõpitud loomakesed, mille materjaliks võib tarvitada mitmesuguseid riidesorte, mis meil vahest täiesti kasutamata seisavad. Materjaliks võiks olla kalev, flanell, samet, plüüs, nahk jne. Tädisematerjaliks aga sobib kapok, vatt, ligniin, saepuru jne.

SEAKE

Materjaliks võiks olla tükike heleroosat või valget flanelli või plüüsi. Lõigete järgi välja lõigata, siis kokku õmmelda ning õmblemisel jäetud avause kaudu täis toppida. Avaus hiljem peenelt kinni õmmelda. Ninasse ja kõrvadesse panna tärgeldatud marlit. Kõrvade voodriks võib olla mingisugune õhem riie. Saba teha traadist ja keerutada villase lõngaga üle. Silmadeks klaassilmad või väikesed nõõbid. Seakese kõrgus 15 sm. Lõige lõikelehel.

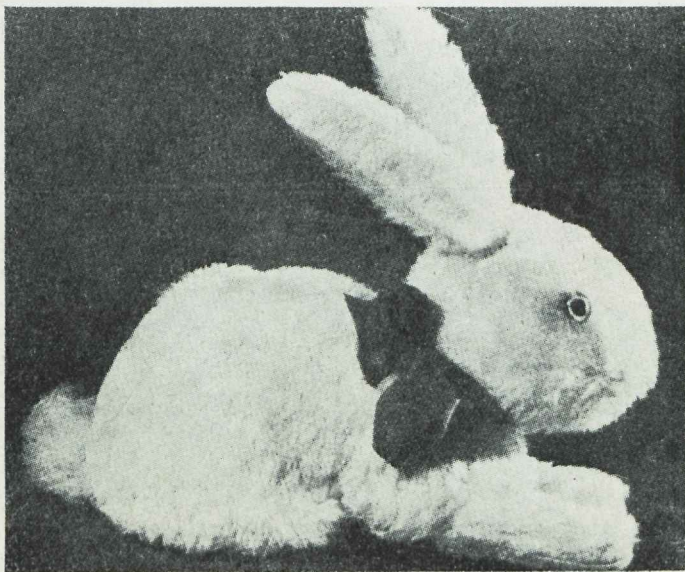
JOOKSEV KOER

Selle koerakese võib valmistada vahariidest. Koerakese kõrgus 22 sm. Vahariidest valmistatavate loomakeste kehaosi on kõige parem kokku õmmelda lihtsas nõõpaugupistes. Saba ja kõrvad eraldi külge õmmelda. Ninaks kasutada kas vilditükikest või õmmelda nina musta niidiga. Lõige lõikelehel.

ISTUV KOERAKE

Materjaliks sobib hästi valge või must plüüs. Koerakese kõrgus on 28 sm. Kui soovitakse valmistada kirjut koera, siis lappida kehaosa kahesugusest materjalist. Nina valmistada mustast nahatükikesest, mis peale õmmelda. Kaela siduda koerakesele punane siidpael. Lõige lõikelehel.

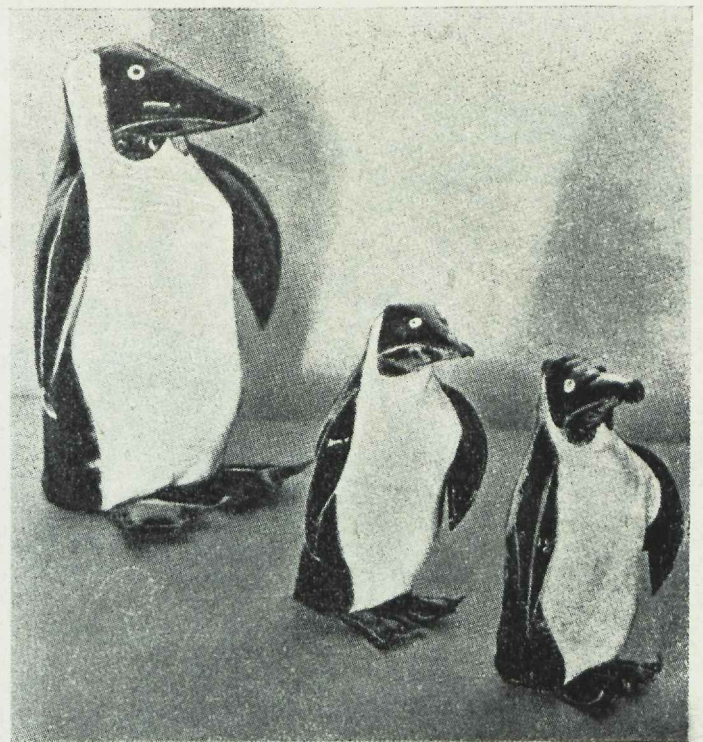
JÄNES

Jänes valmistada valgest või hallist materjalist. Kõhu alla ja kõrvade voodriks võib tarvitada mingisugust teist materjali, siis näib loomake huvitavam. Valgele jänesele panna roosad klaassilmad. Jänes on umbes 15 sm kõrge. Lõige lõikelehel.

Heegeldatud tekk ja padjad

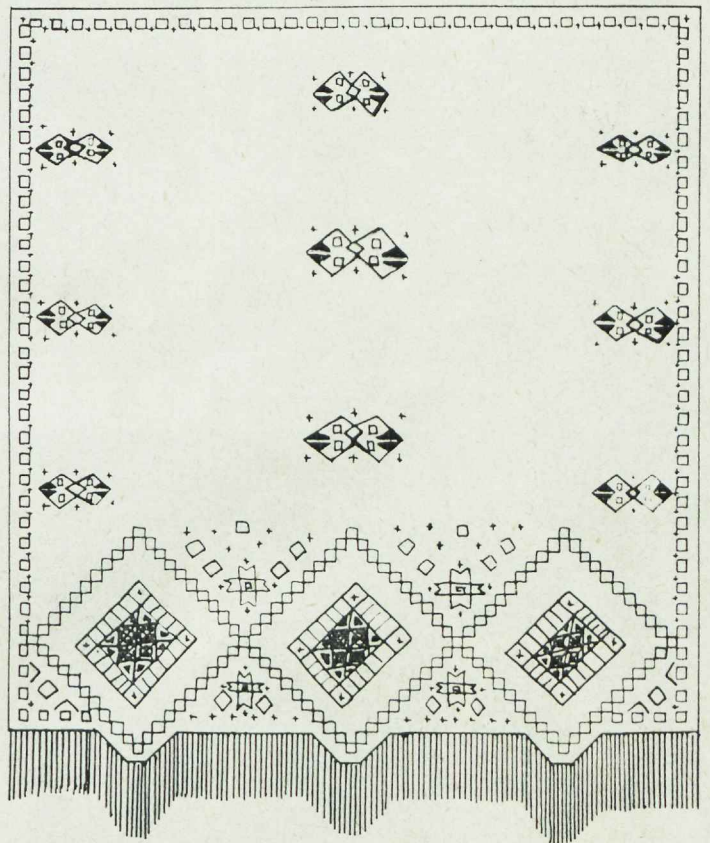
(Algus lk. 373)

11.—12. r. tumebeež, 13.—14. r. helebeež, 15.—16. r. pruun, 17.—18. r. helebeež, 19.—20. r. tumebeež, 21.—22. r. segavärvi, 23.—30. r. helebeež, 31.—32. r. segavärvi, 33.—34. r. tumebeež, 35.—36. r. helebeež, 37.—38. r. pruun, 39.—40. r. helebeež, 41.—42. r. tumebeež, 43.—44. r. segavärvi, 45.—52. r. beež, mis oleks ühtlasi teki keskkohaks. Siis heegeldada tagasiminevas järjekorras, alates 43. reast. Äär heegeldada sakiliselt, nagu näha proovil. Nelinurkne padi heegeldada samuti. Ümarmargune padi valmistada kas samas pistes või harilikus samaspistes, nagu näha ülesvõttel.

PINGVIIN

Pingviini materjaliks sobib hästi mõni siledam riie või vahariie. Kõhualune osa lõigata valgest materjalist, muidu mustast. Suurus umbes 15 sm. Silmadeks õmmelda valged vahariidest rattakesed. Silmad võib õmmelda ka madalpistes valge märkimisniidiga. Lõige lõikelehel.

Heegeldatud stoor

Stoor heegeldada kalavõrgu-niidist nr. 20/6 (kõige peenem sellest numbrist), kusjuures ruudule vastaks 3 ahelsilmust ja kahekordsed sambad.

Hästi kõvasti heegeldamisel vastaks iga muustriruu $\frac{3}{4}$ sm, lõdvemalt heegeldades aga võib ruudusuurus minna kuni 1 sm².

Antud stoori suurus on 256 ruutu pikk ja 281 ruutu lai. Kui ruudusuurus võrduks $\frac{3}{4}$ sm, siis saaksime stoori suurusseks 192×211 sm. Stoori pinnal olevad ääremotiivid alata kohe pärast laiamustrilise ääre lõppu. Keskmise motiivirida heegeldada aga nii, et motiivid tuleksid ääremotiivide vahekohtadele. Muster muustrilehel.

K. Vilms

JÄULUDEKS UUSI FILME

Hans Albers ja Herma Relin uues filmis „Seersant Berry“

Zarah
Leander
ja Carl
Schönböck
uues filmis
„Sinirebane“

Heather Angel
ja
John Howard
uues filmis
„Scotland Yard
valejälgedel“

Olga Tšehhova ja Paul Klinger filmis „Armastuse seiklus“

Juba läige reedab,

et juukseid on pestud Schwarzkopf „Ekstra-Mahe'daga“. Kaunis läige tõendab, et juuksed on säästetud kahjulikust pundumisest ning ebaameeldivast lubjaseebist, milline hallika sademena juustele jääb.

Tarvitage juu-tehooleks õiget vahendit — seebita ja leeliseta Schwarzkopf „Ekstra-Mahe'dat“, siis säilitate oma juuksed tervetena ning painduvatena, ka soeng püsib palju paremini.

Blondiinid tarvitagu juuste tuhmikmuutumise vastu Schwarzkopf „Ekstra-Blondi“.

Lab. S. SCHNEIDER, Tallinn, Tatari 1.

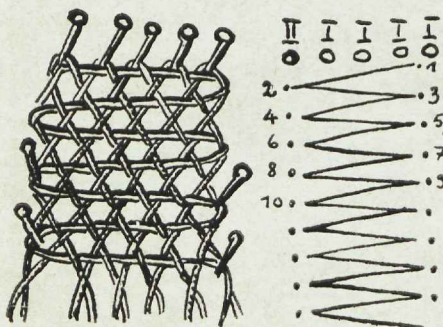

SCHWARZKOPF SCHAUMPON-*Ekstra*

Niplispitsi valmistamisest

(3. järg. Algas „Maret“ nr. 10 ja 11)

Toome veel mõningaid vajalikke lõõke ning võtteid niplispitsi valmistamisel.

Joon. nr. 1.
Võrgulõök. Võrgulõõgi kiri.

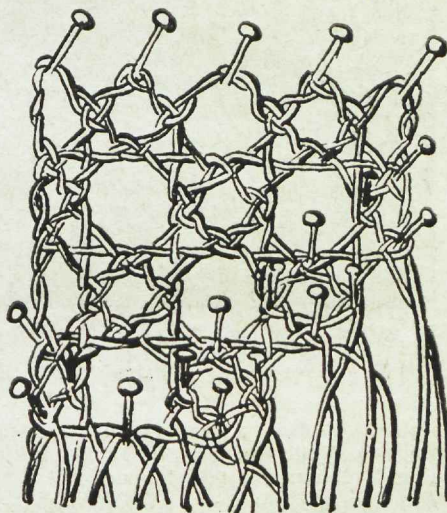
Joon nr. 1 näitab võrgulõõki. Selle valmistamisviis on niisamasugune nagu teiste lõõkide juures, s. o. algul kirja läbikooperimine, pikendamise ning padja külge kinnitamine. Sõõriga märgitud kohtadele kinnitame nõõpnõela ning vastava arvu pulgapaare. Võrgulõõgi puhul kinnitame esimesse kinnituskohhta 2 pulgapaari, igasse järgmisse 1 pulgapaari. Niplamine toimub siin nagu linase lõõgi juures edasi-tagasi käivates ridades. Iga rea algul ning lõpul asetame nõõpnõela. Niplamist algame esimesest kinnituskohast, kusjuures teeme mõlema pulgapaariga poollõõgi, s. o. keeru ja risti. Pahema pulgapaari paneme maha ja teeme parema ning teisest kinnituskohast tuleva lõngapaariga jällegi keeru ja risti. Paneme jälle pahema pulgapaari maha ning teeme parema ja kolmandast kinnituskohast tuleva lõngapaariga keeru ja risti. Sama võte kordub rea lõpuni, s. o. punkt 1-ni. Siin võime tähele panna, et üks lõng on kõikidest teistest lõngapaaridest läbi joosnud. Punkt 1-sse asetame nõõpnõela ning keerame parempoolset lõngapaari kaks korda selleks, et sama lõng võiks jälle kõikidest teistest lõngapaaridest tagasi niplates läbi joosta. Nüüd niplatakse paremalt pahemale, kusjuures tehakse jällegi iga pulgapaariga poollõök. Asetatakse nõõpnõel punkt 2-sse, keeratakse siin pahempoolne pulgapaar kaks korda ning niplatakse pahemalt paremale punkt 3-ni, sealt punkt 4-ni jne.

Võrgulõök on niisamuti nagu linase lõök mõeldud pitsi juures esinevate tihe-

HERTA IVASK

dapinnaliste motiivide jaoks. Meie rahvusliku pitsi juures on peaaegu kõik geomeetriselised kujud niplatud võrgulõõgis.

Joon. nr. 2 näitab neitsilõõki. See valmistatakse järgmiselt: kui kiri on läbi

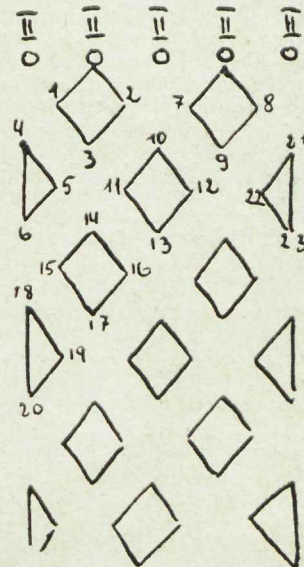

Neitsilõök.

kopeeritud ning padjale kinnitatud, asetame igasse sõõriga märgitud kohta 2 pulgapaari. Võetakse üks pulgapaar esimesest, teine teisest kinnituskohast ning tehakse punkt 1 juures järgmisi liigutusi: keerd ja rist, asetatakse nõõpnõel punkt 1-sse ning tehakse veel kord keerd ja rist.

Nüüd võetakse üks pulgapaar teisest ning teine kolmandast kinnituskohast ning tehakse nendega poollõök, s. o. keerd ja rist, asetatakse nõõpnõel punkt 2-sse, järgneb keerd ja rist. Punkt 3 juures kordub poollõök, nõõpnõela asetamine punkt 3-sse ning jällegi poollõök. Järgmisena võetakse punkt 1-st tulev pulgapaar pahemasse ning punkt 3-st tulev pulgapaar paremasse kätte ning tehakse nendega poollõök. Nüüd võetakse esimesest kinnituskohast üks pulgapaar pahemasse kätte ning tehakse sellega 3—4 keerdu, jäetakse pulgapaar pahemasse ning võetakse punkt 1-st tulev pulgapaar paremasse kätte ja tehakse nendega poollõök. Asetatakse nõõpnõel

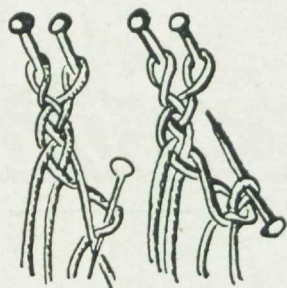
punkt 4-sse ning tehakse veel kord poollõök. Nüüd võetakse punkt 4-st tulev pulgapaar pahemasse kätte ning punkt 3-mest tulev pulgapaar paremasse kätte

Neitsilõõgi kiri.

ja tehakse nendega poollõök, asetatakse nõõpnõel punkt 5-sse, järgneb poollõök. Võetakse kolmandast kinnituskohast üks pulgapaar pahemasse ning neljandast kinnituskohast üks pulgapaar paremasse kätte ja tehakse punkt 7 juures poollõök. Asetatakse nõõpnõel punkt 7-sse, järgneb poollõök. Sama võte kordub punkt 8 juures, kus pahemas käes on neljandast ning paremas viiendast kinnituskohast võetud pulgapaarid. Lõpuks kordub poollõök — nõela asetamine — ning veel kord poollõök punkt 9 juures. Järgmisena teeme punktide 2 ja 3 tulevate pulgapaaridega poollõõgi, sama võte kordub 7-st ja 9-st tulevate pulgapaaridega. On see tehtud, teeme punkt 2-st ja 7-st tulevate lõngapaaridega poollõõgi, asetame nõõpnõela punkt 10-sse, järgneb poollõök. Punkt 11 juures teeme punkt 3-st ja 10-st tulevate lõngapaaridega poollõõgi, asetame nõõpnõela punkt 11-sse, järgneb poollõök. Punkt 12 juures teeme punkt 10-st ja 9-st tulevate pulgapaaridega poollõõgi, asetame nõõpnõela

punkt 12-sse, järgneb poollöök. Punkt 13 juures teeme punkt 11-st ja 12-st tulevatest lõngapaaridest poollöögi, asetame nõõpnõela punkt 13-sse, järgneb poollöök. Sellele järgneb poollöök punktide 6 ja 5 tulevate lõngapaaridega ning punktide 11 ja 13 tulevate lõngapaaridega ja siis kordub seesama võte, mis punktide 10, 11, 12 ja 13 juures. Neitsilöögist saadud proovi võib kasutada vahepitsina. Rahvusliku pitsi juures esineb neitsilöök õiemotiiviga südameis ning tihti vaheldumisi mõne geomeetriselise motiiviga.

Joon. nr. 3.
Vähese aasa valmistamine.

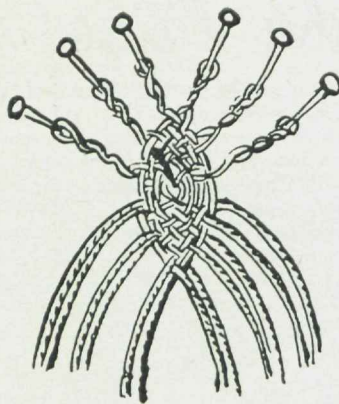
Joon. nr. 3 näitab pitsi juures tihti esinevat võtet, nimelt vähese aasa ehk pikoo valmistamist.

Neid aasakesi esineb harilikult koos plettidega ja nad on mõeldud kaunistisena pletile. Nende valmistamine toimub nõõpnõela abil. Tuuakse alumine lõng silmusena ülemise lõnga alt läbi. Nõelaotsaga tuuakse ülemine lõng silmusena varem moodustatud silmusest läbi, asetatakse nõõpnõel vähese aasa kohale, nii et ta jääb aasa sisse, ning tõmmatakse siis mõlemad lõngad pingule. Jätkatakse pleti niplamist.

Joon. nr. 4.
Põimitud lehekuju valmistamine.

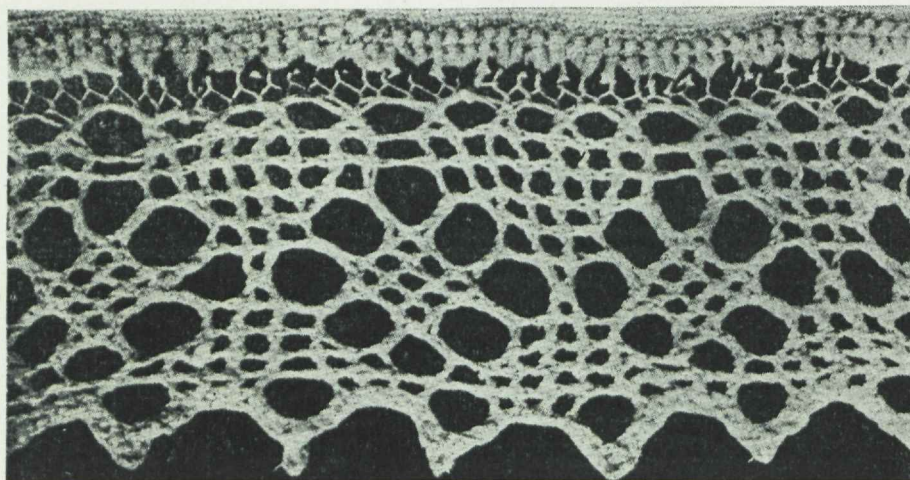
Joon. nr. 4 näitab lehekuju valmistamist, mis toimub 2 pulgapaari abil. 3 pulka hoitakse pingul, kuna neljas pulk läheb edasi-tagasi, teeb kolmanda pulgaga keeru, teisega risti ning esimesega 2 korda keeru, tagasi minnes ristub ta teise pulgaga ning teeb kolmanda keeru.

Joon. nr. 5.
Ämbliku-valmistamine.

Joon. nr. 5 näitab ämbliku-valmistamist linases ehk lõuendlöögis. Siin lähevad parempoolsed lõngapaarid pahempoolsetest lõngapaaridest läbi. Ämbliku keskkoha asetatakse nõõpnõel ning siis lähevad lõngapaarid jällegi linases löögis teineteisest läbi.

Pilt nr. 6 näitab Järva-Jaani käiste-

Nr. 6.

Pilt Järva-Jaani käisteniplisest H. Kurriku teosest „Eesti Rahvarõivad“.

niplist. Niplis on valmistatud linases lõngast. Võib kasutada D. M. C., Ankur ning kodumaa linaseid lõngu.

Igatahes peab lõnga jämedus vastama käise materjali jämedusele. Järva-Jaani niplise valmistamiseks on vaja 24 pulgapaari ehk 48 pulka.

Kiri tuleb läbi kopeerida, pikendada ning padjale kinnitada. Sõõriga märgitud kohtadesse kinnitame nõõpnõelu vastava arvu pulgapaaridega. Kiri mustri-lehel.

Niplamine algab punkt 1-st, kusjuures võrelöögis niplatakse kuni punkt 2-ni, kuhu asetatakse nõõpnõel, ning niplatakse tagasi samas löögis punkt 3-ni. Siin valmistatakse plett seesmise rombikuju ääreni. Punkt 4-st tehakse plett punkt 6-ni. Punkt 5-st läheb pulgapaar

võrelöögis punkt 6-ni, läbib pleti ning tuleb tagasi punkt 7-ni. Nüüd võib valmistada pleti jällegi seesmise rombikuju ääreni. Punkt 8-st läheb lõngapaar võrelöögis punkt 9-ni, teeb pleti ning väikese aasa (vt. joon. nr. 3) punkt 10 juures ning läheb tagasi punkt 11-ni.

Punkt 12 juures ristuvad 2 pletti. Punktide 13 ja 14 juures tehakse kahe pulgapaariga linane löök, siis kummagi seesmise pulgapaariga keerd ning punkt 15 juures linane löök.

Järgmisena läheb punkt 16-st üks pulgapaar võrelöögis punkt 17-ni, kuhu asetatakse nõõpnõel, sama pulgapaar läheb võrelöögis punkt 18-ni tagasi. Punkt 19 juures läheb ta linases löögis äärelõngast läbi ning teeb võrelöögi punktide 20 ja 25 juures. Punkt 22 juures moodustab ta pleti kuni välise rombikuju ääreni.

Punktide 23, 24, 25 ja 26 juures esineb võrelöök. Punkt 27 juures läheb plett äärelõngast läbi. Edasi niplatakse võrelöögis kuni punkt 30-ni, kus valmistatakse plett. Samuti tehakse plett punkt 31 juures.

Punkt 22-st läheb üks lõngapaar kuni

punkt 32-ni, kuhu asetatakse nõõpnõel, sama pulgapaar siirdub tagasi punkt 33-ni, läheb siis uuesti kogu aeg võrelöögis kuni punkt 34-ni ning tuleb tagasi punkt 35-ni. Punkt 36-st läheb üks pulgapaar linases löögis punkt 37-ni, tuleb punkt 38-ni, sealt tagasi 39-ni ning uuesti 40 ni ja 42-ni. Punkt 42 juurest valmistatakse plett kuni 43-ni. Siin valmistatakse väikene aas (vt. joon. nr. 3), niplatakse plett punkt 44-ni, asetatakse nõõpnõel ning üks lõngapaar läheb võrelöögis kuni punkt 35-ni. Siia asetatakse nõõpnõel, 2 pulgapaari teevad täislöögi. Nüüd korduvad lõngapaaride jooksud.

Ka selle pitsi niplamisel on soovitatav jälgida kogu aeg pitsi ülesvõtet, kus lõngade jooksud on selgesti näha.

Rutake „Mareti“ tellimisega

1939. A.

Palju soodustusi ja kingitusi.

Lugege lähemalt tellimistingimuste kohta käesoleva „Mareti“ teiselt kaaneküljelt.

BONA PARIM
TAIMEVÕI

6013

Kas ei olnud see tema teisik?

Imelik kohtumine! Kas see pole ta ise, see tütarlaps, kes praegu möödus, talle vahetamiseni sarnane? Sarnane, kuid siiski erinev, silmatorkav oma haruldaselt puhta ja õrna jume tõttu. See on eriti üllatav, kuna halb ilmastik näole nii halvasti mõjub. Sagedane sooja ja külma, märja ja kuiva vahetus ärritab nahka ja muudab ta kergesti karedaks ja kestendavaks. Seepärast on korralik ja järjekindel nahahoole eriti tähtis talvekuudel. Nivea-creem, tuntud oma euceriidisaldavuselt, on siin sobiv vahend. Ta tungib nahasse ja säilitab naha pehme ja nõtke. Hinnad alates 30-nest sendist. Werner Mehks, Tallinn

NIVEA KREEM

Toataimede kastmisest ja rammutamisest.

Kas taim vajab sageli kastmist või ei, seda märkab vilunud ja tähepanelik põetaja peagi. Kui taim vajab hädasti vett, siis on muld hall ja tolmune, kusjuures poti koputamisel kõverdunud sõrmega see kõlab heledalt ning õõnsalt.

Vigade vältimiseks kastmisel, mis võib muutuda saatuslikuks taime elule, kehtib üldiselt reegel, et kestev niiskus on potikasvudele kaugelt ohtlikum kui ajutine kuivus. Põhimõtteks olgu — iga taime tuleb kasta nii põhjalikult, et kogu juurenarmas oleks ühtlaselt läbi niisutatud, sest miski pole taimorganismile kahjulikum kui väheldane kastmine. Sellisel kastmisel märgub ainult ülemine mullakiht, sügavamal asuvad taimejuured aga ei saa iialgi vett, mistõttu tekivad mitmesugused juurehaigused, mille all kannatab kogu taim.

Kui sageli tuleb kasta taimi? Selle kohta pole võimalik püstitada üldkehtivat reeglit. Siin on tähtsad mitmesugused asjaolud, nagu: taime asukoht varjus või päikesepaistel, tugevam või nõrgem tuuletõmbus, kõrgem või madalam ruumi temperatuur, taime kliimaatiline päritolu, mullaliik jne. Üldiselt võiks siiski ütelda, et kastmine toimugu suviti sagedamini, üks kord päevas, kuuma ilmaga ka kaks või kolm korda päevas, kui on tegu täislehiste, alatiselt päikese ja õhuvahetuse käes viibivate taimedega (rõdutaimed). Väheste lehestikuga ja potimullas veel mitte küllaldaselt juurdunud, samuti ka varjus viibivad taimed vajavad kastmist vaid paari päeva tagant.

Talvel võib kastmisega vahet pidada päevade ja isegi nädalate kaupa, piirdudes vaid hädavajalikemaga, eriti kui taimed asuvad kütmatas, väheste valgusega ja õhuvahetusega ruumis.

On taim nii kuivenenud, et lehed ja õied ripnevad närbunult alla, siis asetatagu taim seniks säärasesse anumasse, millesse ta mahub vee alla kogu potiga, kuni närbunud lehed taas pikkamisi toibuvad ja potimuld omandab normaalse niiskuse.

Ometi peab toimima siin väga ettevaatlikult, sest äkilise ja tugeva vee-juurdevoolu korral võib taime kuivenenud ja äärmiselt pingulolev rakustruktuur kergesti vigastuda. Kui aga on tegu taimedega, mis omavad lopsakat lehekasvu, nagu näiteks aspidistra, hortensiate suuremad eksemplarid ja teised säärased taimed, mis tarvitavad suviti väga palju vett, kuid ei oma küllaldaselt suurt kastmispinda, siis on nende värskendamiseks väga soovitatav aeg-ajalt toimida ülalmainitud juhtnõõride järgi. Pärast sellist kümblust asetatagu taim mõneks tunniks varju. Tuuletõmbust, mis kahjustab kõiki taimi, tuleb hoolega vältida.

Niisama tähtis kui kastmine on toataimede õige ja tugev rammutamine. Kuna vähene potimuld ei sisalda küllaldaselt määralt toitaineid, siis tuleb seda rammutada.

Taimi ei tohi rammutada siis, kui nad on kuivenenud. Rammutust tuleb toimetada ainult pilvise ilmaga või õhtutun-

didel. Õrnemad taimed (fuksiad, pelargooniumid, heliotroobid) on selles suhtes tundlikumad kui tihkemed (kameeliad, azalead, hortensiad, oleandrid).

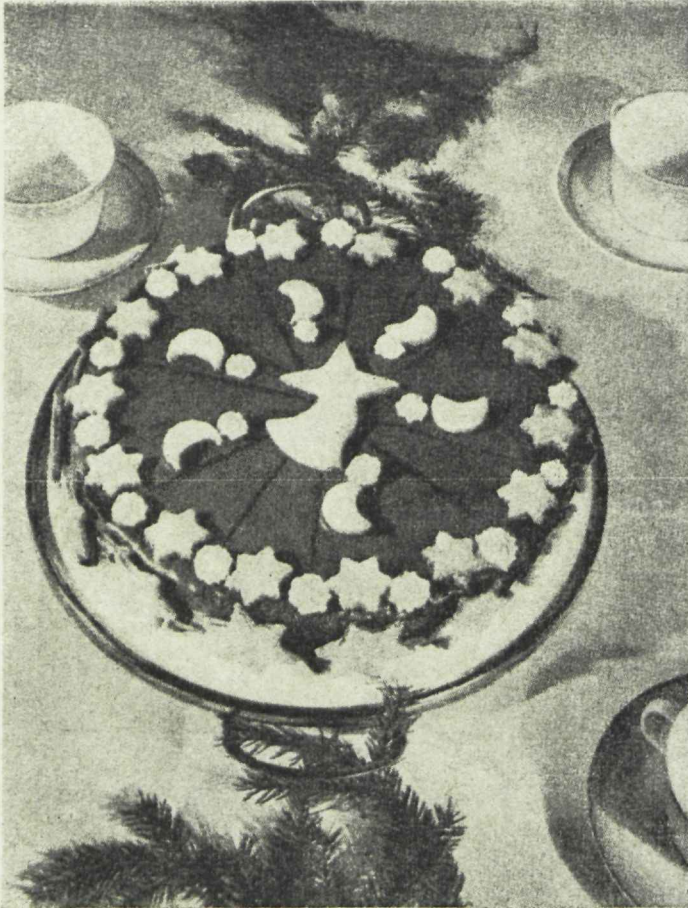
Ülerammutusel võivad olla väga halvad tagajärjed. Seepärast olgu reeglits — rammutada pigem vähem ja sagedamini kui kord liiga tugevasti. Samuti tuleb toimetada rammutus alles siis, kui taim osutab nii juuris kui ka muidu tervet kasvamistendentsi. Sel põhjusel on taimede vajadus rammutuse järele suviti suurem kui talvel.

Heaks rammutusaineks on mehaanilisel teel valmistatud sarvetolm. Pealegi on sarvetolm rammutusainena täiesti kahjutu, kui ta segada juba alusrammutusena vähesel määral taimemullaga või puistata hiljem potimullale, kus ta järgnevate kastmistega mõjul aegamisi laguneb. Veel parem on puistata sarvetolmu enne vette ja lisandada siis saadud segu kastmisveele, vahekorras umbes 1:5.

Sarvetolm peab olema muidugi täiesti puhas ja vaba kõigest sööbeosakesist, kuna ohtlikud võõrained võivad rängasti kahjustada taimi.

ANKUR TIKKIMISLÕNG ON PARIM

JÕULUTORT

VÄRSKE KAPSAS UNGARI MOODI

Ained: 1—2 kapsapead, 1/2 kg hapusid õunu, 200 g pekki, 1/2 kg lahja sealiha, veidi tomatipüreed, vett, soola.

Keedunõusse või vormi asetada kihtimisi pekikuupe, hakitud kapsaid, õhukesteks viilukateks lõigatud õunu, jälle pekikuupe jne. Keskele vajutada auk, kuhu asetada lihatükk, kattes selle pealt kapsaga. Peale valada soolagamaitsestatud vett, hiljem lisandada tomatipüreed. Lasta pliidil või ahjus haududa 1 1/2—2 tundi.

Liha lõikuda viilukaiks ning anda lauale ühes aedviljaga.

JÕULUSAI

Ained: 1 kg head pehmet jahu, 1/2 l piima, 400 g võid, 100 g suhkrut, veidi peent kardamomi, soola, riivitud sidrunikoort, vanilli, 200 g korinte, 50 g pärmi, 200 g rosinaid.

Pärm lahustada leiges piimas, lisada juurde veidi jahu ning panna sooja kohta tõusma. Või vahustada suhkruga. Siis pesta ning puhastada rosinad ja korindid. Kui pärm on hakanud tõusma, kasta juurde ülejäänud jahu ning lisandada kõik antud ained. Kasta läbi ning vormida piklik sai. Küpsetada hästi kuumas ahjus küpseks.

JÕULUTORT

Tordialus küpsetada järgmistest ainetest: 6 muna, 100 g suhkrut, 150 g pähkleid, 150 g riivsaia, sidrunikoort, vanilli.

Munakollased vahustada suhkruga, lisada juurde maitseained, riivsaia, hakitud pähklid, sidrunikoorest riivida ainult kollane osa. Munavalgele lisandada veidi soola, siis vahustada ning lisada taignale juurde. Asetada võigamääritud vormi ja küpsetada paraja kuumusega ahjus 40—50 min. Välja võttes lasta kook veel umbes 10 min. vormis seista, siis alles välja lüüa. Kui kook on jahtunud, lõigata terava noaga läbi, nii et saame kaks ratast. Vahele määrada marja- või puuviljamarmelaadi või moosi ning valada üle šokolaadivaabaga. Kaunistada pealt munavalge- ja muretaigna-koogikestega.

PRUUNID MANDLIKOOGID

500 g pruuni siirupit keeta ühes 150 g suhkruga ning lasta jahtuda. Siis lisada juurde 100 g hakitud sukaadi, sama palju koorimata mandleid, veidi riivitud sidrunikoort, noaotsatäis kaneeli, õige veidi peenendatud nelki, 10 g põdrasarvesoola ning 1,5—2 naela jahu. Seejärel kõik hästi läbi sõtkuda ja

Pöökke jõuluks ja

lasta järgmise päevani seista, siis rullida taigen välja ja lüüa ümmargused koogid. Järgnevalt tõmmata üle märjakskastatud noaga ja kaunistada mandlilõikudega. Küpsetada.

LIHAVORSTIKESED HAPUKAPSAGA

Ained: 1/2—1 kg pehmet sealiha, 50 g pekki, 1 l hapukapsaid, sibulat, jahu, soola, pipart ja rasva või võid.

Liha ja pekk ajada läbi hakkmasina. Lisada maitse järgi juurde soola, pipart ja praetud hakitud sibul. Lihamassist vormida väikesed vorstikesed, veeretada jahus ja praadida pliidil või ahjus kuumas rasvas helepruuniks. Hapukapsas hautada vähese veega pehmeks ning lisada juurde maitse järgi soola ning veidi praerasva. Korraldada hautatud kapsad ja lihavorstikesed nägusalt vaagnale, andes juurde praetud kartuleid ja kastmeks praerasva.

MESIKOOGID

400 g mett ja 200 g suhkrut kuumutada, kuid nii, et keema ei läheks. Lasta jahtuda leiguseni. Siis lisada juurde 100 g hakitud ja röstitud mandleid, 50 g peeneshakitud sukaadi, riivitud sidrunikoort (ainult kollast kihti), veidi peent kaneeli ja nelki, 2 noaotsatäit väheses rummis sulatatud potast ja 600 g nisujahu. Taigen sõtkuda hästi läbi ja lasta järgmise päevani seista. Siis rullida välja (mitte just väga õhukeselt), lõigata paraja suurusega koogid ja küpsetada plaadil parajas kuumuses. Ahjust välja võttes määrada munavalge- ja tolm-suhkru-glasuuriga.

KEEDETUD MESIKOOGID

1/2 kg mett soendada ja lisada juurde 1 kl. piima, 1/2 kg jahu, 2 tl. kakaod, 1 muna, 2 küpsetuspulbrit, 100 g rosinaid, kaneeli ja nelgipulbrit, kumbagi noaotsatäis, 100 g kooritud hakitud mandleid, 50 g hakitud sukaadi. Siis segada kõik antud ained hästi läbi taignaks. Võiga määritud auguga koogivorm täita taignaga ning keeta vormi keevavee-nõusse asetult 1 1/2—2 tundi. Kui veidi jahtunud, lüüa kook vormist välja ning lõigata päris jahtunult viilukaiks.

TÄIDETUD PIPARKOOGID

Ained: 400 g mett või siirupit, 250 g suhkrut, 1 spl. võid, 750 g jahu, 2 muna, nelgi- ja kaneelipulbrit, peenendatud pomerantsikoort, 1 tl. potast, 1 tl. põdrasarvesoola, 100 g hakitud mandleid.

Mesi, suhkur ning või keeta üles ja valada tugevasti segades jahule juurde. Kui mass on veidi jahtunud, segada juurde munad ja vähese veega sulatatud maitseained ning sõtkuda tugevasti läbi. Taigen jaotada kahte ossa. 1. osa rullida välja, katta hakitud mandlite ja rosinatega. Katta pealt teise rullitud taignaosaga ja lõigata välja noa või lõikamisrattaga, piklikud nelinurksed koogid. Koogid asetada plaadile, määrada üle kange musta kohviga ja küpsetada paraja kuumusega ahjus 15—25 min.

PÄHKLIKOOGIKESED

1/2 kg puhastatud ja hakitud pähklituuni segada 4—5 muna, mis vahustatud 1/2 kg suhkruga. Siis lisada juurde 1 pakk vanillisuhkrut, 1 spl. jahu ja segada hästi läbi. Võigamääritud plaadile tõsta väikesed koogikesed ja küpsetada nad parajas kuumuses helepruuniks. Kaunistada rosinatega või pähklilõikudega.

JUNO

iluhoiuvahendid

KURGIKREEM

ILUDUSMASK

NAOVESI j. t.

annavad Teile laitmatu näojume!

A/S. PROV. J. LILL

jõulukuuks

TÄIDETUD SILGUD

Silgud puhastada ja tõmmata selgroog välja. Riputada soola ja pipraga. Täidis valmistada järgmiselt: peenekshakitud sibulad pruunistada võis, 1 muna ja 1 spl. koort segada ja valada pannile sibulate juurde. Maitsestada soolaga. Siis täita silgud selle seguga ja praadida. Süüa hautatud aedvilja ja kartulitega.

ÕUNAVORM

Õunad koorida, lüüa südamed välja ja lõikuda õhukes- teks viilukateks. Siis asetada vormi, mis võiga määritud. Iga õunakihi vahele riputada suhkrut, rohkesti riivsaia ja võitükikesi. Nii laduda vorm täis ning küpsetada umbes 1/2 tundi ahjus parajas kuumuses. Anda lauale soojalt või külmalt rõõsa piima või vanillikastmega. Suhkru asemel võib tarvitada ka mõnda moosi.

ÕUNA- JA MUNAKOOK

3/4 l õunu koorida ja lõikuda väikesteks tükkideks, mis keeta nõrgas suhkruvees pehmeks. Siis tõsta nad sõelale nõrguma. Harilik munakoogi-taigen, mis valmistatud muna- dest, rõõsast piimast ja jahust, et oleks paras vedel taigen, maitsestada sidrunimahla ja suhkruga. Siis lisada õuna- tükid juurde. Küpsetada vastaval pannil koogid mõlemalt poolt helepruuniks. Riputada üle suhkruga.

RIISIKOOK ŠOKOLAADIKASTMEGA

200 g riisi keeta piimas pehmeks. 4 munakollast hõõruda suhkruga vahule, lisandades veidi riivitud sidrunikoort (ainult pealmist kihti). 40 magusat mandlit hakkida peeneks ja lisada juurde veidi kaneelipulbrit. Siis vahustada munavalge ja segada õrnalt juurde. Kook küpsetada vormis või pannil, mis võiga määritud ja riivsaia üle riputatud, mõlemalt poolt helepruuniks. Süüa šokolaadi, marjakastme või kompotiga.

ÕUNAD ŽELEES

10—12 head õuna koorida, lüüa südamed välja ja täita marjakeedisega. Asetada keedunõusse, lisada juurde suhkrut ning veidi veini või marjamahla ja hautada tasasel tulel pehmeks, kuid nii, et ei laguneks. Tõsta klaaskaussi või liuale. Siis koorida ja tükeldada 4—5 õuna ning panna keema 1/4 l marjamahla, lisades juurde rohkesti suhkrut. Kui õunad on pudruks keenud, lisada juurde 10 g külmas vees pestud ja väheses kuumas vees sulatatud kalaliimi. Valada üle õunte ja lasta külmas kohas tarduda. Anda lauale rõõsa koore või piimaga.

JÕULUSAI

SEANEERUD RIISI JA TOMATITEGA

1/2—1 kg neerusid pesta, tõmmata nahk maha, lõigata pikuti pooleks ja puhastada soontest. Siis lõikuda kuupi- deks või ribadeks ja pruunistada ühes hakitud sibulaga võis või rasvas. Seejärel lisada juurde 1 kl. vett. Siis ase- tada neerutükkidele riis, mis mõni minut väheses vees läbi keedetud. Lõpuks lõigatakse peale mõned tomatid, mil- lele riputada soola ja pipart. Hautada kõik tasasel tulel kaane all pehmeks. Enne laualeandmist kergelt segi segada.

NEERUSUPP

Keeta kondipuljong ühes 1/2—1 kg veise- või seaneeru- dega, mis pestud ja soontest puhastatud. Puljong läbi kur- nata, neerud lõikuda väikesteks tükkideks ning panna ühes leemega keedunõusse. Lisandada 2 peenekslõigatud sõõgi- peeti, 1 petersellijuur, 1 purusibul ja tükk sellerit. Kui kõik pehmeks keenud, lisada juurde veidi jahu. Enne laualeand- mist lisandada 1 kl. hapukoort ja 1—2 hakitud hapukurki.

HEERINGAVORM KÕRVITSAGA

Viilukaikslõigatud kõrvits keeta soolves peaaegu peh- meks. Kartulid keeta koorega, hiljem koorida ning lõikuda peeneks. 2—3 heeringat leotada öö-päev, puhastada ja hak- kida peeneks. Lisada juurde 1 muna, 1 kl. piima, 2 spl. ha- pukoort, 1 spl. jahu. Järgnevalt asetada kihtimisi küpsetus- vormi kartulid, heeringasegu, kõrvitsad jne. Peale asetada võitükikesi ja küpsetada ahjus 15—20 min.

ÕUNAKOMPOTT KAERAHELVESTEGA

Ained: 1/2 kg õunu, 4 spl. kaerahelbeid, 100 g pähkli- tuumi ja maitse järgi suhkrut.

Õunad koorida, lõikuda viilukaiks ja keeta suhkruvees peh- meks. Kaerahelbed ja hakitud pähklid röstida kiiresti pannil võis helepruuniks ning asetada vaagnale. Ümberringi asetada õunatükid ühes keeduleemega ning kaunistada vahukoorega.

MAITSEV SEGASALAT

Umbes 400 g keedetud või praetud liha, 1 keedetud suur seller, 1 petersellijuur ja 2 äädikakurki lõikuda peeneks. Siis lisada juurde 1 väike hakitud sibul, 3—4 keedetud kartulit ja 2 sibulaõuna. Maitsestada sinepi, äädika, suhkruga ja soolaga. Enne laualeandmist lisada juurde 1 teeklaasitäis head paksu hapukoort. Kaunistada pealt muna-, kurgi- ja õunaviilukatega.

Kas olete liiga vana või liiga noor kosmeetika jaoks?

„Kui olen kord vana, hakkab ka mina end korraldama. Aga nüüd olen ju veel noor ja mul on veel nii palju aega,“ mõtled sa.

Kus õieti algab vanadus ja kus lõpeb noorus? Kui ometi ei oldaks nii kõrk arvama, et järeleaitamiseta nähakse ikka ja alati hea välja.

Inimese nahk pole oma elastsuses ja värskuses sõltuv mitte ainult sellest, et teda pestakse ja hoitakse puhtana. Vaid palju enam sisemistest sekretsioonidest ja vere koosseisust, mille toimel ta end kehtvalt uuendab, see tähendab — moodustab uusi rakukesi ja eemaldab vanu. Kui vana daam evib pimestavalt ilusat näonahka, siis pole see veel kaugelki tõendiks sellele, et viis, kuidas on toimunud tema näoravi, on eeskujuks nooremale generatsioonile. Asjaosaline ei tarvitsenud nimelt oma õnneliku näärmeolustiku tõttu, millele ta ise loomulikult kunagi ei tulnud, tähelepanu pöörata erilisele näoravile.

Nii siis, kui sellest ei saa järeldusi teha, siis on arusaadav, et see on vaevalt vanusest sõltuv, kas on juba vaja alata. Enam sõltub see sisemistest tahtmatutest funktsioonidest.

Mida pean tegema, küsitakse ikka ja ikka! Kõigepealt on tarvis selgusele jõuda, et on vajalik end arvustavalt vaadelda! Mitte et end 20 aastat nooremaks teha, vaid et üldse näha, kus on viga, et saaks alata õige raviga.

Kui nahk on hall ja läbipaistmatu, siis tuleb enam tähelepanu pöörata seedimisele. Tarvitatagu enam tooraineid. Palju salatit, palju puuvilja, vähe mune, juustu ja liha.

Kui nahk on rasvane, siis tuleb hoiduda teda puhastamast teravalt erutavate essentsidega. Palju kuuma veega pesemist, kummeliloputusi, kergeid rasvamassaaže, et ravida liigselt eritavajd rasvanäärmeid ja põhjustada nende normaalset funktsiooni.

Kui nahk on kuiv ja kohati kergelt kortsus, siis tarvitada head, pehmet rasva väliseks naha toitmiseks!

Kõikidel mainitud juhtudel on kasulik alata asjakohase ravi ja massaažiga. Muskliid lõdveneivad ja pinguvad, nahk muutub värskeks ja elastseks, silmad omandavad särava läike!

Kuidas on aga lugu õhukese, peene nahaga, milline on kalduv soonekeste lõhkemisele! Ettevaatust ravimisel! Nahk on nii tundlik ja veresoonekesed nii lähedal välisnahale, et see talub vaid õrna kohtlemist. Tuleb hoiduda erinevatest vahetusvannidest, üldse liiga külmast ja liiga kuumast nii välispidises tarvitamises kui ka söömise juures. Tuleb tarvitada ainult pehmet näovett ja kreemi! Kui on tekkinud lõhkenud inetuid kohti, siis peab asjatundja poole pöörduma, kes need eemaldab. See pole valusünnitav. Tekib tugev kestenud, mis kaob arme jätmata. Terve nahk peab olema sile, kortsudeta ja elastne. Värvus ja jume peab olema pehme nagu virsik. See kõik saavutatakse asjatundliku ravi läbi. Hingeline kannatus, mille vastu pole ühtki kosmeetilist ravi, on vanaduse süvendaja! Mitte alla anda, on juhtlauseks ka tasakaalu püüdvale inimesele. Iga tahte tugevdamise tagajärjeks on ka jõudude tugevdumine ja enesekaitse kehalise lagunemise vastu.

Tahe iluduseks jõu ja spordi, hingamise ja toitluse, lõdvenduse ja rahu läbi on edu ja sisemise rahulduse teenäitajaks! Püüame vabaneda eelarvamusest, et kosmeetika on ainult pealiskaudne ravivahend.

Kosmeetika on tee ilule ja tervisele! Kosmeetika tähendab valvelolekut hiilivate, jõudunõrgendavate häirete vastu.

Nii siis, millal peame algama kosmeetikaga? Meie algame nii varakult kui võimalik oma puuduste uurimisega. Ei tohi kunagi lakata neid ravimast, kui tahame teha endast harmoonilise inimese, kes juba ainult vaatlemisel äratav meeldivust ja on armastatud ning ihaldatud!

Teie küsite — meie vastame

Helmi Saaremaalt.

„Armastusromaanide sari“ ilmub kõik jõuludeks. Raamatud tulevad müügile ainult kõites. Raamatukauplustest ostes on terve sari nüüd tunduvalt kallim, ette tellides aga oleksite saanud kr. 19.— eest. Kuna aga Teie olete kuukirja „Mareti“ alatine tellija, saaksime Teile teha väikese hinnaalanduse, kui avaldate sarja ostmiseks soovi enne 20. detsembrist.

„Mareti“ sõber Pärnust.

„50-sendise romaani“ sarjas ilmuvad raamatud tulevad müügile ka üksikult, kuid siis on nende hind kallim kui aastatellimisel, makstes à 50 senti. Kui olete „Mareti“ tellija, oleks Teil kõige otstarbekam tellida endale ka „50-sendise romaani“ sari, kuna siis on aastatellimine veel odavam, s. o. kr. 5.—.

„Mareti“ sõber.

Kui soovite pärast algkooli veel iseseisvalt edasi õppida, siis oleks kõige otstarbekam pöörduda Teil oma küsimusega Tallinnas, Aia 5-b asuva „Kodukeskkooli“ poole, kust saaksite vastavaid juhendeid ja õppekavasisid.

Keeli üksi õppida on raske, kuna võite õppida valesti häädama. Soovitame tingimata tunde võtta.

Aastatellija.

Kui menstruatsioon on muidu korras, ilma suurte valu-deta jne., siis ei maksa kirjeldatud ajavahemiku pärast erilist

muret tunda, sest mõnedel tütarlastel võib korratusi ilmneda kuni 18. eluaastani. Siiski oleks soovitatav arsti poole pöörduda, kuna liiga sagedane menstruatsioon võib põhjustada verevaesust.

Lugeja Väändras.

Et hoiduda liigest rasvumisest, ei tohi täielikult rahuldada oma söögiisu. Võiksite tarvitada Boxberger Kissingeni lahjutamistablette ning pidada iga kuu 1 nädal dieeti. Dieedinädal võiks olla järgmine:

1. p. — hommikul 1 sai ning päeva jooksul tarvitada ainult piima.
2. p. — tugev tavaline toit.
3. p. — toores puu- ja aedvil, suhkru- tee piimaga.
4. p. — tavaline toit.
5. p. — piimapäev.
6. p. — tavaline toit.

Tellijaja S.

Ainukeseks abinõuks võiks olla võimlemine. Tuleks teha selliseid harjutusi, mis panevad reitelihased tööle. Pärast võimlemist masseerida.

Tellijaja 7566.

Kahjuks pole praegu võimalik Teie soovile vastu tulla. Lambivarju traatudel laske valmistada vastavas mehaanilises tööstuses. Seejärel lõigake riie mudeli järgi välja, õmmelge kokku ja töötage välja.

Lugupeetav „MARETI“ lugeja!

Suure leviku tõttu ei tõsteta kuukirja „MARETI“ aastatellimishinda, kuigi kõik trükikojad on trükiteoste hindu tõstnud 25% o. Aastatellimine jääb endiseks, s. o. kr. 3.50. KES AGA SAADAB OMA TELLIMISE ENNE 1. JAAN. 1939. A. „MARETI“ TALLINNALE, SAAB AASTATELLIMISE KR. 3.20 EEST.

Tellimiseks kasutage käesoleva numbri vahel olevat posti jooksva arve kaarti.

Aastatellijatele suured kingid! Kiirustage tellimise äraandmisega.

LÄHEMALT LUGEGE KÄESOLEVA NUMBRI TEISELT KAANELT.

Hooaja mudis...

PUUDER

*

DIANA

*

Naise peen maitse avaldub tema rõivastises, soengus ning paljudes teistes pisi-asjades. Kuid veelgi tähtsam on sobiva iluhoiuvahendi — puudri — õige valik.

● **DIANA** puuder on õhuline ja peen. ● **DIANA** puuder katab Teie nägu ühtlaselt ja kergelt. ● **DIANA** puuder on püsiv, andes Teie näole erilise veetluse. ● **DIANA** puuder on meeldiva parfüümiga.

Variandid:

RACHEL I
RACHEL II

NATURELLE
PÊCHE

RACHEL S
PÄIKESPRUUN

Hind 90 snt. karp

A.-S. PROVIISOR JULIUS LILL

Lugeja M. A.

Avaldame poisi-pulloveri jaanuarikuu numbris. Kollasekslõinud halli karusnahka pole võimalik jälle endiseks muuta.

Lugeja Tartust.

Pea kõõmenduse ja juuste väljalangemise puhul pesta pead alkaalilise seebipiiritusega või 10% kampripiiritusega. Selleks segada 3 spl. seebipiiritust sama hulga veega, hõõruda peanahasse ning lasta tekkinud vahul 10 minutit peal olla. Seejärel pesta leige veega maha, kuivatada ja kammida juukseid. Siis hõõruda järgneval neljal õhtul peanahasse järgmist salvi:

Rp. Sulfoform 2,5
Ol. Ricini 3,0
Vasel. ad 25,0

Selleks otstarbeks jaotada pea nelja ossa, võttes igal õhtul ainult ühe osa ravimise alla. Salv hõõruda sisse väikese harjaga (võib ka hambaharjaga). Kuuendal päeval pesta pead uuesti seebipiiritusega. Nii toimida mitu kuud.

Lugeja Viljandist.

Juuste väljalangemise vastu võiksite teha hommikul ja õhtul peamassaaži, kastes sõrmi külma vette ja masseerides tugevasti sõrmeotstega süstemaatiliselt peanahka. Pead tuleb 1—2 korda nädalas pesta kuuma vee ja üsna pehme seebilahusega. Pärast seda hõõruda pea mõne juukseõliga sisse. Ka aitab peanaha kiiritamine loomuliku päikese või kõrguspäikesega. Juustekasvatamiseks on müügil „Cholestin“.

Eva Tallinnas.

Vastuseks Teie järelepärimisele noorsoo-ajakirja „Viikingi“ üle teatame, et ajakiri hakkab ilmuma üks kord kuus. Ta on määratud poistele ja tüdrukutele, kelle vanus kõigub 10—16 aastani. „Viiking“ toob väga palju huvitavaid kirjutisi kõigilt aladelt. Tüdrukutele on eri käsitöö-nurk, kuhu on koondatud kergemaid käsitöid tööproovide ja pikemate seletustega. „Viikingi“ aastatellimine, tellides koos „Maretiga“, on tunduvalt odavam, s. o. 1 aastaks kr. 3.20. Lähemalt lugege käesoleva numbri tagumiselt kaanelt.

Küsija Tallinnast.

Hallitusplekke saab pesust kõrvaldada mitmesuguste ainetega. Esiteks pesta värskeid hallitusplekke lahjendatud salmiaagipiiritusega. Siis võiks katsetada, pestes plekilisi esemeid korralikult läbi seebiga ja leotades vees, millele lisandatud vesinikülhipendit (20:1). Lõpuks pesta veega, millele lisandatud 1% väävelhapet, ja uhta põhjalikult puhtas vees.

Väga visalt kaduvaid plekke puhastada valgest seebist ja veest keedetud pudruga, mida määrada jahtunult plekkidele. Seebipudrule riputada pisut potast ja asetada mõneks tunniks päikese kätte. Lõpuks pesta veel korralikult vihmaveega ja kuivatada päikesepaistel.

Lugeja Raplast.

Läiktriikimisest on ilmunud kirjutis „Maretis“ nr. 9, 1938. a.

Abiellumisel võib peigmehe emale ja õdedele kinkida midagi oma kaasavarast, rõivastusesemeid jne.

Lauakatmisel asetada suuralt kas taldrikule või taldrikust vasakule poole. Kuidas asetada suuralt lauast lahkumisel, see on täiesti ükskõik. Lauast lahkumisel lausuda majaprouale tänu.

2061 lugeja.

1) Lugege vastust „Lugeja Viljandist“ all.
2) Liigeste nagisemise suhtes oleks parem pöörduda arsti poole, kuna mõnel juhul võib see tingitud olla ka erilistest liigesehaigusest.

Alatine lugeja Viljandimaalt.

Arvatavasti on selle põhjuseks, et Teie rasedaks ei jää, siiski paigaltnihkunud emakas. Emaka kohaleasetamiseks on olemas vastav rõngas. Pöörduge naistearsti poole. Närvlikkus ja verevaesus ei takista rasedaksjäämist.

„Mareti“ pooldaja.

Täiskasvanud inimesel pole võimalik enam kasvada, kuna ta kasvupunktid on juba luustunud. Prof. Lèvi teose kohta pole meil kahjuks andmeid.

Mugava kodu sisustamiseks valmistame
hulgas valiktoones

**VAIBA- JA KÄSITÖÖ-
LÕNGA**

„ESTONIA“ vaibalõng on katsete ja ära-
proovitud spetsiaal-vaibalõnga villasortide tõttu
kõrgel tasemel. Värvilt on lõng pleekimata
ja kaunitooniline.

Tutvuge meie vabriku vaibalõnga
proovikaartidega

Eritellimiste peale eulaniseerime lõnga
koikindlaks

„Estonia“ villavabrik
Tartus, Riia t. 3 ja Kivi t. 1

Proosalisi mõtteid jõulupuust

Et jõulupuud ei kaotaks nii kiiresti oma okkaid, siis saetakse puu alt nii libamisi ära kui võimalik ja asetatakse ta nii jalasse, et kogu lõikepind seisab vees. Iga liitri vee peale, mida loomulikult peab alati uuendama, pannakse 2 supilusikatäit glütseriini. Nii seisab puu kaua värskena!

Kui küünlad ei sobi hästi küünlajalgadesse, siis ei lõigata neid mitte õhemaks, kuna see põhjustab ainult steariinikaotust, vaid hoitakse küünlaotsi niikaua soojas vees, kuni ta on pehmeks muutunud. Siis saab ta kergesti suruda küünlajalasse.

Steariinküünlad ei tilgu enam, kui nad asetatakse tunniks ajaks kangesse soolvette ja lastakse siis loputamalt õhu käes kuivada.

Steariiniplekke saab kergesti kõrvaldada riielt ja vaipadelt, kui asetada kuivatuspaber üle plekkide ja suruda siis kuumat triikrauga peale. Kuivatuspaberit peab nii sageli uuendama, kuni plekke pole üldse enam näha.

Et kardinad ei võtaks nii kergesti tuld, lisandatakse nende loputusveele pisut maarjajääd. Ühe kardina loputusvee kohta arvestatakse 2 supilusikatäit maarjajääd.

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džundiriid lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise-, korrutamise- ning riide värvimise-, vanutuse- ja pressimise-tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrge kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÖRUS, Kreuzwaldi tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi; PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS. Lühijalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; RAKVERES, Lai tän. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TURIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva tän. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk tän. 12, A. Valsiner.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07

TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Elizabeth Arden

Tarvitage igapäev Ardena nahatugevdamise-vahendit, et oma nahka säilitada õrnana ja ilusana.

Esindab A/S „Ephag“, Tallinn.

Kasulikke nõuandeid

Kes ostab alumiiniumist keedunõu, valigu tugevam sort. Kergemad painduvad kiiresti, ka toidud kõrbevad nendes väga hõlpsasti. —

Alumiiniumi puhastamiseks ei tohi kasutada soodat. Selleks võetakse tuumseepti. Pärast loputatakse puhtas kuumas vees ja kuivatatakse kohe. —

Tomateid, milliseid rammutama joodkaaliumiga, jäävad puutumatuks „tomativähjast“. 75 ruutmeetri peale sulatatakse vees 10 grammi joodi.

Mune, milliseid tahame kauem värskena hoida, peab sagedamini pöörama. —

Krokodillnahka värskendada värvitu kreemiga ja hõõruda siis tugevasti pehme lapiga. —

Halva vereringvoolu all kannatavad naised peavad kandma ainult mugavaid jalanõusid. Kitsad kingad põhjustavad külmi jalgu ja raskendavad kannatusi. —

Heaks ravivahendiks kõha ja hingamisteede külmetuse korral on kannikesete, milline toob kergendust ka kõhu- ja pärasoolehäirete puhul. —

Emailnõus ei tohiks kunagi vahtu lüüa, kuna seejuures võivad kergesti pudeneda väikesed emailkillud. Kõige paremini saab neid nõusid puhastada juurharjakesega. Metallharjad pole sobivad emailnõude puhastamiseks. —

Kes tahab kauaks säilitada terveid hambaid, see eelistagu saiale rukkileiba. Viimane sisaldab väärtuslikke B-vitamiine, tähtsaid mineraale, eriti palju magneesiumi ja rauda. Kuna leiba peab tugevamini hammustama kui saia, siis on see tugevus kasulikuks massaažiks. —

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

soovitab

JOH. ROOSIPUU kaubamaja

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50. 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. — Välismaale 50% kallim, välja arvatud Läti ja Leedu. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—. 1/4 lehekülje sisuosas kr. 200.—. 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesugav- ja mitmevärvitrukis lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamise-osak, toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse talitus, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas: 1) 16 lk. romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“, 2) posti jooksvale arvele sissemaksu kaart.

1939. aastast alates hakkab suur ja huvitav magasin-ajakiri

VALLATU MAGASIN

ilmuma 6 korda aastas.

Tellimishind aastas kr. 2.70, poolaastas kr. 1.40, üksiknumber 50 senti. Tellimised välismaale, välja arvatud Läti ja Leedu, 50% kallimad.

«Vallatu Magasin» ilmub 100-leheküljelisena kolmevärvilise kaane ja paljude vasesügavtrüki piltidega.

«Vallatu Magasin» tahab oma veergudel tõsiste artiklite kõrval pakkuda oma lugejale ka pisut vallatut aja- viite-lugemist, usus, et veidi vallatut juttu teeb talutavamaks „sünge“ argipäeva.

«Vallatu Magasin» toob muude piltide hulgas palju filminäitlejate kunstipäraseid pilte.

Nüüd, millal „VALLATU MAGASIN“ hakkab uuel aastal tihedamalt ilmuma, on ka toimetusel avanenud võimalus avaldada järgnevat romaani.

Selleks romaaniks on norra kirjaniku Trygve Gulbrandseni MAAILMAKUULUS TEOS

„Ja igavesti laulavad metsad“. See on romaan, millest kõik on vaimustatud, kes seda on lugenud. Harva juhtub, et noor, peaaegu täiesti tundmatu kirjanik ühe oma esimese pikema tööga saab äkki maailmakuulsaks, nagu Gulbransen oma romaaniga „Ja igavesti laulavad metsad“. Vähesed ajaga kirjastati seda romaani norra, rootsi, soome, taani, hollandi, tšehhi, inglise, ameerika ja saksa kirjastajate poolt kümnetes tuhandetes eksemplarides. Kõik kriitikud ja lugejad on ühisel arvamusel, et see on jumalik raamat.

Rutake tellimistega! NAISTE JA KODUDE KUUKIRJA „MARETIga“ koos tellides maksab „VALLATU MAGASIN“ aastaks kr. 2.50, 1/2 aastaks kr. 1.30.

Eelmise „Mareti“ numbriga oli kaasas posti jooksva arve kaart „Vallatu Magasini“ tellimiseks.

Jõudis müügile

MARETI KALENDER 1939

160 lk., kaas kolmevärvtrüki. Hulk pilte vasesügavtrüki. Hind ainult 30 s.

MARETI KALENDER 1939

on sisukas, huvitav, nägus ja odav

MÕNDA SISUST: Kalendaarium □ Kuidas saavutada lumivalget pesu □ Nõuandeid majapidamise korrashoiuks □ Telefon □ Leo Maksim: Kaks humoreski □ K. Toslem: Tädi külaskäik □ Hanesulg ja iridincid □ Mihhail Mironov: Kaelakee, ehk rumal saab kirikuski peksa □ Väikesi suveprobleeme □ Ahi □ Endel Kuljus: Tüdruk lõunast □ J. H. Rössler: Talendita inimene □ Naine peeglis □ Kaarel Murdel: Õnne imelikud teed □ Jenö Heltai: Viimne soov □ Uus tants vallutab maailma — Lambeth Walk (piltidega) □ M. L. Norcott: Dickie alias Wiffles □ James Barr: Hädaõhtu kordumine □ Kui tuleb teine laps □ Juusteravist □ Peavalud □ Kerge pesu □ Kiitus kummelile □ Nägusaid käsivõid igavateks õhtuteks □ Perenaine köögis (135 söögiresepti selgitavate piltidega) □ Mõningaid näpunäiteid puuvilja kuivatamiseks □ Kuidas saada häid hapendatud kurke □ Tomatite kasvatamisest □ Istutage oma aeda roose □ Gladiolide kasvatamisest □ Augustis istutame maasikaid □ Varase redise kasvatamisest □ Kuidas toimetada suuremate toataimede ümberistutamist □ Mõni sõna kaktustest □ Väetamisest aias □ Lillesõpradele □ Vabarnamardika tõrjest □ Milline on meie muru □ Vesiroose oma aiast □ Lo Marx Lindner: Tütarlaps Jolande □ Laadad 1939. aastal jne. jne.

Kalender müügil kõigis neis müügikohtades, kus kuukiri „Maret“

Viikingi

on uus ja moodsalt toimetatud, pildirikas, elav ja sisukas noorsoo-ajakiri

„VIIKING“

tabab pakkuda eesti kasvavale noorsoole nende puhketundideks mõnusat ajaviidet.

„Viikingi“ esimene number jõuab müügile enne jõule.

Mõnda esimese numbrist sisust:

Rootsi kirjaniku Jarl Hemmeri romaan „Onni Kokko“ ● Islandi kirjaniku Gunnarssoni romaan „Vandevannad“ ● Seniavaldamata Joosep Tootsi lugusid (Vanameister Oskar Lutsu jutu järgi) ● Mõni sõna juttu Eduard Nurgaga (Eesti Jesse Owens) ● Sportlikke saavutusi loomariigis ● Talveluuletusi ● „Paksu Anna“ sünnipäev ● Fotokiri: Lumest, härmatisest ja teistest säärastest talvistest asjadest ● Jõulupähklid ● Meie seadistame akvaariumi ● Kuidas valmib suusk ● Kõige pisem jalgratas maailmas ● Mürgised helid ● Arvude ime lumesajus ● Ajalehepoisist raudteede-kuningaks (Ameerika raudteekuninga Sweringensi seiklusrikas elu) ● Sumatra, kulla ja inimahvide maa ● Seemneiva hiigeljõud ● Trikkfilmide joonistamine ● Õpetaja Harri Haameri jõululugu noortele ● Meresügavuse kole elukas ● Soome — 1940. a. olümpiamaa (Kõikjal palavikuline ettevalmistus suurteks olümpiavõistlusteks) ● Suur malenurk ● 2500 HJ ühes autos ● Merivaik — mere kuld ● Kodune raadiosaatejaam (Lihtne ja lõbus raadiotehniline nali odavate abinõudega) jne. jne.

Kõiki artikleid ja lühijutte kaunistavad selgitavad fotopildid ja joonised, mis sageli on kahevärvi-trükkis.

Juba esimeses numbris suured hindmõistatused, mille õigetele lahendajatele on välja pandud järgmised väärtuslikud kingid:

1) jalgratas ● 2) päevapildiaparaat ● 3) suusad ● 4) soome kelk ● 5) portfelli ● Peale nende 50 väiksemat lohutuskinki.

Emad, tellige oma poisile ja tüdrukule „Viikingi“ 1939. aastaks.

Naiste ja kodude kuukirja „MARETIGA“ koos tellides maksab „VIIKINGI“ aastatellimine ainult kr. 3.20.

„Viikingi“ üksiknumbrid on müügil kõigis neis müügikohtades, kus kuukiri „Maret“.

Ta läheb kindla otsusega Brielke juurde.

„Tead sa,“ ütleb ta, „ma lähen jalgsi!“

Brielke vaatab talle otsa, nagu oleks Hallinger äkki hiina keelt kõnelnud või hulluks läinud. Arvatavasti aga mõlemad kokku. Hullunud hiinlane . . .

„Jalgsi,“ kordab ta, „kuhu siis?“

„Tema juurde,“ ütleb Christoph Hallinger ja vaatab tast mööda aknast välja.

„Inimene!“ karjub Brielke. „Inimene, kus ta elab siis? Sa ei saa ometi siin metsas rongist välja ronida.“

„Süski!“ ütleb Hallinger. „Kõike saab, kui inimene peab. Siit pole enam väga kauge tema juurde.“

„Mitte väga kauge,“ kordab Brielke, „mitte väga kauge . . .“

„Ei, ainult paari tunni tee. Ma jalutan meeledi. Võib-olla ma kunagi hiljem külastan sind. Tervita oma prouat!“

„Aga sõida kuni Karlsruheeni, inimene!“ soovitab Brielke.“

„Ei, kes teab, kunas üks rong siis jälle tagasi sõidab. Iga meeter viib mind temast eemale.“ Ta näost on kadunud viimne kui kõhklemisjälg.

„Kus ta elab siis?“

„Mitte aimugi —“ vastab Hallinger, „ma tean ainult, et ta Baaden-Baadenis maha läks.“

„Ah säärane!“

„Ei, mitte säärane!“ lõikab Hallinger tal järsult sõnad, nagu oleks teda ennast keegi solvata tahtnud. „Brielke, ära vaeva end, sina seda nägunii ei mõista.“ Ta langetab pea, mis suurte lihtsate inimeste juures näib liigutavana. „Ah,“ ütleb ta, „kõik ei ole ju veel korras minu ja tema vahel.“

„Seda võib arvata,“ vastab Brielke, „kui kõik on korras, siis ei murta enam oma pead.“

Üks reisija hüüab ja Brielkel pole enam aega.

Hallinger läheb ukse juurde ja astub välja. Paar ametnikku on tegevuses vaguni ülevaatusega. Ta läheb risti üle rööpmete ja teeb hüppe üle kraavi.

Kerge udu hõljub Reini oru kohal; kõikjal magatakse veel. Aga see on oivaliselt kerge tunne astuda hom-

mikusse, iga sammuga tundmatule lähemale. Ta ei tea, kus ta elab. Aga ta peab ta leidma.

Tal on eesmärk. Ta läheb üle aasade, läheneb väikesele linnale, mille nime ta loeb ja selle silmapilk unustab. Seal ümbruses kasvab hea viinamari. Aga Hallingeril pole tarvis veini juua. Tema veri elab.

Kuked kirevad ja talunikud ärkavad. Lüpstakse lehma. Piim on veel päris soe ja Hallinger joob ühe klaasi ning küsib teed.

Baaden-Baadenisse on veel nelja tunni tee, arvavad maainimesed, pärast seda kui nad seda küsimust pikalt on arutanud.

Veel neli tundi. Sellest pole midagi. Siis on ta kella üheksaks seal. Siis otsib ta teda kaks tundi. Ja kell üksteist on paras visiidiaeg. Siis astub ta tema ette ja ütleb... ja ütleb... ah, nii hea on värskes hommikus kõndida ja selle üle järele mõelda, mida ta talle ütleb.

*

Kell saab seitse, kell saab kaheksa ja ta läheb, Schwarzwaldi mäed kõrval, viinamägedest mööda, kus marjakobarad viimast lõikust ootavad.

Kell saab kaheksa, kell saab üheksa ja ümbrus muutub, läheb linlikumaks, suvilad suurte parkidega kerkivad esile ja Hallinger ongi Baaden-Baadenis.

Ta läheb mööda kastanialleed. Vanamoeline ja armastusväärne tõld venib ilma sõitjateta mööda ja kutsaril on aega oma läikivat tsilindrit kuuevarruka küljes veel säravamaks teha.

Hallinger on otsusele jõudnud, kuidas ta peab algust tegema. Ta astub kuurordivalitsusesse.

„Palun, millega võin teid teenida?“ küsib talt kesk-ealine daam.

„Tahaksin suvitajate nimestikku näha,“ ütleb Hallinger.

„Palun, heameelega,“ ütleb daam ja ulatab Hallingerile lehe.

Ta uurib seda terve tund aega. Härra Adeltist kuni preili Zunderini. Ja igas hotellis algab uus rida tähestiku järgi. Kuid proua Kingi pole kuskil näha. Ta annab lehe tagasi.

„Kas leidsite?“ küsib daam.

„Ei,“ ütleb ta.

„Ja keda te otsite?“ küsib daam.

„Proua Kingi.“

„Keda...?“ küsib daam ja teeb suured silmad ning uurib Hallingeri halli, juba pisut määrdunud ülikonda.

„Keda?“

„Proua Kingi,“ kordab Hallinger vahvalt ja eksitamatult. „Kanadast... ma arvan.“

„Kas te arvate seda prouat, kelle mees kadus...“

„Jah, päris õige,“ ütleb Hallinger kergendustundega, „teda ma just mõtlen.“

Paus, kuni daam end kogub. „Jah, kallis härra,“ ütleb ta siis võrdlemisi lahkelt, „see daam pole veel Baaden-Baadenisse saabunud.“

„Kuidas? Mitte veel saabunud?“ Ilus, uhke, õhuline loss variseb tema ees kokku.

„Jah, aga kus ta on siis?“

Daam mängib hooletult pliiatsiga. „Kust peaksin mina seda teadma?“ arvab ta. Ja siis uuesti üles Hallingeri ülikonnale vaadates, siis aga ka ta nägu silmitsedes, küsib ta: „Mis te üldse tahate temast?“

„Mis ma tahan temast,“ ütleb Hallinger mitte ilma taravuseta, „see on isiklik asi.“

„Olete te tuttav proua Kingiga?“ küsib daam.

„Jah.“

„Kas proua King ootab teie külaskäiku?“

Paus. Siis ütleb Hallinger: „Jah.“

Daam vaatab teda kõheldes ja algab siis viivitades:

„Nii siis, proua King on tõepoolest päralt jõudnud.“ Ta vaatab üles. „Mis teil oli siis?“

„Mitte midagi,“ vastab Hallinger. „Ta on siin. Ja edasi?“

„Proua King andis kuurordivalitsusele mõista, et ta tahab siin päris segamatult ja rahulikult puhata. Proua Kingi enda soovil on ta jäänud nimestikkugi sisse kandmata. Ma pean teid paluma meie külalise huvides edaspidiseid uurimisi proua Kingi kohta mitte jätkata. Ma ei ole õigustatud teile tema aadressi andma.“

Hallinger riivab naisametnikku nõutu pilguga.

„Siis... siis paluksin kõnelda direktoriga,“ kogeleb Hallinger.

See on julge soov. Sest supeldirektorid armastavad kui lahked, aga siiski kui lähenematud jumalad oma riigi kohal hõljuda.

„Armas härra,“ ütleb siis keskealine daam ja tal on nüüd isegi lõbus naeratus näol, „härra supeldirektorit pole siin ja temaga ei saa kõnelda.“

„Nii,“ ütleb Hallinger. Ta võtab käsikohvri, mida ta neli tundi enesega kaasas on kandnud. „Siis võin ma ju minna,“ ütleb ta raskeisse mõtteisse vajunult.

Ametnikul hakkab temast kahju. Ta on juba ukse juures. Siis ütleb ametnik: „Muide, kui te seda teada tahate, proua King ei ela Baaden-Baadenis. Ta elab siin lähikonnas ühes väikeses kohas. Rohkem ma ei tohi teile küll öelda.“

„Tanan,“ ütleb Hallinger ja läheb.

Daam vaatab talle järele, raputab pead ja hakkab siis tegelema oma tööga.

Hallinger on hirmsasti väsinud pettumusest. Ta läheb käsikohvriga läbi linna jaama ja annab selle pak-kide hoiuruumi.

Siis läheb ta teid näitava tulba juurde. Tulp näitab suunda mitmesuguste kohtade ja linnade poole...

Ta on väsinud. Ta ei leia seda salasõna. Ta istub alleepingile.

Poole tunni pärast tõuseb ta üles ja läheb tähelep-nematult edasi. Lichtentali allee on vähem ilus kui hom-mikul. See pole nüüd midagi erilist temale, vaid lihtsalt tänav, mis lõpeb kusagil. Vanamoelised tõllad ei paku mingit vaatlemisväärsset pilti, nad on isegi pisut tülikad, kuna neile peab teed andma.

Hallinger ei pane tähele, et ta kõnnib juba kauemat aega sõiduteel.

„Tähele panna!“ hüütakse talle ägedasti kutsaripukilt. Ta ehmub ja põikub teelt kõrvale. Peaaegu oleks vastu-sõitev vanker ta alla ajanud.

Vanker, milles istub ainult üks daam, sõidab mure-tult kiires traavis edasi piki alleed,

Hallinger on seisma jäänud ja vaatab vankrile järele. Peaaegu oleks hobune ta maha virutanud, ainult ühe sekundiga oli siin tegemist.

Kuid sellele ta ei mõtle. See on kõrvaline asi. Aga selles vankris istus Mary ja sõitis temast praegu mööda! Ta nägi seda päris selgesti. Tema see oli. Mary vaatas aga teisele poole.

Vankri number on 234.

Hallinger läheb õnnelikuna ja aeglaste sammudega platsi juurde, kus seisavad sõidukid.

Kas keegi tunneb kutsarit 234?

See olevat Franz, seletavad kooris habemetega härrad, kes parajasti hobuseid söödavad. Ja iseenesest lisavad nad juurde, et ta igal hommikul kedagi ameerika daami Wachenbronnist siia ja tagasi sõidutavat.

„Täna,“ ütleb Hallinger ja on tõepoolest tänulik. Wachenbronn ongi see salasõna. Tema usk saab uue kinnituse, et siin on saatus mängus, ja see annab talle julgust.

*

„Ma ei tunne kedagi härra Hallingeri,“ kõneles proua King rahulikult telefonisse, mis seisis ta kirjutuslual. „Mida ta soovib minult? Ei ole midagi tungivat... Ei, ma ei oota kedagi. Oelge, minuga ei saa kõnelda... Kuidas? Jah, te võite minugipärast öelda, et olen arvata-vasti kell 4 hallis. Oelge, mis te tahate. Mul on ükskõik.“

Ta pani telefonitoru hargile. „Mitte kunagi pole ma seda nime kuulnud,“ ütles ta tasa ja pead raputades. Euroopast tundis ta kuut-seitset inimest.

Ta istus tagasi ja jätkas kirjutamist:

„... Kui ma Herbert Kingi tundma õppisin, olin ma kaheksateist aastat vana ja mees kakskümmend. Mul on täna veel täpselt see pilt silme ees, kui ma teda esimest korda nägin. Ta ilmus ühel päeval päris ootamatult minu vanemate mõisasse. Meie naabrid tõid ta meile. Kui Herbert King, kes sai hiljem mu abikaasaks, tuppa astus...“

Ta pani sulepea käest ja läks paar sammu kõrvaltoa ukse poole.

„Erika!“

„Jah, proua King?“

„Kas olete Hallingeri nime varem kuulnud?“

„Ei, proua King.“

Ta kirjutas edasi.

„... ja me teineteisele esimest korda käe ulatasime, teadsin ma, mis ta mulle ja minu elule tähendab. Ta polnud tol korral veel suur uurija, kes tungis igavesse jõesse, kuid ta pilk...“

Mary kaalutles, milline oli Herberti pilk. Aga lõpuks ei läinud see ju korda võõrastele lugejatele.

Ta kirjutas ainult: „... tema pilk puhkas minul ja mina...“

Ta lõi vihu kinni, läks teise tuppa ja heitis diivanile. Tundmatu Hallinger oli ta mõtted mujale viinud. Ta ei saanud täna enam oma mälestusi kirjutada.

„Kuhu sa lähed, ema?“

„Niisama ainult. Nagu iga päev.“

„Miks oled enda nii ilusaks teinud?“

„Kallis Tom, ma rõivastun ümber ju igaks õhtu-poolikuks.“

„Aga sa oled täna imeilus, ema.“

„Tõesti?“ Mary peatus pisut oma väikese poisi ees ja ei saanud talle otsa vaadata. Kas ei olnud selle kiituse alla etteheide peidetud? Arvatavasti oli see paljas ettekujutus. „Teeb ju vahel nalja end ilusaks teha,“ ütles ta nagu vabanduseks.

Ta nõõpis varrukad kinni. Sinisest muareest peale lõunakleit, mida ta kandis, liibus kitsalt ümber ahtakese piha. Mary oma hea kehahoiuga nägi välja kui vana meistri printsessi-maal.

Ta vaatas kellale. See oli nelja peal. Tal oli veel aega.

Läinud tunnil oli ta selle üle järele mõelnud, kus ja kuidas ta oma lähemad kuud peaks veetma. Mitte ettevõtlikkuse-himust, vaid väsimusest oli ta uutele reisuplaanidele tulnud, reisuplaanidele, mis lõunasse viisid.

Kui ta peegli juures ümber pöördus, märkas ta, kuidas Tom teda tummalt ja vaimustusega vaatlis.

„Tule, mängime natuke,“ tuli talle meelde ta kohus. Lapsepreiilil oli täna vaba päev ja ta oli postiautoga Baden-Badenisse sõitnud. Ta pidi alles kell 6 tagasi tulema.

„Ma ei taha mängida,“ ütles Tom, „tahan ainult sind vaadata.“

Proua King polnud end teadlikult ümber rõivastanud selle tundmatu Hallingeri jaoks. Ta tahtis teed juua hotelli asemel kasiinos, natuke muusikat kuulata, pisut sigaretisuitsu hõngu hingata, sooja teed nautida. Ah, ei või ju alati üksinda olla. Ja kui hästi oli võimalik seal unustada, mida taheti unustada; seda meenutada, mida meenutada taheti.

Kell oli neli läbi. Ta tõusis püsti, võttis oma väikesel pojalt käest kinni ja lahkus toast.

Ta helistas lifti järele. Lift tuli. Nad astusid Tomiga sinna sisse.

Lift sõitis alla. Võib-olla on see proovireisija, ajakirjanik, mõtles ta. Aga ta südamepõksumine ütles talle, et ta ootas hoopis midagi muud. Ta heitis kiire pilgu peeglistesse, puudutas korraldavalt oma juukseid. Tom vaatles teda.

„Nii ilus!“ ütles Tom ülevoolavalt. Mary naeratas pisut iseteadlikult.

Lift jõudis alla, uks avanex. Olid vaid mõned sammud vastuvõturuumini. Ta võttis Tomil käest, nagu võiks Tom teda kaitsta.

„Keegi soovivat minuga kõnelda?“ küsis ta tasa ja külmalt.

„Jah,“ ütles portjee, „palun lahkesti, hallis, armuline proua!“

Ta süda peksis, aga väliselt polnud midagi märgata. Ta astus halli — hästirõivastatud sale daam, kes ei näinud veel välja kolmekümne-aastane.

Ta oli Tomi unustanud. Tom kõndis ta taga.

Ta jalg astus kergelt üle suure vaiba, põiki üle halli põranda Christoph Hallingeri suunas.

Ta oli pisut lühinägelik ja ei tahtnud algul oma silmi uskuda. Aga Hallinger tuli talle vastu. Mees ei mõistnud midagi öelda. Ta kummardas oma pea sügavale ja sosistas: „Mina olen.“

Mary oli rõõmus, et see sündis loomulikult ning lihtsalt ja et Hallinger ei kandnud vormirõivast, vaid

halli tagasihoidlikku ülikonda. Mõned hotellikülalised istusid eemal ja ei vaadanud üldse üles.

„Teie?“ ütles Mary tasa ja tõrjuvalt. „Mida soovite siit, mida kujutlete enesele?“

„Palun tuhat korda vabandust,“ algas mees peaaegu lämbunud häälel.

„Mine, Tom! Mängi Rolfiga!“ katkestas teda Mary ja vaatas lapsele. Hallinger ei näinudki last, nii tegevuses oli ta Mary vaatlemisega.

„Mine, ole hea laps!“

Tom tundis oma lapsesüdamega, et siin midagi erakordset sündis. Ta ei mõistnud sõnagi lausuda, vaatas ainult suuril silmil esiteks võõrale mehele, siis emale ja pöördus siis ümber ning jooksis kiiresti ära, et mitte ema segada, kel näis midagi tähtsat ees olevat, nagu temale paistis.

Mary vaatas oma sinihallide silmadega Hallingerile otsa, kuna ta käed tasa värisesid. Aga anglosaksi kasvatuse oli talle selles raskes olukorras abiks: mitte ainult stseeni, seda ainult mitte; asi tuli lahendada tähelepandamatult ja võimalikult sõbralikus vormis.

„Kuna te kord siin olete,“ otsustas ta lõpuks öelda, „siis võtame pisut istet.“

Mary läks sihilikult pikliku laua juurde, mille külgedel võrdlemisi suures kauguses oli kaks tugitooli. Ta istus ühele neist.

Hallinger järgnes talle, segane kuni sügava südamepõhjani. See seiklus oli nagu meri, kuhu ta oli sisse karanud, ja nüüd löid lained kokku üle ta pea. Ta uppus. Ja keegi ei päästnud teda. Sest see polnud mitte see Mary, kelle nime ta väetilt oli silitanud, kellele ta oli mõelnud, kui ta Genuas tumedajuukselise sadamatüdrukuga laterna all oli seisnud, kelle nimi nagu juubeldav, taevalik koor saatis teda täna sellele pikale hommikusele rännakule — ei, see oli võõras, väga hea välimusega daam. Ja siiski — siiski see oli Mary, kui Mary seda ainult tahtis. Mary aga ei tahtnud.

„Mis toob teid minu juurde?“ küsis proua King ja see ei kõlanud ebalahkelt. Ainult väga kaugena tundus Mary Hallingerile ja muutus ikka kaugemaks. Ja

see oli väga karm tema poolt, sest Hallinger tundis, et see oli sihilik.

„Kas tahaksite, et aitaksin teil kohta leida?“ küsis Mary, et talle siinviibimist kergemaks teha. Maryl oli raske sobivat tooni leida ja säärane oli praeguses olukorras kõige kohasem.

„Ei,“ ütles Hallinger, „seda mitte.“

Oober tuli laua juurde. „Kas daamil on soove?“

„Ei,“ ütles Mary, „ma lähen kohe ära. Ma joon täna väljas teed.“

Need vähesed sekundid kasutas Hallinger enese kogumiseks. Ta istus kaugel Maryst ja vaatles teda oma helesiniste silmadega.

Mary ei suutnud end kohe neist silmist lahti kiskuda. Ta otsis sõnu. „Kui saaksin teile kuidagi abiks olla,“ ütles ta ja vastas pilguga, „ma tahan seda teha.“

Valgus Hallingeri silmades muutus tugevamaks.

„Kuigi te seda pole ära teeninud.“ Ja nüüd tekkis päris kerge naeratus Mary näole, libises kergelt üle näo ja juba valitses ta ennast.

„Ei, ma pole seda ära teeninud, ei, ma pole seda kaugeltki ära teeninud.“

Agaga ta vaatab Maryle julgesti otsa, nagu mees, kes ihaldab...

„Muide, kas mõistate autot juhtida?“ küsib Mary ja vaatab talle otsa.

„Kuidas?... Miks...?“

„Ei, see on vaid lihtne küsimus. Meie juures mõistab siin peaaegu iga mees autot juhtida.“

„Mina mõistan ka,“ vastab Hallinger.

„Seda ma tahtsin just teada.“ Vaikus.

Hallingeri pilk on nüüd arusaamatu.

„Ongi teil juhtimisluba?“ küsib Mary lühikese mõtlemise järel.

„Kuidas? — Jah, loomulikult!“ lisab Hallinger mehaaniliselt juurde. „Kolmas klass. Ka veoauto juhtimise luba.“

„Ei,“ naeratab proua King, „ma ei kavatse veoautos lõunasse sõita.“

Hallinger ei mõista teda.

„Aga ma ei ole seepärast siin,“ ütleb ta, „ma tulin siia, et . . .“

„Te pole oma elukutsega rahul?“ katkestab teda proua King. „Mulle paistab, seepärast te oletegi siin.“ Mary tahab iga hinna eest jutuajamist ise juhtida.

„Ei. Ma pole seepärast siin, vaid . . .“

Paus. Pöördepunkt. Otsustamine.

„Aga mina,“ ütleb Mary ja vaatab teda oma sinihallide silmadega, mis on nüüd pisut kurvad, „mina ei saa teiega millegi muu üle kõnelda, ei siin hallis ega kuski mujal. Oleksin väga õnnelik, kui te mind mõistaksite, härra . . .“

„Hallinger,“ lõpetab mees.

Mary pöörab pilgu kõrvale ja vaatleb hajameelselt oma käsi.

„Rääkige enesest,“ ütleb Mary, „oma elukutsest. Millest see tuleb, et te teenitusest vaba olete ja äkki siin võite olla?“

Hallinger kõneleb talle enda vallandamisest. Varsti on ta unustanud, et see on Mary, kes tema vastas istub, ja et ta õieti — kui üldse kõnelda — hoopis millestki muust tahtis talle kõnelda.

Nüüd räägib ta Maryle ka sellest juhtumist, mis teda rööpast välja viis.

Ta isa olnud kingsepp ja saatnud oma poisi ehitusmeistrite-kooli. Siis oli tema, Christoph Hallinger, hoolikalt õppinud ja salaja suuri plaane ja lootusi tuleviku jaoks hellitanud. Ehitusmeistriks tahtnud ta saada.

Aga siis oli isa haigeks jäänud ja ajad muutunud halvaks, vanad kunded kandnud suured augud taldadesse, enne kui nad kingsepa juurde tulnud. Siis pidanud ta õppimise lõpetama ja teenima hakkama.

Ta töötanud ehituste juures. Lihtsa töölisena.

Niikaua olnud kõik veel ilus ja see töö sobinud tema elukutse-kavatsustega. Suurt büroomaja aidanud ta ehitada.

Aga seal olnud tööde juhatajaks härra Röhr ja see pole sallinud teda esimesest hetkest. „Kõike tahab Hallinger paremini teada,“ öelnud ta ja puhunud põlastavalt õhku läbi nina.

Noor ehitusmeister kõnnib murelikult ehituste juures, polegi tööaeg. „Seal pole kõik päris korras,“ ütleb Hallinger julgelt ehitust juhatajale, „tsementkate on puudulik.“

„See ei lähe teile korda,“ seletab härra Röhr, „vaa-dake parem, et teie oma töö oleks korras!“

Aga Hallinger tuleb teisel päeval jälle. „Maja lan-geb sisse,“ ütleb ta, „kui me niiviisi edasi ehitame.“

Pika-ajaliste kogemustega ehitust juhataja Röhr ehi-tab edasi.

Ja siis sünnib ühel päeval õnnetus. Betoonkate ühes tugipuudega vajub kokku. Üks tööline saab kergesti vigastada.

Härra Röhr, kes väriseb oma au pärast, laseb kut-suda Hallingeri enese juurde. „Te neetud jõmpsikas,“ karjub ta, „teie osakonnas juhtus ju see. Miks ei öelnud te seda mulle kohe!“

Hallinger astub lähemale. Ta on kahvatu vihast ja ei saa midagi vastata. „Härra Röhr,“ ütleb ta lõpuks, „kas te ei mäleta, kuidas ma teid viimastel päevadel hoiatasin? Aga te ei tahtnud ju kuulda. Ja nüüd olen mina süüdi. See on alatu teist, härra Röhr!“

„Rumalusi kõnelesite,“ karjub ehitust juhataja, „rumalusi kõnelesite, aga mitte seda, mis tarvis oli.“

Siis läheb Hallingeril mustaks silme ees sellest kar-juvast valest. Teda haarab järsk vihahoog. Ta kargab Röhrile kallale ja raputab teda. Aga sealsamas hakkab Hallingeril juba kahju, sest ta on noor ning tugev tööline ja Röhr nii lahja ning väeti.

Ehitust juhataja vahutab, kui Hallinger ta oma käte vahelt vabastab. „Te olete vallandatud. Te võite oma paberid saada jalapealt!“

Ja Hallinger peab minema. Tema kamraadidel, teistel ehitustöölistel on kahju temast, aga aidata nad teda kuidagiviisi ei saa.

Nüüd on ta vaba. Ta ei leia ühtki teist kohta ehi-tuse alal, sest asjast kõneldakse kõikjal. Tööta ehitustöö-liste arv kasvab neil halbadel aastatel iga kuuga ja keegi ei ehita enam.

Isa juurde ta ei taha minna ja siis ta nälgeb. Aga mitte seepärast pole ta kibestunud, vaid seepärast, et talle on suurt ülekohut tehtud. Tulevik on kinni ta ees. Ta käib ringi ja otsib teenistust, aga ta ei leia midagi. Lõpuks saab ta koha kaubarongile, see on ilus aeg.

Aga ainult paar kuud, siis peab Hallinger ka sealt lahkuma teenijate koondamise tõttu, ja jälle on ta tänaval. Siis on ta terve aasta töötä. Ehitustöölisena seisab ta mustas nimekirjas. Tunnelite ja suurte majade plaanid on ta argipäeva hädas ja viletsuses unustanud.

Lõpuks saab ta ajutiselt abikonduktori koha; neliteist päeva tööd tol korral oli midagi väga suurt ja ilusat. Magamisvaguni abikonduktorina peab ta kuhugi Lõuna-Saksa suurlinna sõitma, kus on parajasti mess, ja seetõttu on magamisvagunitegi juurdepanek. Ta õpib seda ametit õige vähe aega ja saab vormi. Ta mõtleb: „Natuke koomiline, aga see kestab ju ainult neliteist päeva.“ Kuid neid päevi pikendati.

Ja nüüd on nendest neli aastat saanud, ta oli sellega juba harjunud ning suured plaanid olid unustusse vajunud. Jah, need on . . .

„Suuri plaane ei tohi kunagi unustada,“ ütleb Mary, kes teda tähelepanelikult on kuulanud. Ta ütleb seda sooja häälega, aga ta pilk vaatab võõrast inimesest mööda ja ta ei mõtle enam temale. Ta mõtleb teisele inimesele, kes ei unustanud kunagi oma suuri plaane ja kes seepärast suri kaugel jões.

Aga siis on ta jälle olevikus. „Jah,“ ütleb ta, „te peaksite oma õige elukutse juurde tagasitee leidma. Ehitamine on mehele hea elukutse. See on kõige mehelikum töö üldse.“

„Tagasitee? Seda ei saa enam olla. Sellega on nüüd lõpp.“

„Ja kas tahate uuesti konduktoriks hakata, kui teid tagasi kutsutakse?“

„Kas ma tahan? Selle järele ei saa küsida. Ma pean. Peab ju ometi elama.“

See sõna on Maryle võõras, sest ta pole kunagi ainelist puudust kannatanud. Ta nagu ei kuulegi enam, tal on oma mõtetega tegemist. „Jah,“ ütleb ta lõpputege-

valt ja lahkesti, „ma pean nüüd minema. Ma usun teie lugu, kuigi ma teid ei tunne. Ma tahan selle üle järele mõelda, mis ma teiega peale hakata võiksin. Kas tahaksite homme samal ajal tagasi tulla?“

„Mis ma teiega peale hakata võiksin?“ kordab Hallinger eneses. „Ma ei tulnud ju kohta otsima!“ Aga ta noogutab. Muidugi ta tuleb.

Hallinger tahab midagi öelda. Mary tunneb seda, ta võtab oma kindad ja tõuseb üles.

„Nii siis, kuni homseni,“ ütleb ta. Ta tahab, et Hallinger tagasi tuleb, aga armuavaldusi ta ei taha kuulda. „Samal ajal? Kas see sobib teile?“

„Jah,“ ütleb Hallinger, „loomulikult.“ Tal on alati aega. Talle sobib iga aeg.

„Nii siis, nägemiseni!“

Mary noogutab talle ja ta pilk peatub hetkeks Hallingeri silmis; ja et mehe pilk teda kinni ei hoiaks, pöördub ta kiiresti ning väljub.

Hallinger, suur ja pisut kohmetu, seisab üksinda hotelli esinduslikult võõras hallis. Siis läheb ta aeglase sammudega hotellist välja, ja kui ta trepil on, näeb ta, kuidas Mary King ühehobuse-voorimehega ära sõidab. Ta peab Maryle järele vaatama. Ta ei tea, mis ta mõtlema peab. Mary võttis küll tema saatuse vastu, ei andnud aga oma selle eest. Ja mida lähemalt ta Maryt tundma õppis, seda kättesaamatumaks ta temale muutus.

*

Mary sõitis läbi maastiku, mööda metsalagendikest ja teekäänakuist.

Ta mässis enda kindlamalt mantlisse, sest õhtu eel muutus jahedaks, kui päike kadus. Vanker veeres kiires traavis. Puude lehed lendlesid õhus, kiikusid tuules ning üks neist jäi lebama Mary põlvele. Ta hoidis seda käes, vaatas kuivanud kollast lehte, surus ta puruks sõrmede vahel ja poetas yankri kõrvale maha.

Sügis. Lehitud pirnipuud, punaselehelised vahtrad. Veel paar ilusat päeva, ja siis . . .

Mary laotas vaiba põlvedele. Homsest alates hakkab ta oma sõitudeks kinnist vankrit kasutama. Ta toetus tagasi ja mõtles Hallingerile. Esmakordselt tegi ta seda teadlikult. Ta oli tema ellu tunginud. Oleks pöörane seda enese ees salata. Mees oli teda ihaldanud, ihaldas teda veel, ja tema, ta tundis kõigele vaatamata Hallingeri lähedust. Soe, ammu-ununud tunne hakkas temas juuri ajama, kui ta mõtles sellele suurele, imeliste heledate silmadega mehele.

Sõiduk peatus kasiino ees. Ta astus vankrist välja, läbis pargi ja astus suurde hoonesse. Väikeses saalis mängis kapell Puccini viise. Puccini sobib hästi tee ja kergete küpsiste juurde. Mary tellis enesele mõlemaid ja kuulas muusikat. Ta teadis, et teda vahitakse. Ta oli sellega harjunud. Ta sai ainult pisut Puccinit kuulata — nüüd mängiti Mozarti, hoopis sobimatu tee ja kergete küpsiste juurde. „Figaro pulm“ — nüüd peaks õieti sekti tellima, kui juba midagi tellida. Kõige parem oli aga mugavalt toolile vajuda.

Ta kuulatas tähelepanelikult. Siis, nagu sünniks see muusika mõjul, võttis ta märkmiku välja ja hakkas arvestama. Ta tegi kindlaks, kui palju ta võis raha kulutada. Autot üürida maksis palju, reisimine maksis palju. Ka autojuhi palka tuli arvestada.

Ta võttis summad kokku, vaatas taskukalendrisse, vaatas siis hetkeks aknast välja, kus puhkas veel viimne päikeskiir, mõtles Hallingerile, mõtles enesele, tundis eneses üles kerkivat äkilist rahutust nagu kerget palavikuhooгу, helistas teelusikaga vastu tassi, maksis ja tõusis üles. Ta sammus läbi saali kasiinost välja. Ta kutsar Franz, number 234, ootas ja tervitas teda. Mary ütles: „Oodake veel paar minutit!“ ja läks lähedalolevasse reisubüroosse.

Seal istus ta palavikulises õhetuses suures klubitoolis. Ta ees olid turismireklaamid, mis tõotasid õnne ja muinasjutulisi maastikke. Monte Carlo ja selle kohal siruvad tähed, millest oli raske öelda, kas need olid tõelised tähed või tulevärk. Üks paar seisis terrassil ja vaatas põsk põse vastas üles. See oleks ilus, aga Monte Carlosse ei tahtnud Mary minna. Kõik maad pakkusid talle end,

kutsudes vee juurde, mägede juurde, õhu juurde. Kõik pakkusid meelelahutust ja kosutust.

Lõpuks oli Mary niivõrd segaduses, et ta ei suutnud enam meenutada, kuhu ta õieti sõita tahtis. Õieti polnud ta seda siia tuleski teadnud. Ainult lõunasse tahtis ta. See oli kõik, mis ta teadis.

Ta istus ja ei mõelnud midagi, isegi sellele mitte, et igasugune reisimine oli ju asjatu, sest polnud ju võimalik ära reisida enese eest.

*

Keegi sihvakas, hästirõivastatud härra, elavate silmadega ja värske ning terve näovärvusega, tellis enesele parajasti sõidupiletit. Tal olid tihedad, hoolikalt harjatud juuksed, mis olid meelekohtadel juba üpris valged. Imelikul kombel näis ta seetõttu hoopis nooremana kui ta tegelikult oli. Mary kuulis ta kõnelust pealt.

„Ma tahan sõita Portofinosse,“ ütles ta rõõmsalt, „Santa Margherita jaama.“

Kassapreili andis talle pileti.

„Ons seal ka rahulik?“ uuris härra.

„Päris rahulik,“ vastas kassapreili, „siin on väga hea hotell.“ Ta ulatas härrale hotelliprospekti.

„See on tore,“ ütles härra sõbralikult ja lahkelt, „ma ei taha nimelt ühegi inimesega rääkida. Ma tahan täielikku rahu ja päris üksinda olla.“ Ta vaatas sealjuures agaralt enese ümber, hoopis vastupidi oma sõnadele, ja riivas ka Maryt lahke ja elurõõmsa pilguga. Siis hõõrus ta mõnuga käsi ja võttis sõidupileti vastu.

„Kui te üksinda tahate olla, siis on see hotell just kõige sobivam,“ tähendas kassapreili viisakalt.

Härra lehitses hotelliprospekti. „Suurepärane,“ ütles ta muheldes ja heatujuliselt. „Suurepärane. Elagu üksindus!“

Ta vaatas lahkesti igale poole, ka Mary suunas ja lahkus kergel sammul reisubüroost.

„Portofino?“ ütles Mary ja astus leti juurde. „See on ometi ilus sadam? Kus see asub?“

„Genua juures. Väikeses peidetud lahesopis,“ andis kassapreili seletust. „Seal on õieti ainult üks suur hotell.“

Võib-olla on see liiga tagasihoidlik ja mahajäetud koht armulisele prouale.“

„Tänan,“ ütles Mary. „Teie elukutse ei ole teid veel inimestetundjaks teinud. Ma usun, ma sõidan siiski Portofinosse.“

Koht näis reklaampiltidel paradisiликuna ja meelitatavana. Tibatillukene sadam ilusas ümmarikus lahesopis, roosade majadega rannas. Vaikne koht. Kõige üle paistab aga silma üle mere suur hotell.

„Ma ei saa täna piletit veel võtta,“ ütles Mary, „ma kaalun asja veel homseni. Võib-olla sõidan ma ka autos. Palju tänu teile teadete eest.“

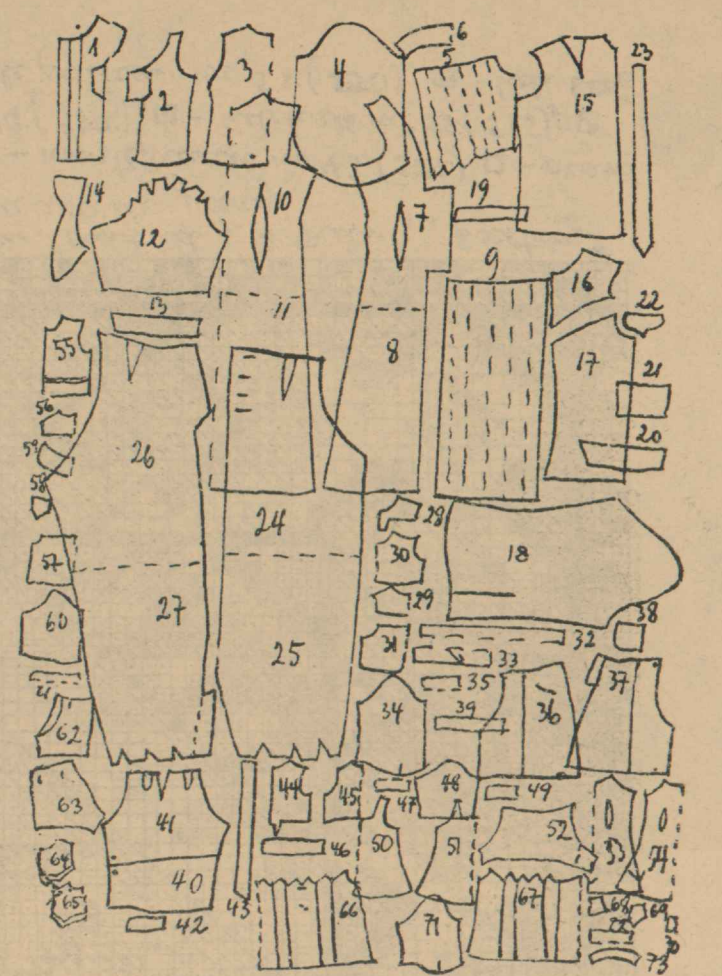
Mary väljus reisubüroost tõsisena. Ta tundis end ellulükatuna, tundis, kuidas kõva käsi, mida tavaliselt nimetatakse saatuseks, talle viipas: „Sa pead midagi julgema, kolmekümne-aastane Mary. Sa pead elama. Sa seisad veel keset oma elusuve. Naudi päikesepaistet, kui see paistab. Valmistu . . .“

Franz, nr. 234, ootas. „Kuju,“ ütles Mary. Oli juba üsna jahe ja pimenes. „Tõmmake kate maha!“ ütles ta. Voorimees tegi seda. Nad sõitsid. Mahe tuul hõljus üle maastiku, sosistas läbi metsa, sosistas Maryle kõrva. Ta istus tagasitoetunult ja laskis enesele jutustada. Võib-olla ta ei tule, läks tal läbi pea, võib-olla ta ei taha. Ah, mõtles ta ja hakkas äkki nuuksuma, miks ei ole mul enam Herbertit? Miks pean ma kõigile neile küsimustele mõtlema? Ta võttis kõik mured enesele minu eest, ma olen ju naine, ta tegi kõik mulle nii kergeks. Nüüd pean üksinda uut elu algama, nüüd veel. Aga siis ta ajas enese sirtu. Hotelli tuled lähenesid.

Ta kuivatas väikesed pisarad taskurätiga.

Tuleb plaane teha, ikka plaane. Ta seletab täna väikesele Tomile lõunast. Tomil peab olema noor elurõõmus ema. Ta ei tohtinud midagi teada, keegi ei tohtinud midagi teda, ka Hallinger mitte, mis ta hinges sündis.

*

Staret

Naiste ja kodude kuukiri.
DETSEMBRIKUU MUSTRI- JA
LÖIKELEHT 1938. a.

- Lõige I.**
- 1. keskmine esitükk
 - 2. esitükk
 - 3. selg
 - 4. varrukas
 - 5. krae
- Lõige II.**
- 6. esitüki keskosa
 - 7, 8. esilaid
 - 9. esilai voldiosa
 - 10, 11. selg
 - 12. varrukas
 - 13. manset
 - 14. krae
- Lõige III.**
- 15. esitükk
 - 16. seljapasse
 - 17. selg
 - 18. varrukas
 - 19. manset
 - 20. krae
 - 21. tasku
 - 22. taskuklapp
 - 23. vöö
 - 24, 25. püksid esipool
 - 26, 27. " tagapool
- Lõige IV.**
- 28. esipasse
 - 29. seljapasse
 - 30. esitükk
 - 31. selg
 - 32. pluusi kootud äär
 - 33. krae
 - 34. varrukas
 - 35. manset (kootud)
 - 36. püksid esipool
 - 37. " tagapool
 - 38. tasku
 - 39. vöö
- Lõige V.**
- 40-10-a. lapse mängu- ja suusäulikond, nr. 555.
 - 40, 41. püksid pool osa
 - 42. sääre manset
 - 43. õlapael
 - 44. pluusi esitükk
 - 45. selg
 - 46. pluusi äär
 - 47. krae
 - 48. varrukas
 - 49. manset
- Lõige VI.**
- 8-9-a. tütarlapse särk ja püksid, nr. 559.
 - 50. särki esipool
 - 51. " selg
 - 52. püksid pool osa
- Lõige VII.**
- 8-9-a. tütarlapse aluskleit, nr. 560.
 - 53. esipool
 - 54. selg
- Lõige VIII.**
- 2-4-a. poisi ülikond, nr. 561.
 - 55. kuue esitükk
 - 56. seljapasse
 - 57. selg
 - 58. tasku
 - 59. krae
 - 60. varrukas
 - 61. manset
 - 62. püksid esipool
 - 63. " tagapool
- Lõige IX.**
- 2-4-a. tütarlapse kleit, nr. 562.
 - 64. esipasse
 - 65. seljapasse
 - 66. esilaid
 - 67. tagalaid
 - 68. krae esiosa
 - 69. " küljeosa
 - 70. " seljaosa
 - 71. varrukas
 - 72, 73. manseti osad
- Lõige X.**
- Istuv koerake.
 - 74. kesk-peaos
 - 75. küljepooline peaos
 - 76. kõrv, 77. kesk-keha
 - 78, 79. jalad
 - 80. istekoht, 81. keskselg
 - 82. saba, 83. tald
- Lõige XI.**
- Pörsake.
 - 84. kehaosa
 - 85. alumine keha
 - 86. ülemine peaos
 - 87. küljepooline peaos
 - 88. nina
 - 89. kõrv
- Lõige XIII.**
- Janes.
 - 90. pea, 91. keha
 - 92. kõrv, 93. pea keskosa
 - 94. keha alumine osa
 - 95. jalg, 96. saba
- Lõige XIII.**
- Koor.
 - 97. pool keha (külj)
 - 98. seesmine kehaosa, 99. keskselg
 - 100. kõrv, 101. saba
- Lõige XIV.**
- Pingviin.
 - 102. ülemine peaos
 - 103. seesmine peaos
 - 104. tagumine peaos
 - 105. keha esipool
 - 106. selg
 - 107. istepind
 - 108. jalg
 - 109. tiiva esipool
 - 110. " tagapool

